

<u>Paziņojums Nr.</u>	Saturs	Lappuse
	I <i>Informācija</i>	
	Padome	
2006/C 295 E/01	Kopējā nostāja (EK) Nr. 23/2006, ko Padome pieņēmusi 2006. gada 18. septembrī saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 251. pantā noteikto procedūru, nolūkā pieņemt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu par vadītāju apliecībām (Pārstrādāts variants) ⁽¹⁾	1
2006/C 295 E/02	Kopējā nostāja (EK) Nr. 24/2006, ko Padome pieņēmusi 2006. gada 18. septembrī saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 251. pantā noteikto procedūru, nolūkā pieņemt Eiropas Parlamenta un Padomes Ieteikumu par nepilngadīgo personu un cilvēka cieņas aizsardzību un par tiesībām uz atbildi saistībā ar Eiropas audiovizuālo un tiešsaistes informācijas pakalpojumu nozares konkurētspēju	48
2006/C 295 E/03	Kopējā nostāja (EK) Nr. 25/2006, ko Padome pieņēmusi 2006. gada 18. septembrī saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 251. pantā noteikto procedūru, nolūkā pieņemt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu, ar ko izveido Eiropas Dzimumu līdztiesības institūtu	57
2006/C 295 E/04	Kopējā nostāja (EK) Nr. 26/2006, ko Padome pieņēmusi 2006. gada 25. septembrī saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 251. pantā noteikto procedūru, nolūkā pieņemt Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu, ar ko laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam izveido programmu "Eiropa pilsoņiem", lai sekmētu aktīvu Eiropas pilsonību	69

I

(Informācija)

PADOME

KOPĒJĀ NOSTĀJA (EK) Nr. 23/2006,

ko Padome pieņēmusi 2006. gada 18. septembrī,

nolūkā pieņemt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/ /EK par vadītāju apliecībām
(Pārstrādāts variants)

(2006/C 295 E/01)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 71. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar Līguma 251. pantā paredzēto procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Padomes Direktīva 91/439/EEK (1991. gada 29. jūlijs) par vadītāju apliecībām ⁽³⁾ ir vairākkārt būtiski grozīta. Tā kā tajā tiks veikti vēl citi grozījumi, skaidrības labad būtu lietderīgi attiecīgos noteikumus pārstrādāt.
- (2) Noteikumi par vadītāju apliecībām ir būtiski kopējās transporta politikas elementi, kas palīdz uzlabot ceļu satiksmes drošību un atviegloja tādu personu brīvu pārvietošanos, kuras apmetas uz dzīvi dalībvalstī, kas nav tā pati, kurā izsniegta vadītāja apliecība. Ņemot vērā to, cik svarīgi ir individuāli transportlīdzekļi, tas, ka personai ir vadītāja apliecība, ko pienācīgi atzinusi uzņēmēja dalībvalsts, veicina pārvietošanās un uzņēmēj-

darbības brīvību. Par spīti panākumiem, kas gūti, saskaņojot noteikumus par vadītāju apliecībām, dalībvalstu noteikumos par apliecību atjaunošanas periodiskumu un transportlīdzekļu iedalījumu kategorijās joprojām pastāv lielas atšķirības, un tie bija pilnīgāk jāaskaņo, lai palīdzētu īstenot Kopienas politiku.

- (3) Iespēja izstrādāt valstu noteikumus par derīguma termiņu, kā paredzēts Direktīvā 91/439/EEK, izraisa dažādu noteikumu līdzaspastāvēšanu dažādās dalībvalstīs un to, ka dalībvalstīs ir derīgas vairāk nekā 110 dažāda parauga vadītāju apliecības. Tas rada pārskatāmības problēmas pilsoņiem, policijas spēkiem un struktūrām, kas ir atbildīgas par vadītāju apliecību izmantošanu, kā arī izraisa to, ka tiek viltoti dokumenti, dažkārt vairākus desmitus gadu veci.
- (4) Lai novērstu to, ka vienotās Eiropas vadītāja apliecības paraugs kļūst par vēl vienu paraugu papildus tiem 110 paraugiem, kas jau ir aprītē, dalībvalstīm būtu jāveic visi pasākumi, kas vajadzīgi, lai visiem vadītāja apliecību turētājiem izsniegtu vienota parauga apliecības.
- (5) Šai direktīvai nevajadzētu skart spēkā esošās braukšanas tiesības, kas piešķirtas vai iegūtas pirms tās piemērošanas dienas.

⁽¹⁾ OV C 112, 30.4.2004., 34. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2005. gada 23. februāra Atzinums (OV C 304 E, 1.12.2005., 202. lpp.), Padomes 2006. gada 18. septembrī Kopējā nostāja un Eiropas Parlamenta ... nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta).

⁽³⁾ OV L 237, 24.8.1991., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 31. 10. 2003., 41. lpp.).

- (6) Vadītāju apliecības ir savstarpēji atzītas. Dalībvalstīm būtu jāvar šajā direktīvā paredzēto derīguma termiņu piemērot citā dalībvalstī izsniegtai vadītāja apliecībai, kurai nav noteikts administratīvais derīguma termiņš un kuras turētājs to teritorijā atļauti uzturējies ilgāk nekā divus gadus.
- (7) Jaunu vadītāju apliecību administratīva derīguma termiņa ieviešanai vajadzētu dot iespēju, regulāri atjaunojot vadītāju apliecības, piemērot jaunākos pretviltojumu pasākumus un ārsta pārbaudes vai citus dalībvalstu paredzētus pasākumus.
- (8) Ceļu satiksmes drošības dēļ būtu jāparedz minimālās prasības, lai varētu saņemt vadītāja apliecību. Ir jāaskaņo standarti braukšanas eksāmeniem un vadītāju apliecību izsniegšanai. Lai to varētu izdarīt, būtu jādefinē attiecīgās zināšanas, braukšanas prasmes un stils; lai varētu vadīt mehāniskus transportlīdzekļus, uz tiem būtu jābalsta braukšanas eksāmens, un no jauna jādefinē minimālie fiziskas un garīgas piemērotības standarti, kam jābūt ievērotiem, lai varētu vadīt šādus transportlīdzekļus.
- (9) Cilvēku vai kravu pārvadāšanai izmantojamu transportlīdzekļu vadītājiem būtu jāsniedz pierādījumi, ka viņi, saņemot vadītāja apliecību, kā arī regulāri pēc tam atbilst fiziskas un garīgas piemērotības minimālajiem standartiem, kas ļauj vadīt transportlīdzekļus. Regulāras pārbaudes, ko atkārtoti veic saskaņā ar attiecīgas valsts noteikumiem par minimālo standartu ievērošanu, atvieglos personu brīvu pārvietošanos, palīdzēs izvairīties no konkurences izkropļojumiem un labāk ņems vērā tādu transportlīdzekļu vadītāju atbildību. Dalībvalstis var paredzēt ārsta pārbaudes kā garantiju tam, ka ir ievēroti minimālie fiziskas un garīgas piemērotības standarti, lai vadītu citus transportlīdzekļus. Pārskatāmības dēļ šādām pārbaudēm būtu jāsakrīt ar vadītāju apliecību atjaunošanu, un tādējādi to noteiktu apliecības derīguma termiņš.
- (10) Vēl vairāk jāstiprina princips, kas paredz pakāpenisku piekļuvi dažādu kategoriju divriteņu transportlīdzekļiem un tādu kategoriju transportlīdzekļiem, ko izmanto cilvēku vai kravu pārvadāšanai.
- (11) Neatkarīgi no tā dalībvalstīm būtu jāļauj dažu kategoriju transportlīdzekļu vadīšanai noteikt augstāku vecuma ierobežojumu, lai vēl vairāk veicinātu ceļu satiksmes drošību; izņēmuma apstākļos būtu jāļauj dalībvalstīm noteikt zemākus vecuma ierobežojumus, lai ņemtu vērā attiecīgās valsts apstākļus.
- (12) Kategoriju definīcijām būtu vairāk jāatspoguļo attiecīgo transportlīdzekļu tehniskie parametri un prasmes, kas vajadzīgas, vadot transportlīdzekli.
- (13) Tādas kategorijas vadītāju apliecību ieviešana, kuras vajadzīgas, lai vadītu mopēdus, jo īpaši uzlabos ceļu satiksmes drošību attiecībā uz visjaunākajiem vadītājiem, kas saskaņā ar statistiku ceļu satiksmes negadījumos cieš visvairāk.
- (14) Būtu jāpieņem īpaši noteikumi, lai personām ar fizisko spēju traucējumiem būtu vieglāk vadīt transportlīdzekļus.
- (15) Ar ceļu satiksmes drošību saistītu iemeslu dēļ dalībvalstīm būtu jāspēj visiem transportlīdzekļu vadītāju apliecību turētājiem, kas ieguvuši pastāvīgu dzīvesvietu to teritorijā, piemērot savas tiesību normas par transportlīdzekļu vadītāju apliecību atņemšanu, aizturēšanu, atjaunošanu vai anulēšanu.
- (15) Direktīvā 91/439/EEK dotais vadītāja apliecības paraugs būtu jāaizstāj ar vienota parauga plastmasas karti. Tajā pašā laikā tāda parauga vadītāja apliecības jāpielāgo, ņemot vērā jaunas kategorijas vadītāju apliecību ieviešanu braukšanai ar mopēdiem un jaunas kategorijas vadītāju apliecību ieviešanu braukšanai ar motocikliem.
- (17) Ieviešot neobligātas mikroshēmas jaunā parauga vadītāju apliecībās plastmasas karšu formā, dalībvalstis varētu vēl vairāk uzlabot aizsardzību pret krāpniecību. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai iekļaut mikroshēmā attiecīgas valsts datus ar noteikumu, ka tie netraucē vispārēji pieejamos datus. Tehniskās prasības mikroshēmām būtu jānosaka Komisijai, kurai palīdz vadītāju apliecību komiteja.
- (18) Būtu jānosaka minimāli standarti attiecībā uz piekļuvi eksaminētāja profesijai un eksaminētāja apmācības prasībām, lai uzlabotu eksaminētāju zināšanas un prasmes, tādējādi nodrošinot objektivāku vadītāju apliecību pretendentu vērtējumu un panākot lielāku saskaņotību braukšanas eksāmenu jomā.
- (19) Komisijai būtu jāļauj pielāgot I līdz VI pielikumu, ņemot vērā zinātnes un tehnikas attīstību.
- (20) Pasākumi, kas vajadzīgi, lai īstenotu šo direktīvu, būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp. Lēmumā grozījumi izdarīti ar Lēmumu 2006/512/EK (OV L 200, 22.7.2006., 11. lpp.).

(21) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs un to ka mēroga un iedarbības dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai.

(22) Šai direktīvai nevajadzētu skart dalībvalstu pienākumus saistībā ar termiņiem transponēšanai valsts tiesību aktos, kā arī saistībā ar VII pielikuma B daļā uzskaitīto direktīvu piemērošanu,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Vadītāja apliecības paraugs

1. Dalībvalstis saskaņā ar šo direktīvu ievieš tādu attiecīgas valsts vadītāja apliecību, kam pamatā ir I pielikumā aprakstītais Kopienas paraugs. Emblēma Kopienas parauga vadītāja apliecības pirmajā pusē satur vadītāja apliecību izdevušās dalībvalsts atšķirības zīmi.

2. Neskarot datu aizsardzības noteikumus, dalībvalstis varēs ieviest datu glabāšanas līdzekli (mikroshēmu) kā vadītāja apliecības sastāvdaļu, līdzko Komisija saskaņā ar 9. panta 2. punktā minēto kārtību būs pieņēmusi I pielikuma prasības attiecībā uz mikroshēmu. Tādas prasības paredz EK tipa apstiprinājumu, ko piešķir tikai pēc tam, kad ir pierādīta spēja izturēt mēģinājumus ieviešanas datus vai tos sagrozīt.

3. Mikroshēmā iekļauj I pielikumā aprakstītos saskaņotos vadītāja apliecības datus.

Dalībvalstis, apspriedušās ar Komisiju, var glabāt papildu datus ar noteikumu, ka tas nekādā veidā netraucē piemērot šo direktīvu.

Komisija saskaņā ar 9. panta 2. punktā minēto kārtību var pielāgot I pielikumu, lai garantētu savstarpēju savietojamību nākotnē.

4. Ar Komisijas piekrišanu dalībvalstis var I pielikumā sniegtajā paraugā izdarīt tādas pielāgojumus, kas vajadzīgi vadītāju apliecību datorapstrādei.

2. pants

Savstarpēja atzīšana

1. Dalībvalstu izsniegtas vadītāju apliecības ir savstarpēji atzītas.

2. Ja tādas derīgas vadītāja apliecības turētājs, kura izsniegta attiecīgā valstī un uz ko neattiecas 7. panta 2. punktā noteiktais administratīvā derīguma termiņš, pārceļas uz pastāvīgu dzīvesvietu dalībvalstī, kas nav tā pati, kurā izsniegta vadītāja apliecība, atjaunojot vadītāja apliecību, uzņēmēja dalībvalsts var vadītāja apliecībai piemērot 7. panta 2. punktā paredzētos administratīvā derīguma termiņus, kad pagājuši 2 gadi kopš dienas, kad to turētājs ieguvis pastāvīgu dzīvesvietu tās teritorijā.

3. pants

Pretviltojumu pasākumi

1. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai izvairītos no iespējamās vadītāju apliecību viltošanas, tostarp arī tāda parauga vadītāju apliecību viltošanas, kuras izsniegtas pirms šīs direktīvas stāšanās spēkā. Dalībvalstis par to informē Komisiju.

2. Vadītāju apliecību materiālu, kā noteikts I pielikumā, padara drošu pret viltojumiem, piemērojot parametrus, kas Komisijai jānosaka saskaņā ar 9. panta 2. punktā minēto kārtību. Dalībvalstis var ieviest papildu drošības elementus.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka... (*) visas izsniegtās vai apritē esošās vadītāju apliecības atbilst šīs direktīvas prasībām.

4. pants

Kategorijas, definīcijas un minimālais vecums

1. Vadītāja apliecība, kas paredzēta 1. pantā, dod tiesības vadīt turpmāk definētu kategoriju pašgājējus transportlīdzekļus. To var izsniegt, kad sasniegts katrai kategorijai norādītais vecuma cenzs. "Pašgājējs transportlīdzeklis" ir jebkurš pašgājējs transportlīdzeklis, kas pārvietojas pa ceļu ar savu spēku, izņemot transportlīdzekļus, kas pārvietojas pa sliedēm.

(*) 26 gadus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā.

2. Mopēdi

ii) tricikli ar jaudu, kas pārsniedz 15 kW,

AM kategorija:

— minimālais vecums braukšanai ar tricikliem, kas pārsniedz 15 kW, ir 21 gads.

— divriteņu vai trīsriteņu transportlīdzekļi ar konstruktīvi paredzēto maksimālo ātrumu, kas nepārsniedz 45 km/st, kā noteikts Direktīvas 2002/24/EK (2002. gada 18. marts), kas attiecas uz divriteņu vai trīsriteņu mehānisko transportlīdzekļu tipa apstiprinājumu ko atceļ Padomes Direktīvu 92/61/EEK⁽¹⁾, 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā (izņemot tos, kuru konstruktīvi paredzētais maksimālais ātrums nepārsniedz vai līdzinās 25 km/st), un viegli kvadricikli, kā noteikts Direktīvas 2002/24/EK 1. panta 3. punkta a) apakšpunktā;

— minimālais vecums AM kategorijai ir 16 gadi.

3. Motocikli ar blakusvāģiem vai bez tiem un tricikli:

— "motocikls" ir divriteņu transportlīdzeklis ar blakusvāģi vai bez tā, kā noteikts Direktīvas 2002/24/EK 1. panta 2. punkta b) apakšpunktā;

— "tricikls" ir transportlīdzeklis ar trim simetriski izkārtotiem riteņiem, kā noteikts Direktīvas 2002/24/EK 1. panta 2. punkta c) apakšpunktā;

a) A1 kategorija:

— motocikli ar cilindra tilpumu, kas nepārsniedz 125 cm³, ar jaudu, kas nepārsniedz 11 kW, un jaudas attiecību pret svaru, kas nepārsniedz 0,1 kW/kg;

— tricikli ar jaudu, kas nepārsniedz 15 kW;

— minimālais vecums A1 kategorijai ir 16 gadi;

b) A2 kategorija:

— motocikli ar jaudu, kas nepārsniedz 35 kW, un jaudas attiecību pret svaru, kas nepārsniedz 0,2 kW/kg, un kuri nav atvasināti no transportlīdzekļiem, kuru jauda ir vairāk nekā divas reizes lielāka;

— minimālais vecums A2 kategorijai ir 18 gadi;

c) A kategorija:

i) motocikli

— minimālais vecums A kategorijai ir 20 gadi. Tomēr, lai varētu vadīt šīs kategorijas motociklus, minimāli ir vajadzīga divu gadu pieredze, braucot ar motocikliem, ar A2 vadītāja apliecību. No iepriekšējās pieredzes prasības var atteikties, ja pretendents ir vismaz 24 gadus vecs,

4. Mehāniskie transportlīdzekļi:

— "mehāniskais transportlīdzeklis" ir jebkurš pašgājējs transportlīdzeklis, ko parasti izmanto cilvēku vai kravu pārvadāšanai pa ceļiem, vai lai vilktu pa ceļu transportlīdzekļus, ko izmanto cilvēku vai kravu pārvadāšanai. Šis termins ietver trolejbusus, t.i., uz transportlīdzekļiem, kas ir pieslēgti strāvas vadītājam un nepārvietojas pa sliedēm. Tas neietver lauksaimniecības un mežizstrādes traktoros;

— "lauksaimniecības vai mežsaimniecības traktors" ir jebkurš pašgājējs transportlīdzeklis, kas pārvietojas ar riteņiem vai kāpurķēdēm, kam ir vismaz divas asis, kā galvenā funkcija ir vilce un kas ir īpaši izstrādāts, lai vilktu, stumtu, pārvietotu vai darbinātu konkrētas ierīces, mašīnas vai piekabes, kuras izmanto saistībā ar lauksaimniecības vai mežsaimniecības darbiem, un kā izmantošana cilvēku vai kravu pārvadāšanai pa ceļiem vai cilvēku vai kravu pārvadāšanai izmantojamu transportlīdzekļu vilkšanai pa ceļu ir tikai sekundāra funkcija;

a) B1 kategorija:

— kvadricikli, kā noteikts Direktīvas 2002/24/EK 1. panta 3. punkta b) apakšpunktā;

— minimālais vecums B1 kategorijai ir 16 gadi;

— B1 kategorija nav obligāta. Dalībvalstīs, kurās šīs kategorijas vadītāju apliecības neievieš, lai vadītu attiecīgus transportlīdzekļus, ir vajadzīga B kategorijas vadītāja apliecība;

b) B kategorija:

mehāniski transportlīdzekļi, kuru maksimāli atļautā masa nepārsniedz 3 500 kg un kuri ir konstruēti tā, lai pārvadātu ne vairāk kā astoņus pasažierus un vadītāju; mehāniskiem transportlīdzekļiem, ko drīkst vadīt ar šīs kategorijas vadītāja apliecību, var piejūgt piekabi, kuras maksimālā atļautā masa nepārsniedz 750 kg.

Neskarot noteikumus, kas reglamentē attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumus, šīs kategorijas mehāniskiem transportlīdzekļiem drīkst piejūgt piekabi, kuras maksimālā atļautā masa nepārsniedz 750 kg, ar noteikumu, ka maksimālā atļautā kopējā masa nepārsniedz 4 250 kg. Ja kopējā masa pārsniedz 3 500 kg, dalībvalstis saskaņā ar V pielikumu prasā, lai tādu grupu vadītu tikai pēc tam, kad

— ir pabeigta apmācība, vai

— ir izturēta braukšanas prasmes un stila pārbaude;

⁽¹⁾ OV L 124, 9.5.2002., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Direktīvu 2005/30/EK (OV L 106, 27.4.2005., 17. lpp.).

Dalībvalstis var prasīt gan attiecīgu apmācību, gan izturētu braukšanas prasmes un stila pārbaudi.

Dalībvalstis, izmantojot Kopienas kodu, vadītāja apliecībā norāda sertifikāciju, lai varētu vadīt tādu grupu.

Minimālais vecums B kategorijai ir 18 gadi;

c) BE kategorija:

— neskarot noteikumus, kas reglamentē attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumus, transportlīdzekļu grupa, kurā ir B kategorijas vilcējtransportlīdzeklis un piekabe vai puspiekabe, ja maksimālā atļautā kopējā masa nepārsniedz 3 500 kg,

— minimālais vecums BE kategorijai ir 18 gadi;

d) C1 kategorija:

transportlīdzekļi, kuri nepieder pie D1 vai D kategorijas, kuru maksimāli atļautā masa pārsniedz 3 500 kg, bet nepārsniedz 7 500 kg, un kuri ir izstrādāti un konstruēti tā, lai pārvadātu ne vairāk kā astoņus pasažierus un vadītāju; šīs kategorijas mehāniskiem transportlīdzekļiem var piejūgt piekabi, kuras maksimālā atļautā masa nepārsniedz 750 kg;

e) C1E kategorija:

— neskarot noteikumus, kas reglamentē attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumus, transportlīdzekļu grupa, kurā ir C1 kategorijas vilcējtransportlīdzeklis un tā piekabe vai puspiekabe maksimālā atļautā masa ir lielāka par 750 kilogramiem ar noteikumu, ka grupas maksimālā atļautā kopējā masa nepārsniedz 12 000 kg,

— neskarot noteikumus, kas reglamentē attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumus, transportlīdzekļu grupa, kurā ir B kategorijas vilcējtransportlīdzeklis un tā piekabe vai puspiekabe atļautā masa ir lielāka par 3 500 kg ar noteikumu, ka grupas maksimālā atļautā kopējā masa nepārsniedz 12 000 kg,

— minimālais vecums C1 un C1E kategorijai ir 18 gadi, neskarot tādu transportlīdzekļu vadīšanas noteikumus, kuri ir minēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/59/EK (2003. gada 15. jūlijs) par dažu kravu vai pasažieru pārvadāšanai paredzētu autotransporta līdzekļu vadītāju sākotnējās kvalifikācijas iegūšanu un periodisku apmācību, par Padomes Regulas (EEK) Nr. 3820/85 un Padomes Direktīvas 91/439/EEK grozīšanu un Padomes Direktīvas 76/914/EEK atceļšanu⁽¹⁾;

⁽¹⁾ OV L 226, 10.9.2003., 4. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Padomes Direktīvu 2004/66/EK (OV L 168, 1.5.2004., 35. lpp.).

f) C kategorija:

transportlīdzekļi, kas nepieder pie D1 vai D kategorijas, kuru maksimāli atļautā masa ir lielāka par 3 500 kg, un kas ir izstrādāti un konstruēti tā, lai pārvadātu ne vairāk kā astoņus pasažierus un vadītāju; transportlīdzekļiem, kas pieder pie šīs kategorijas, var piejūgt piekabi, kuras maksimāli atļautā masa nepārsniedz 750 kg;

g) CE kategorija:

— neskarot noteikumus, kas reglamentē attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumus, transportlīdzekļu grupa, kurā ir C kategorijas vilcējtransportlīdzeklis un tā piekabe vai puspiekabe maksimālā atļautā masa ir lielāka par 750 kg;

— minimālais vecums C1 un C1E kategorijai ir 21 gads, neskarot tādu transportlīdzekļu vadīšanas noteikumus, kuri ir minēti Direktīvā 2003/59/EK;

h) D1 kategorija:

mehāniski transportlīdzekļi, kas ir izstrādāti un konstruēti tā, lai pārvadātu ne vairāk kā 16 pasažierus un vadītāju, un kuru garums nepārsniedz 8 m; šīs kategorijas mehāniskiem transportlīdzekļiem var piejūgt piekabi, kuras maksimālā atļautā masa nepārsniedz 750 kg;

i) D1E kategorija:

— neskarot noteikumus, kas reglamentē attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumus, transportlīdzekļu grupa, kurā ir D1 kategorijas vilcējtransportlīdzeklis un tā piekabe maksimālā atļautā masa ir lielāka par 750 kg;

— minimālais vecums D1 un D1E kategorijai ir 21 gads, neskarot tādu transportlīdzekļu vadīšanas noteikumus, kuri ir minēti Direktīvā 2003/59/EK;

j) D kategorija:

transportlīdzekļi, kas ir izstrādāti un konstruēti tā, lai pārvadātu vairāk nekā astoņus pasažierus un vadītāju; mehāniskiem transportlīdzekļiem, ko drīkst vadīt ar D kategorijas vadītāja apliecību, var piejūgt piekabi, kuras maksimālā atļautā masa nepārsniedz 750 kg;

k) DE kategorija:

— neskarot noteikumus, kas reglamentē attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumus, transportlīdzekļu grupa, kurā ir D kategorijas vilcējtransportlīdzeklis un tā piekabe maksimālā atļautā masa ir lielāka par 750 kg,

— minimālais vecums D un DE kategorijai ir 24 gadi, neskarot tādu transportlīdzekļu vadīšanas noteikumus, kuri ir minēti Direktīvā 2003/59/EK.

5. pants

5. Dalībvalstis ar Komisijas piekrišanu var neattiecināt šo pantu uz dažiem īpašu tipu pašgājējiem transportlīdzekļiem, piemēram, uz īpašiem transportlīdzekļiem, kas paredzēti personām ar fizisko spēju traucējumiem.

Dalībvalstis var neattiecināt šo direktīvu uz transportlīdzekļiem, ko lieto vai kontrolē bruņotie spēki un civilā aizsardzība.

6. Dalībvalstis var paaugstināt vai pazemināt minimālo vecumu vadītāja apliecības izsniegšanai:

a) AM kategorijai — pazemināt līdz 14 gadiem vai paaugstināt līdz 18 gadiem;

b) B1 kategorijai — paaugstināt līdz 18 gadiem;

c) A1 kategorijai — paaugstināt līdz 17 vai 18 gadiem;

— ja ir divu gadu starpība starp minimālo vecumu A1 kategorijai un minimālo vecumu A2 kategorijai, un

— ja ir prasīta vismaz 2 gadu pieredze, braucot ar A2 kategorijas motocikliem, pirms var piešķirt atļauju braukt ar A kategorijas motocikliem, kā norādīts 4. panta 3. punkta c) apakšpunkta i) punktā;

d) B un BE kategorijai — pazemināt līdz 17 gadiem.

Dalībvalstis var pazemināt minimālo vecumu C kategorijai līdz 18 gadiem un D kategorijai līdz 21 gadam attiecībā uz:

a) transportlīdzekļiem, ko izmanto ugunsdzēsības dienests, un transportlīdzekļiem, ko izmanto sabiedriskās kārtības uzturēšanai;

b) transportlīdzekļiem, kam veic ekspluatācijas pārbaudes remonta vai profilakses vajadzībām.

Vadītāju apliecības, ko izsniedz personām, kuras ir jaunākas nekā noteikts no 2. līdz 4. punktam, saskaņā ar šo punktu ir spēkā tikai to izdevējas dalībvalsts teritorijā, kamēr apliecības turētājs sasniedz 2. līdz 4. punktā noteikto minimālo vecumu.

Dalībvalstis var atzīt, ka to teritorijā ir spēkā vadītāju apliecības, kas izsniegtas vadītājiem, kuri nav sasnējuši 2. līdz 4. punktā noteikto minimālo vecumu.

Nosacījumi un ierobežojumi

1. Vadītāju apliecībās ir uzskaitīti nosacījumi, ar kādiem vadītājs drīkst vadīt transportlīdzekli.

2. Ja fizisku traucējumu dēļ ir atļauts vadīt vienīgi konkrētu tipu transportlīdzekļus vai pielāgotus transportlīdzekļus, tad 7. pantā paredzēto braukšanas prasmes un stila pārbaudi veic tādā transportlīdzeklī.

6. pants

Kategoriju pakāpes un saderība

1. Vadītāju apliecības izsniedz saskaņā ar šādiem nosacījumiem:

a) C1, C, D1 un D kategoriju vadītāju apliecības izsniedz tikai tādiem transportlīdzekļu vadītājiem, kam jau ir tiesības vadīt B kategorijas transportlīdzekļus;

b) BE, C1E, CE, D1E, un DE kategoriju vadītāju apliecības izsniedz tikai tādiem transportlīdzekļu vadītājiem, kam jau ir tiesības vadīt attiecīgi B, C1, C, D1 un D kategorijas transportlīdzekļus.

2. Vadītāju apliecību derīgumu nosaka šādi:

a) C1E, CE, D1E un DE kategorijas vadītāju apliecības ir spēkā attiecībā uz BE kategorijas transportlīdzekļu grupām;

b) CE kategorijas vadītāju apliecības ir spēkā attiecībā uz DE kategoriju, ja to turētāji ir tiesīgi vadīt D kategorijas transportlīdzekļus;

c) CE un DE kategorijas vadītāju apliecības ir spēkā attiecībā uz attiecīgi C1E un D1E kategorijas transportlīdzekļu grupām;

d) visu kategoriju vadītāju apliecības ir derīgas, lai vadītu AM kategorijas transportlīdzekļus. Dalībvalsts tās teritorijā izsniegtām vadītāju apliecībām tomēr var ierobežot AM kategorijas atbilstes ar A1, A2 un A kategoriju, ja attiecīgā dalībvalsts paredz, ka jāiztur praktiska pārbaude kā nosacījums tam, lai iegūtu AM kategoriju;

e) A2 kategorijai izsniegtās vadītāju apliecības ir arī derīgas, lai vadītu A1 kategorijas transportlīdzekļus;

f) A, B, C vai D kategorijai piešķirtās vadītāju apliecības ir derīgas attiecīgi A1, A2, B1, C1, vai D1 kategorijai.

3. Dalībvalstis transportlīdzekļu vadīšanai to teritorijā var paredzēt šādas atbildes:

- a) triciklu vadīšana ar B kategorijas vadītāja apliecību, tricikliem, kuru jauda pārsniedz 15 kW ar noteikumu, ka B kategorijas vadītāja apliecības turētājs ir vismaz 21 gadu vecs;
- b) A1 kategorijas motociklu vadīšana ar B kategorijas vadītāju apliecībām.

Tā kā šis punkts ir spēkā tikai attiecīgu dalībvalstu teritorijās, dalībvalstis vadītāju apliecībās nenorāda, ka to turētāji ir tiesīgi vadīt tādus transportlīdzekļus.

4. Dalībvalstis pēc apspriešanās ar Komisiju var to teritorijā atļaut vadīt:

- a) D1 kategorijas transportlīdzekļus (ar maksimālo atļauto masu 3 500 kg, kam nav nekādu īpašu pierīču, kas paredzētas, lai pārvadātu pasažierus ar fiziskiem traucējumiem) — par 21 gadu vecākiem B kategorijas transportlīdzekļu vadītāju apliecību turētājiem, kas saņēmuši apliecības vismaz divus gadus iepriekš, ja transportlīdzekļus izmanto nekomerciālas struktūras sociālos nolūkos un ja transportlīdzekļa vadītājs sniedz pakalpojumus brīvprātīgi;
- b) transportlīdzekļus ar maksimālo atļauto masu, kas pārsniedz 3 500 kg — par 21 gadu vecākiem B kategorijas vadītāju apliecību turētājiem, kas ieguvuši apliecību vismaz divus gadus iepriekš, ja galvenais nolūks ir izmantot transportlīdzekļus tikai stacionāri, kā izglītošanas vai izklaides vietu, ja tos izmanto nekomerciālas struktūras sociāliem mērķiem, un tie ir modificēti tā, lai tos nevarētu izmantot vairāk kā deviņu cilvēku pārvašanās, kā arī jebkādu kravu pārvašanās, izņemot tādu, kas ir noteikti vajadzīgas viņu mērķiem.

7. pants

Izsniegšana, derīguma termiņš un atjaunošana

1. Vadītāju apliecības izsniedz tikai šādiem pretendentiem:

- a) kas ir izturējuši braukšanas prasmes un stila pārbaudi un teorētisku zināšanu pārbaudi un atbilst medicīniskiem standartiem saskaņā ar II un III pielikumu;
- b) kas ir izturējuši teorētisku zināšanu pārbaudi tikai attiecībā uz AM kategoriju; Dalībvalstis var prasīt, lai pretendenti izturētu braukšanas prasmes un stila pārbaudi, kā arī medicīnisko apskati, kas atbilst šai kategorijai;

Dalībvalstis var paredzēt konkrētu braukšanas prasmes un stila pārbaudi, lai varētu vadīt šai kategorijai pieskaitāmos triciklus un kvadriciklus. Lai nošķirtu transportlīdzekļus AM

(*). Seši gadi pēc dienas, kad stājas spēkā šī direktīva.

kategorijā, vadītāja apliecībā var iekļaut attiecīgas valsts kodu;

- c) kas attiecībā uz A2 vai A kategoriju, ar nosacījumu, ka viņiem ir vismaz 2 gadu pieredze, attiecīgi braucot ar A1 vai A2 kategorijas motocikliem, ir izturējuši tikai braukšanas prasmes un stila pārbaudi vai pabeiguši apmācību saskaņā ar VI pielikumu;
 - d) kas ir pabeiguši apmācību vai izturējuši braukšanas prasmes un stila pārbaudi vai ir pabeiguši apmācību vai izturējuši braukšanas prasmes un stila pārbaudi saskaņā ar V pielikumu attiecībā uz B kategoriju, lai vadītu transportlīdzekļu grupu, kas definēta 4. panta 4.punkta b) apakšpunkta otrajā daļā;
 - e) kam pastāvīgā dzīvesvieta ir dalībvalstī, kura izsniedz vadītāja apliecību, vai kas var pierādīt, ka ir tajā mācījušies vismaz sešus mēnešus.
2. a) Sākot no ... (*), dalībvalstu izsniegtām AM, A1, A2, A, B, B1 un BE kategorijas vadītāju apliecībām administratīvais derīguma termiņš ir 10 gadi.

Dalībvalsts var izvēlēties izsniegt šādas apliecības ar administratīvo derīguma termiņu līdz 15 gadiem.

- b) Sākot no ... (*), dalībvalstu izsniegtām C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 un D1E kategorijas vadītāju apliecībām administratīvais derīguma termiņš ir 5 gadi.
- c) Vadītāja apliecības atjaunošana var sākt jaunu administratīvā derīguma termiņu attiecībā uz citas kategorijas vai citu kategoriju transportlīdzekļiem, ko apliecības turētājs ir tiesīgs vadīt, ciktāl tas atbilst šajā direktīvā izklāstītajiem nosacījumiem.
- d) Lai vadītāja apliecība būtu derīga, nav obligāti vajadzīga 1. pantā paredzētā mikroskāme. Mikroskāmes pazuādešana vai tas, ka tā nav lasāma, vai jebkādi citi tās bojājumi neiespādo dokumenta derīgumu.

3. Beidzoties vadītāju apliecību administratīvā derīguma termiņam, to atjaunošanai nepieciešami:

- a) C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E kategorijas vadītāju apliecībām — apliecinājums, ka joprojām pastāv atbilstība III pielikumā izklāstītajiem minimālajiem fiziskas un garīgas piemērotības standartiem; un
- b) pastāvīga dzīvesvieta tās dalībvalsts teritorijā, kura izsniedz apliecību, vai pierādījums, ka pretendenti tajā ir mācījušies vismaz sešus mēnešus.

Dalībvalstis, atjaunojot A, A1, A2, B, B1 un BE kategorijas vadītāju apliecības, prasa pārbaudīt atbilstību transportlīdzekļu vadīšanai vajadzīgajiem minimālajiem fiziskās un garīgas piemērotības standartiem, kas izklāstīti III pielikumā.

Dalībvalstis var ierobežot iesācējiem vadītājiem izsniegto jebkuras kategorijas vadītāju apliecību administratīvā derīguma termiņu, kas noteikts 2. punktā, lai tādiem vadītājiem piemērotu konkrētus pasākumus, kas vērsti uz satiksmes drošības uzlabošanu.

Dalībvalstis var ierobežot iesācējiem vadītājiem izsniegto pirmo C un D kategorijas vadītāju apliecību administratīvā derīguma termiņu līdz 3 gadiem, lai varētu tādiem vadītājiem piemērot konkrētus pasākumus, lai uzlabotu satiksmes drošību.

Dalībvalstis var ierobežot individuālo jebkuras kategorijas vadītāju apliecību administratīvā derīguma termiņu, kas noteikts 2. punktā, ja konstatē vajadzību piemērot biežākas medicīniskās apskates vai citus konkrētus pasākumus, piemēram, ierobežojumus satiksmes noteikumu pārkāpējiem.

Dalībvalstis var saīsināt vadītāju apliecību administratīvā derīguma termiņu, kas noteikts 2. punktā, apliecību turētājiem, kas pastāvīgi uzturas to teritorijā un ir sasnieguši 50 gadu vecumu, lai piemērotu biežākas medicīniskās apskates vai citus konkrētus pasākumus, piemēram, kvalifikācijas celšanas kursus. Saīsinātu administratīvā derīguma termiņu var piemērot, tikai atjaunojot vadītāja apliecību.

4. Neskarot attiecīgās valsts krimināltiesību aktus un policijas tiesību aktus, dalībvalstis, pēc apspriešanās ar Komisiju, izsniedzot vadītāju apliecības, var piemērot savus valsts noteikumus attiecībā uz apstākļiem, kas nav minēti šajā direktīvā.

5. a) Nevienai personai nedrīkst būt vairāk kā viena vadītāja apliecība.

b) Dalībvalsts atsakās izsniegt vadītāja apliecību pretendentam, ja tā atklāj, ka viņam jau ir vadītāja apliecība.

c) Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus saskaņā ar b) punktu. Attiecībā uz vadītāju apliecību izsniegšanu, aizvietošanu, atjaunošanu vai apmaiņu šādi vajadzīgie pasākumi ir veikt pārbaudi citās dalībvalstīs, ja ir pamatots iemesls aizdomām, ka pretendents jau ir citas vadītāja apliecības turētājs.

d) Lai atvieglotu pārbaudes saskaņā ar b) punktu, dalībvalstis izmanto ES vadītāju apliecību tīklu, kad tas sāk darboties.

Neskarot 2. pantu, dalībvalsts, kas izsniedz vadītāja apliecību, ievēro pienācīgu modrību, lai nodrošinātu, ka persona atbilst šā panta 1. punktā izklāstītajām prasībām, un piemēro savus valsts noteikumus, atceļot vai atņemot braukšanas tiesības, ja konstatē, ka vadītāja apliecība ir izsniegta, neievērojot prasības.

8. pants

Pielāgošana zinātnes un tehnikas progresam

Grozījumus, kas ir vajadzīgi, lai pielāgotu I līdz VI pielikumu zinātnes un tehnikas progresam, pieņem saskaņā ar 9. panta 2. punktā minēto kārtību.

9. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz vadītāju apliecību komiteja, turpmāk "Komiteja".

2. Dodot atsauci uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5. un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.

Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punktā noteiktais termiņš ir 3 mēneši.

3. Komiteja pieņem savu reglamentu.

10. pants

Eksaminētāji

No šīs direktīvas spēkā stāšanās brīža vadītāju apliecību pretendentu eksaminētāji atbilst IV pielikumā izklāstītajiem minimālajiem standartiem.

Uz vadītāju apliecību pretendentu eksaminētājiem, kas jau strādājuši par eksaminētājiem pirms ... (*), attiecina tikai prasības saistībā ar kvalitātes nodrošināšanas un regulāras periodiskas apmācības pasākumiem.

11. pants

Dažādi noteikumi par vadītāju apliecību apmaiņu, atņemšanu, aizvietošanu un atzīšanu

1. Ja dalībvalsts izsniegtas derīgas iekšzemes vadītāja apliecības turētājs pārceļas uz pastāvīgu dzīvesvietu citā dalībvalstī, viņš var lūgt savu vadītāja apliecību apmainīt pret līdzvērtīgu vadītāja apliecību. Dalībvalsts, kas veic apmaiņu, pārbauda, kādai kategorijai iesniegtā vadītāja apliecība joprojām ir faktiski derīga.

2. Ievērojot krimināltiesību aktu un policijas tiesību aktu teritoriālo principu, dalībvalsts, kurā personai ir pastāvīga dzīvesvieta, uz citā dalībvalstī izsniegtas vadītāja apliecības turētāju var attiecināt savus valsts noteikumus par transportlīdzekļu vadīšanas tiesību ierobežošanu, pārtraukšanu, atņemšanu vai anulēšanu un vajadzības gadījumā šai nolūkā apmainīt vadītāja apliecību.

(*) Seši gadi pēc dienas, kad stājas spēkā šī direktīva.

3. Dalībvalsts, kas veic apmaiņu, veco vadītāja apliecību nosūta atpakaļ to izdevušās dalībvalsts iestādēm, un paskaidro savas rīcības iemeslus.

4. Dalībvalsts atsakās izsniegt vadītāja apliecību pretendentam, kura vadītāja apliecība citā dalībvalstī ir ierobežota, atņemta uz laiku vai atņemta pavisam.

Dalībvalsts atsakās atzīt jebkuras vadītāja apliecības derīgumu, ko izdevusi kāda cita dalībvalsts personai, kuras vadītāja apliecība izdevējas valsts teritorijā ir ierobežota, atņemta uz laiku vai atņemta pavisam.

Dalībvalsts var arī atteikties izsniegt vadītāja apliecību pretendentam, kura vadītāja apliecība citā dalībvalstī ir anulēta.

5. Dublikātu vadītāja apliecībai, kas ir bijusi, piemēram, pazaudēta vai nozagta, var saņemt vienīgi no tās dalībvalsts kompetentām iestādēm, kurā apliecības turētājam ir pastāvīga dzīvesvieta; šīs iestādes izsniedz dublikātu, pamatojoties uz to rīcībā esošo informāciju vai, attiecīgā gadījumā, pierādījumiem no tās dalībvalsts kompetentām iestādēm, kurā izsniegts vadītāja apliecības oriģināls.

6. Ja dalībvalsts apmaina trešās valsts izsniegtu vadītāja apliecību pret Kopienas parauga vadītāja apliecību, apmaiņu, kā arī visus vēlākus atjaunojumus vai aizvietojumus, ieraksta Kopienas parauga vadītāja apliecībā.

Apmaiņa var notikt tikai tad, ja trešās valsts izsniegtā vadītāja apliecība ir iesniegta tās dalībvalsts kompetentām iestādēm, kas veic apmaiņu. Ja tādās vadītāja apliecības turētājs pārceļas uz pastāvīgu dzīvesvietu citā dalībvalstī, tajā nav jāpiemēro 2. pantā noteiktais savstarpējās atzīšanas princips.

12. pants

Pastāvīga dzīvesvieta

Šajā direktīvā "pastāvīga dzīvesvieta" ir vieta, kur persona parasti dzīvo, tas ir, vismaz 185 dienas katrā kalendārajā gadā personīgu un darba saistību dēļ vai, ja personai nav darba saistību, personīgo saistību dēļ, kas liecina par attiecīgās personas ciešu saistību ar vietu, kur tā dzīvo.

Tomēr par tādās personas pastāvīgo dzīvesvietu, kuras darba saistības ir citā vietā nekā personīgās saistības un kura secīgi dzīvo dažādās vietās, kas atrodas divās vai vairākās dalībvalstīs, uzskata personīgo saistību vietu, ja attiecīgā persona tur regulāri atgriežas. Šis pēdējais nosacījums nav jāievēro, ja persona dzīvo dalībvalstī, lai veiktu uzdevumu kādu konkrētu laiku.

Mācības universitātē vai skolā nenozīmē pastāvīgās dzīvesvietas maiņu.

13. pants

Ārpus Kopienas izsniegtu vadītāju apliecību atbildes

1. Vienojoties ar Komisiju, dalībvalstis nosaka atbildes tiesībām, kas iegūtas pirms šīs direktīvas īstenošanas, un 4. pantā definētajām kategorijām.

Pēc apspriešanās ar Komisiju dalībvalstis var savos tiesību aktos izdarīt pielāgojumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu 11. panta 4., 5. un 6. punktu.

2. Šī direktīva neatņem vai jebkādi nekvalificē braukšanas tiesības, kas piešķirtas pirms... (*).

14. pants

Pārskatīšana

Komisija sniedz ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu, tostarp par tās ietekmi uz satiksmes drošību, ne ātrāk kā... (**).

15. pants

Savstarpēja palīdzība

Dalībvalstis palīdz cita citai īstenot šo direktīvu un apmainās ar informāciju par vadītāju apliecībām, ko tās ir izdevušas, apmaiņņiņas, aizvietojušas, atjaunojušas vai atņēmušas. Tās izmanto šajos nolūkos izveidoto ES vadītāju apliecību tīklu, kad tas sāk darboties.

16. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis ne vēlāk kā... (***) pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu 1. panta 1. punkta, 3. panta, 4. panta 1., 2. un 3. punkta un 4. punkta b) līdz k) apakšpunkta, 6. panta 1. punkta un 2. punkta a), c), d) un e) apakšpunkta, 7. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunkta, 2., 3. un 5. punkta, 8. panta, 10. panta, 13. panta, 14. panta, 15. panta prasības, kā arī I pielikuma 2. punkta, II pielikuma 5.2. punkta attiecībā uz A1, A2 un A kategoriju, IV, V un VI pielikuma prasības. Dalībvalstis Komisijai tūlīt dara zināmus šos aktus.

(*) Seši gadi pēc dienas, kad stājas spēkā šī direktīva.

(**) Vienpadsmit gadus pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas.

(***) Četri gadi pēc dienas, kad stājas spēkā šī direktīva.

2. Tās piemēro šos aktus no... (*).

3. Kad dalībvalstis pieņem šos aktus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Tās arī pievieno norādi, ka spēkā esošajos normatīvajos vai administratīvajos aktos sniegtās atsauces uz aizstāto direktīvu saprot kā atsauces uz šo direktīvu. Dalībvalstis nosaka to, kā un kādā redakcijā izdarīt šādas atsauces.

4. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus savu tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

17. pants

Atcelšana

Direktīva 91/439/EEK ir atcelta, sākot no ... (*), neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz VII pielikuma B daļā norādītajiem termiņiem, lai šo direktīvu transponētu savos tiesību aktos.

Direktīvas 91/439/EEK 2. panta 4. punkts ir atcelts no... (**)

Atsauces uz atcelto direktīvu saprot kā atsauces uz šo direktīvu, un tās būtu jālasa saskaņā ar VIII pielikumā doto korelācijas tabulu.

18. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

2. panta 1. punktu, 5. pantu, 6. panta 2. punkta b) apakšpunktu, 7. panta 1. punkta a) apakšpunktu, 9. pantu, 11. panta 1. punktu un 3. līdz 6. punktu, 12. pantu un I, II un III pielikumu piemēro no ... (**).

19. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, ...

Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs

...

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs

...

(*) Seši gadi pēc dienas, kad stājas spēkā šī direktīva.

(**) Diena, kad stājas spēkā šī direktīva.

(***) Divi gadi pēc dienas, kad stājas spēkā šī direktīva.

I PIELIKUMS

NOTEIKUMI PAR KOPIENAS PARAUGA VADĪTĀJU APLIECĪBĀM

1. Kopienas parauga vadītāja apliecības kartes fiziskās īpašības atbilst ISO 7810 un ISO 7816-1.

Karti izgatavo no polikarbonāta.

Metodes, lai pārbaudītu vadītāju apliecību parametru atbilstību starptautiskiem standartiem, ir saskaņā ar ISO 10373.

2. Vadītāju apliecību fiziskā drošība

Vadītāju apliecību fizisko drošību apdraud:

- viltotu karšu izgatavošana: tādu jaunu priekšmetu izgatavošana, kuri ļoti atgādina īstus dokumentus, izgatavojot tos pilnīgi no jauna vai kopējot kādu oriģināldokumentu,
- būtiskas modifikācijas: oriģināldokumenta rekvizītu mainīšana, piemēram, pārveidojot dažus dokumentā iespiestos datus.

Vispārējā drošība ir atkarīga no sistēmas kopumā, un tā sastāv no piemērošanas procesa, datu pārsūtīšanas, kartes materiāla, iespaidpaņēmieniem, dažādu drošības elementu minimālā kompleksa un personalizācijas procesa.

- a) Materiālu, ko lieto vadītāju apliecībām, nodrošina pret viltojumiem, izmantojot šādus paņēmienus (obligāti drošības elementi):

- kartes neatstaro ultravioletos starus,
- fona drošības raksts izstrādāts tā, lai to nevarētu viltot skenējot, drukājot vai kopējot, izmantojot varavīksnes iespaidumu ar daudzkrāsainām drošības krāsām un vītņu druku pozitīvā un negatīvā. Rakstu neveido pamatkrāsas (CMYK), tajā ir sarežģīti raksti vismaz divās īpašās krāsās, un raksts mikroskopiskiem burtiem,
- optiski maināmi elementi nodrošina pietiekamu aizsardzību pret fotoattēla kopēšanu un pārveidošanu,
- lāzergravējums,
- fotoattēla vietā aizsargfonam un fotoattēlam būtu jāpārklājas vismaz fotoattēla malās (rakstam jābūt blāvākam).

- b) Materiālu, ko lieto vadītāju apliecībām, nodrošina pret viltojumiem, izmantojot vismaz trīs šādus paņēmienus (papildu drošības elementi):

- iespaidkrāsas, kas maina krāsu*,
- iespaidkrāsas, kas maina krāsu siltuma iespaidā*,
- individuālas hologrammas*,
- mainīgi lāzeriespieduma attēli*,
- ultravioletā gaismā mirdzoša krāsa, gan redzama, gan caurspīdīga,
- iespaidums, kas atstaro gaismu,
- digitāla ūdenszīme fonā,
- infrasarkanās gaismas atstarotāji pigmenti vai luminiscējoši pigmenti,
- izcili (reljefi) burti, simboli vai raksti*.

- c) Dalībvalstis var ieviest papildu drošības elementus. Vispirms jādod priekšroka ar zvaigznīti apzīmētajiem paņēmieniem, jo tie ļauj tiesībaizsardzības iestāžu darbiniekiem pārbaudīt karšu derīgumu, nelietojot īpašus palīgīdzekļus.

3. Apliecībai ir divas puses.

Pirmajā pusē ir:

- a) vārdi "Vadītāja apliecība", kas drukāti lieliem burtiem tās dalībvalsts valodā vai valodās, kura izsniedz apliecību;
- b) tās dalībvalsts nosaukums, kura izsniegusi apliecību (nav obligāti);

c) atšķirības zīme dalībvalstij, kas izsniedz apliecību, negatīvā iespaidumā uz zila taisnstūra, 12 dzeltenu zvaigžņu ielokā; atšķirības zīmes ir šādas:

- B: Beļģija
- CZ: Čehijas Republika
- DK: Dānija
- D: Vācija
- EST: Igaunija
- GR: Grieķija
- E: Spānija
- F: Francija
- IRL: Īrija
- I: Itālija
- CY: Kipra
- LV: Latvija
- LT: Lietuva
- L: Luksemburga
- H: Ungārija
- M: Malta
- NL: Nīderlande
- A: Austrija
- PL: Polija
- P: Portugāle
- SLO: Slovēnija
- SK: Slovākija
- FIN: Somija
- S: Zviedrija
- UK: Apvienotā Karaliste;

d) specifiska informācija par izsniegto apliecību, kas sanumurēta šādi:

1. turētāja uzvārds;
2. turētāja cits (-i) vārds(-i);
3. dzimšanas datums un vieta;
4. a) apliecības izsniegšanas diena;
 - b) apliecības derīguma termiņš vai svītra, ja apliecība saskaņā ar 7. panta 2. punkta c) apakšpunktu ir beztermiņa;
 - c) izsniedzējinstādes nosaukums (var būt iespiests otrā pusē);
 - d) no 5. iedaļas atšķirīgs numurs, administratīviem mērķiem (nav obligāti);
5. apliecības numurs;
6. turētāja fotogrāfija;
7. turētāja paraksts;
8. pastāvīgā dzīvesvieta vai pasta adrese (nav obligāti);
9. kategorija transportlīdzeklim, ko īpašniekam ir tiesības vadīt (valsts kategorijas iespiež citādā veidā nekā saskaņotās kategorijas);

- e) ietvert uzrakstu "Eiropas Kopienu paraugs" tās dalībvalsts valodā (-s), kas izsniegusi vadītāja apliecību, un uzrakstu "vadītāja apliecība" lietot Kopienas pārējās valodās rozā krāsā kā vadītāja apliecības fonu:

Permiso de Conducción

Řidičský průkaz

Kørekort

Führerschein

Juhiluba

Άδεια Οδήγησης

Driving Licence

Permis de conduire

Ceadúas Tiomána

Patente di guida

Vadītāja apliecība

Vairuotojo pažymėjimas

Vezetői engedély

Ličenzja tas-Sewqan

Rijbewijs

Prawo Jazdy

Carta de Condução

Vodičský preukaz

Vozniško dovoljenje

Ajokortti

Körkort;

- f) krāsu norādes:

— zila: *Pantone* reflektīvzila,

— dzeltena: *Pantone* dzeltena.

Otrā pusē ir:

- a) 9. kategorija transportlīdzeklim, ko īpašniekam ir tiesības vadīt (valsts kategorijas iespiež citādā veidā nekā saskaņotās kategorijas);
10. pirmās izsniegšanas datums katrai kategorijai (šis datums jāatkārto arī uz jaunās apliecības, ja tā tiek atkārtoti aizvietota vai nomainīta);
11. derīguma termiņš katrai kategorijai;
12. pretī attiecīgajai (apakš)kategorijai kodu norādes par papildu informāciju/ ierobežojumiem.

Kodi ir šādi:

— kodi 01–99:: saskaņotie Kopienas kodi

VADĪTĀJS (Medicīniski apsvērumi)

01. Redzes korekcija un/vai aizsardzība

01.01 Brilles

01.02 Kontaktlēcas

01.03 Aizsargstikls

01.04 Gaismu necaurlaidīgas lēcas

01.05 Acu aizsegs

01.06 Brilles vai kontaktlēcas

- 02. Dzirdes aparāti/sakaru līdzekļi
 - 02.01 Vienas auss dzirdes aparāts
 - 02.02 Abu ausu dzirdes aparāts
- 03. Locekļu protēze/ortoze
 - 03.01 Augšējo ekstremitāšu protēze/ortoze
 - 03.02 Apakšējo ekstremitāšu protēze/ortoze
- 05. Ierobežojumi (obligāti jānorāda kodu apakšpozīcija, braukšanas ierobežojumi medicīnisku iemeslu dēļ)
 - 05.01 Tikai braukšanai dienas laikā (piemēram: vienu stundu pēc saullēkta un vienu stundu pirms saulrieta)
 - 05.02 Tikai braukšanai ...km rādiusā ap īpašnieka dzīvesvietu vai tikai pilsētā/reģionā...
 - 05.03 Braukšana bez pasažieriem
 - 05.04 Ierobežots braukšanas ātrums, kas nepārsniedz ... km/h
 - 05.05 Braukšana atļauta tikai kopā ar vadītāja apliecības turētāju
 - 05.06 Bez piekabes
 - 05.07 Nedrīkst braukt pa automaģistrālēm
 - 05.08 Nedrīkst lietot alkoholiskus dzērienus

TRANSPORTLĪDZEKĻA PIELĀGOŠANA

- 10. Pārveidota transmisija
 - 10.01 Manuāla transmisija
 - 10.02 Automātiska transmisija
 - 10.03 Elektroniski darbināma transmisija
 - 10.04 Pielāgota pārnesumkārbas svira
 - 10.05 Bez sekundārās pārnesumkārbas
- 15. Pārveidots sajūgs
 - 15.01 Pielāgota pārnesumkārbas svira
 - 15.02 Manuāls sajūgs
 - 15.03 Automātisks sajūgs
 - 15.04 Priekšpusē nodalīts/ atlocīts/ noņemams sajūga pedālis
- 20. Pārveidotas bremžu sistēmas
 - 20.01 Pielāgots bremžu pedālis
 - 20.02 Palielināts bremžu pedālis
 - 20.03 Bremžu pedālis, kas piemērots darbībai ar kreiso kāju
 - 20.04 Spiešanai ar visu pēdu pielāgots bremžu pedālis
 - 20.05 Noliekts bremžu pedālis
 - 20.06 Rokas (pielāgotas) darba bremzes
 - 20.07 Darba bremžu ar pastiprinātāju maksimāla lietošana
 - 20.08 Ar darba bremzēm apvienotu avārijas bremžu maksimāla lietošana
 - 20.09 Pielāgotas stāvbremzes
 - 20.10 Elektriski darbināmas stāvbremzes
 - 20.11 (Pielāgotas) ar kāju darbināmas stāvbremzes
 - 20.12 Priekšpusē nodalīts/ atlocīts/ noņemams bremžu pedālis
 - 20.13 Ar celi darbināmas bremzes
 - 20.14 Elektriski darbināmas darba bremzes

- 25. Pārveidotas akšeleratora sistēmas
 - 25.01 Pielāgots akšeleratora pedālis
 - 25.02 Spiešanai ar visu pēdu pielāgots akšeleratora pedālis
 - 25.03 Noliekts akšeleratora pedālis
 - 25.04 Rokas akšelerators
 - 25.05 Ar ceļgalu darbināms akšelerators
 - 25.06 Servopiedziņas akšelerators (elektronisks, pneimatisks, utt.)
 - 25.07 Akšeleratora pedālis pa kreisi no bremžu pedāļa
 - 25.08 Akšeleratora pedālis kreisajā pusē
 - 25.09 Priekšpusē nodalīts/ atlocīts/ noņemams akšeleratora pedālis
- 30. Pārveidotas apvienotas bremžu un akšeleratora sistēmas
 - 30.01 Paralēli pedāļi
 - 30.02 Pedāļi vienā (vai gandrīz vienā) līmenī
 - 30.03 Bīdāms akšelerators un bīdāmas bremzes
 - 30.04 Bīdāms akšelerators un bīdāmas bremzes ar ortozi
 - 30.05 Salokāmi/noņemami akšeleratora un bremžu pedāļi
 - 30.06 Paaugstināta grīda
 - 30.07 Sānos nodalīts bremžu pedālis
 - 30.08 Nodalījums protēzei uz sāniem no bremžu pedāļa
 - 30.09 Priekšpusē nodalīti akšeleratora un bremžu pedāļi
 - 30.10 Papēža/kājas atbalsts
 - 30.11 Elektriski darbināms akšelerators un bremzes
- 35. Pārveidots vadības ierīču izkārtojums

(Automobiļa lukturu, priekšējā stikla tīrītāja/mazgātāja, signāldaures, pagrieziena rādītāju u.c. slēdži)

 - 35.01 Vadības ierīces, kas darbināmas, negatīvi neietekmējot stūrēšanu un vadīšanu
 - 35.02 Vadības ierīces, kas darbināmas, neatlaižot stūres ratu un piederumus (kloķus, sviras utt.)
 - 35.03 Vadības ierīces, kas darbināmas ar kreiso roku, neatlaižot stūres ratu un piederumus (kloķus, sviras utt.)
 - 35.04 Vadības ierīces, kas darbināmas ar labo roku, neatlaižot stūres ratu un piederumus (kloķus, sviras utt.)
 - 35.05 Vadības ierīces, kas darbināmas ar labo roku, neatlaižot stūres ratu un piederumus (kloķus, sviras utt.) un apvienoto akšeleratora un bremžu mehānismu
- 40. Pārveidota stūres iekārta
 - 40.01 Stūres iekārta ar standarta pastiprinātāju
 - 40.02 Stūres iekārta ar pastiprinātu pastiprinātāju
 - 40.03 Stūres iekārta ar dublēšanas sistēmu
 - 40.04 Pagarināts stūres statnis
 - 40.05 Pielāgots stūres rats (Lielāka un/vai biezāka stūres rata daļa, samazināts stūres rata diametrs utt.)
 - 40.06 Noliekts stūres rats
 - 40.07 Vertikāls stūres rats
 - 40.08 Horizontāls stūres rats
 - 40.09 Ar kāju darbināma stūres iekārta
 - 40.10 Alternatīvi pielāgota stūrēšana (vadības svira utt.)
 - 40.11 Rokturis uz stūres rata
 - 40.12 stūres rats ar roku ortozi
 - 40.13 Ar ortozi, tenodēzi

42. Pārveidots atskata spogulis(spoguļi)
 - 42.01 Ārējais kreisās vai labās puses atskata spogulis
 - 42.02 Ārējais atskata spogulis, kas piestiprināts pie spārna
 - 42.03 Papildu iekšējais atskata spogulis, kas ļauj redzēt satiksmes plūsmu
 - 42.04 Iekšējais panorāmas atskata spogulis
 - 42.05 Nepārredzamo vietu atskata spogulis
 - 42.06 Elektriski darbināms ārējais atskata spogulis
43. Pārveidots vadītāja sēdekļis
 - 43.01 Vadītāja sēdekļis tādā augstumā, lai ceļš labi pārredzams, un normālā attālumā no stūres rata un pedāļiem
 - 43.02 Vadītāja sēdekļis, kas pielāgots ķermeņa formai
 - 43.03 Vadītāja sēdekļis ar sānu balstu stabilai sēdēšanai
 - 43.04 Vadītāja sēdekļis ar roku balstu
 - 43.05 Bidāma vadītāja sēdekļa pagarinājums
 - 43.06 Drošības jostu pielāgojums
 - 43.07 Četrpunktu drošības josta
44. Pārveidoti motocikli (obligāti jānorāda kodu apakšpozīcijas)
 - 44.01 Vienoti darbināmas bremzes
 - 44.02 (Pielāgotas) ar roku darbināmas (priekšējo riteņu) bremzes
 - 44.03 (Pielāgotas) ar kāju darbināmas (pakaļējo riteņu) bremzes
 - 44.04 (Pielāgots) akseleratora rokturis
 - 44.05 (Pielāgota) manuāla transmisija un manuāls sajūgs
 - 44.06 Pielāgots atskata spogulis (spoguļi)
 - 44.07 (Pielāgotas) vadības ierīces (pagriezienu rādītāji, bremžu signāllukturi,...)
 - 44.08 Vadītāja sēdekļa augstums ļauj vadītājam, atrodoties sēdus stāvoklī, nolikt abas kājas uz ceļa vienlaicīgi
45. Motocikls tikai ar blakusvāģi
50. Konkrēta transportlīdzekļa/šasijas numurs (transportlīdzekļa agregāta numurs, TAN)
51. Tikai braukšanai ar konkrēta transportlīdzekļa/numura plāksni (transportlīdzekļa reģistrācijas numurs, TRN)

ADMINISTRATĪVI JAUTĀJUMI

70. Apliecības Nr. ... maiņa izsniedzējinstāde... (ES/ANO atšķirības zīme trešai valstij; piemēram, 70.0123456789.NL)
71. Apliecības Nr. ... dublikāts (ES/ANO atšķirības zīme trešai valstij; piemēram, 71.987654321.HR)
72. Vienīgi A kategorijas transportlīdzekļiem ar maksimālo motora tilpumu 125 cm³ un motora maksimālo jaudu 11 KW (A1)
73. Vienīgi B kategorijas transportlīdzekļiem — tricikliem vai kvadricikliem ar motoru (B1)
74. Vienīgi C kategorijas transportlīdzekļiem, kuru maksimāli atļautā masa nepārsniedz 7 500 kg (C1)
75. D kategorijas transportlīdzekļiem ar ne vairāk kā 16 sēdekļiem, neskaitot vadītāja sēdekli (D1)

76. C kategorijas transportlīdzekļiem, kuru maksimāli atļautā masa nepārsniedz 7 500 kg (C1) un kam pievienota piekabe ar maksimāli atļauto masu lielāku par 750 kg, ja šo savienoto transportlīdzekļu maksimāli atļautā masa nepārsniedz 12 000 kg, un piekabes maksimāli atļautā masa nepārsniedz velkošā transportlīdzekļa pašmasu (C1E)
77. D kategorijas transportlīdzekļiem ar ne vairāk kā 16 sēdekļiem, neskaitot vadītāja sēdekli (D1), kuriem pievienota piekabe ar maksimāli atļauto masu lielāku par 750 kg, ja a) savienoto transportlīdzekļu maksimāli atļautā masa nepārsniedz 12 000 kg, un piekabes maksimāli atļautā masa nepārsniedz velkošā transportlīdzekļa pašmasu, kā arī b) piekabē nepārvadā pasažierus (D1E)
78. Transportlīdzekļiem ar automātisko transmisiju
79. (...) Saistībā ar Direktīvas 1991/439/EEK 10. panta 1. punkta piemērošanu transportlīdzekļiem, kas atbilst iekavās norādītajām kategorijām
- 90.01: pa kreisi
- 90.02: pa labi
- 90.03: kreisā puse
- 90.04: labā puse
- 90.05: rokas
- 90.06: kājas
- 90.07: lietojams
95. Vadītājs, kas ir arodprasmes apliecības (APA) turētājs un atbilst obligātajai profesionālai kvalifikācijai, kas noteikta Direktīvā 2003/59/EK līdz ... [piemēram, 95.01.01.2012]
96. Vadītājs, kas saskaņā ar V pielikumu ir izturējis braukšanas prasmes un stila pārbaudi.
- kodi, sākot no 100: valstu kodi, kas derīgi tikai braukšanai dalībvalstī, kas izsniedza apliecību.
- Ja kodu piemēro visām kategorijām, par kurām apliecība ir izsniegta, to var iespiest pie 9., 10. un 11. pozīcijas;
13. Istenojot šā pielikuma 3. iedaļas a) punktu, ir atstāta vieta, lai uzņēmēja dalībvalsts norādītu svarīgu informāciju par apliecības pārvaldīšanu;
14. paredzēta vieta iespējamam svarīgas informācijas par apliecības pārvaldīšanu vai ceļu satiksmes drošību (nav obligāti) ierakstam, ko veic dalībvalsts, kura izsniedz apliecību. Ja informācija attiecas uz kādu no šajā pielikumā definētajām iedaļām, tad pirms tās būtu jānorāda attiecīgās iedaļas numurs.
- Pēc rakstiskas vienošanās ar turētāju šajā vietā var ierakstīt informāciju, kas nav saistīta ar vadītāja apliecības pārvaldīšanu vai ceļu satiksmes drošību; tāds ieraksts nekādā gadījumā nedrīkst izmainīt vadītāja apliecības parauga izmantošanu;
- b) apliecības vienā un otrā pusē iespiesto numurēto punktu izskaidrojums (vismaz 1., 2., 3., 4.a, 4.b, 4.c, 5., 10., 11. un 12. pozīcija).
- Ja dalībvalsts šos ierakstus vēlas veikt citā valsts valodā nekā vienā no šīm: čehu, dāņu, holandiešu, igauņu, angļu, somu, franču, vācu, grieķu, ungāru, itāļu, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, portugāļu, slovaku, sloveņu, spāņu vai zviedru valodā, tā izsniedz bilingvālu apliecības versiju, lietojot kādu no minētajām valodām, neskarot citus šā pielikuma noteikumus;
- c) Kopienas parauga apliecībā atstāj vietu, dodot iespēju vēlāk ieviest mikroshēmu vai līdzīgu elektronisku ierīci.


4. Īpaši noteikumi

- a) Ja saskaņā ar šo pielikumu izsniegtās vadītāja apliecības turētāja pastāvīgā dzīvesvieta parasti ir citā dalībvalstī, šī dalībvalsts var ierakstīt apliecībā tās pārvaldīšanai svarīgu informāciju ar noteikumu, ka šāda veida informāciju ieraksta arī šajā dalībvalstī izsniegtajās apliecībās un tam ir pietiekami daudz vietas.
- b) Dalībvalstis pēc apspriešanās ar Komisiju drīkst pievienot krāsas vai marķējumu, piemēram, svītrkodus, valstu simbolus, neskarot citus šā pielikuma noteikumus.














Sakarā ar apliecību savstarpēju atzīšanu svītrkodā nedrīkst ietvert informāciju, kas nav ierakstīta vadītāja apliecībā vai nav būtiska apliecības izsniegšanas procesā.

KOPIENAS PARAUGA VADĪTĀJA APLIECĪBA

Pirmā puse VADĪTĀJA APLIECĪBA [DALĪBVALSTS]

	PERMIS DE CONDUIRE		ÉTAT MEMBRE
	1.		
2.			
3.			
6 PHOTO	4a.	4c.	
	4b.	(4d.)	
5.			
7.			
(8.)			
9.			

Otrā puse 1. Uzvārds 2. Vārds 3. Dzimšanas datums un vieta 4a. Apliecības izsniegšanas datums 4b. Administratīvais derīgums termiņš 4c. Izsniedzējstāde 5. Apliecības numurs 8. Dzīvesvieta 9. (1) Kategorija 10. Izsniegšanas datums katrai kategorijai 11. Derīguma termiņa izbeigšanās katrai kategorijai 12. Ierobežojumi

13.	9.	10.	11.	12.
	A1 			
	A 			
(14)	B1 			
	B 			
	C1 			
	C 			
	D1 			
	D 			
	BE 			
	C1E 			
	CE 			
	D1F 			
	DE 			



1. Noms 2. Prenom 3. Date et lieu de naissance 4a. Date de délivrance du permis de conduire
4b. Date d'expiration administrative 4c. Délivré par 5. Numéro de permis
8. Domicile 9. Catégorie
13. Date de délivrance par catégorie
11. Date d'expiration par catégorie
12. Restrictions


(1) Piezīme: pievienos piktogrammu un līniju kategorijai AM.

Piezīme: terminu "A2" pievienos sadaļai par motociklu kategorijām.

PARAUGA APLIECĪBA

BEĻĢIJAS APLIECĪBA (informatīviem mērķiem)

	RIJBEWIJS	KONINKRIJK BELGIE		
	1. Steven 2. Anne-Marie M.E. 3. 01.04.73 D-53170 Bann 4a. 01.07.96 4c. B-9000 Gent 4b. 30.06.06 5. DA 003 360 7.			
6. FOTO	9. <table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">A</td> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">B</td> </tr> </table>		A	B
A	B			

	PERMIS DE CONDUIRE ROYAUME DE BELGIQUE		
	1. Quentin 2. Maria N.E. 3. 01.04.73 B-7000 Mons 4a. 01.07.96 4c. B-1180 Uccle 4b. 30.06.06 5. DA 003 361 7.		
6. PHOTO	9. <table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">A</td> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">B</td> </tr> </table>	A	B
A	B		

II PIELIKUMS

I. VADĪTĀJU PRASMES PĀRBAUŽU MINIMĀLĀS PRASĪBAS

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka vadītāja apliecību pretendentiem ir zināšanas un prasme, un tāds braukšanas stils, kāds nepieciešams, lai vadītu mehānisko transportlīdzekli. Šim mērķim veiktajās pārbaudēs jāietver:

- teorētisko zināšanu pārbaude, un tad
- braukšanas prasmes un stila pārbaude.

Nosacījumi, saskaņā ar kuriem veic šīs pārbaudes, ir izklāstīti turpmāk.

A. TEORĒTISKO ZINĀŠANU PĀRBAUDE

1. Veids

Izvēlas tādu veidu, lai varētu pārlicināties, ka pretendents ir vajadzīgās zināšanas par jautājumiem, kas uzskaitīti 2., 3. un 4. punktā.

Pretendentu uz vadītāja apliecību vienā kategorijā, kas ir nokārtojis teorētisko zināšanu pārbaudi, lai iegūtu vadītāja apliecību citā kategorijā, var atbrīvot no kopējo noteikumu izpildes, kas izklāstīti no 2., 3. un 4. punktā.

2. Teorētisko zināšanu pārbaudes saturs attiecībā uz visām transportlīdzekļu kategorijām

2.1. Jautājumus jāuzdod par katru no turpmāk uzskaitītajiem punktiem, jautājumu saturu un veidu atstājot katras dalībvalsts ziņā.

2.1.1. Ceļu satiksmes noteikumi:

- jo īpaši attiecībā uz ceļa zīmēm, apzīmējumiem un signāliem, ceļa tiesībām un ātruma ierobežojumiem.

2.1.2. Vadītājs:

- nozīmīga ir modrība un attieksme pret pārējiem satiksmes dalībniekiem,
- uztvere, situācijas novērtējums un lēmumu pieņemšana, sevišķi reakcijas laiks, kā arī braukšanas stila izmaiņas alkohola, narkotiku un medikamentu ietekmē, garstāvoklis un nogurums.

2.1.3. Ceļš:

- svarīgākie principi attiecībā uz drošas distances ievērošanu starp transportlīdzekļiem, bremzēšanas ceļu un saķeri ar ceļu dažādos laika un ceļa apstākļos,
- braukšanas riska faktori dažādos ceļa apstākļos, jo īpaši to izmaiņas atkarībā no laika apstākļiem un dienakts laika,
- dažāda veida ceļu pazīmes un attiecīgās ar tiesību aktiem noteiktās prasības.

2.1.4. Pārējie satiksmes dalībnieki:

- īpaši riska faktori saistībā ar pārējo satiksmes dalībnieku pieredzes trūkumu un ar visvairāk neaizsargātām satiksmes dalībnieku grupām, piemēram, bērniem, gājējiem, velosipēdistiem un cilvēkiem ar kustības traucējumiem,
- riski, kas saistīti ar dažādu transportlīdzekļu kustību un vadīšanu un ar to, cik labi transportlīdzekļu vadītāji pārredz ceļu.

2.1.5. Vispārīgi noteikumi un citi jautājumi:

- noteikumi par administratīvajiem dokumentiem, kas vajadzīgi transportlīdzekļa lietošanai,
- vispārīgi noteikumi, kas norāda to, kā vadītājam jārikojas pēc satiksmes negadījuma (brīdināšanas ierīču novietošana un citu satiksmes dalībnieku brīdināšana) un pasākumi, ko viņš var veikt, lai vajadzības gadījumā palīdzētu ceļu satiksmes negadījumā cietušajiem,
- drošības faktori, kas attiecas uz transportlīdzekli, kravu un pārvadātām personām.

2.1.6. Piesardzības pasākumi, izkāpjot no transportlīdzekļa.

2.1.7. Ceļu satiksmes drošības mehāniskie aspekti; pretendentiem jāspēj apzināt izplatītākie bojājumi, jo īpaši stūres, balstiekārtas un bremžu sistēmu, riepu, gaismas un gaismas signalizācijas ierīču, atstarotāju, atskata spoguļu, priekšējā stikla un stikla tīrītāju, izplūdes sistēmas, drošības jostu un skaņas signālierīču bojājumi.

- 2.1.8. Transportlīdzekļa drošības ierīču un jo īpaši drošības jostu, galvas balstu un bērnu drošības ierīču lietošana.
- 2.1.9. Noteikumi par transportlīdzekļa lietošanu saistībā ar vidi (atbilstīga skaņas signālierīču izmantošana, neliels degvielas patēriņš, piesārņojumu izplūdes ierobežošana utt.).

3. Īpaši noteikumi attiecībā uz A1, A2 un A kategoriju

- 3.1. Obligāta vispārīgo zināšanu pārbaude par:
- 3.1.1. aizsargtērpa izmantošanu, piemēram, cimdu, zābaku, apģērba un aizsargķiveres izmantošanu;
- 3.1.2. motobraucēja pamanāmību pārējiem satiksmes dalībniekiem;
- 3.1.3. riska faktoriem, kas saistīti ar dažādiem ceļa apstākļiem, kā izklāstīts iepriekš, papildus pievēršot uzmanību slidenām brauktuves daļām, piemēram, noteku pārsegumiem, ceļa apzīmējumiem, piemēram, līnijām un bultām, kā arī tramvaja sliedēm;
- 3.1.4. ceļu satiksmes drošības mehāniskiem aspektiem, kas izklāstīti iepriekš, papildus pievēršot uzmanību avārijas gaismas signalizācijas slēdzim, eļļas līmenim un ķēdei.

4. Īpaši noteikumi attiecībā uz C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 un D1E kategoriju

- 4.1. Obligāta vispārīgo zināšanu pārbaude par:
- 4.1.1. noteikumiem par braukšanas un atpūtas laikposmiem, kā noteikts Padomes Regulā (EEK) Nr. 3820/85 (1985. gada 20. decembris) par dažu sociālās jomas tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz autotransportu⁽¹⁾; reģistrācijas kontrolierīču izmantošanu, kā noteikts Padomes Regulā (EEK) Nr. 3821/85 (1985. gada 20. decembris) par reģistrācijas kontrolierīcēm, ko izmanto autotransportā⁽²⁾;
- 4.1.2. noteikumiem par attiecīgo pārvadājumu veidu: preču vai pasažieru;
- 4.1.3. transportlīdzekļa un pārvadājuma dokumentiem, kas vajadzīgi iekšzemes un starptautiskiem kravu un pasažieru pārvadājumiem;
- 4.1.4. rīcību satiksmes negadījumā; zināšanas par pasākumiem, kas veicami pēc avārijas vai līdzīga notikuma, tostarp ārkārtas rīcību, piemēram, pasažieru evakuāciju un pamatzināšanas par pirmo palīdzību;
- 4.1.5. piesardzības pasākumiem, kas veicami, noņemot un apmainot riteņus;
- 4.1.6. noteikumiem par transportlīdzekļa svaru un gabarītiem; noteikumiem par ātruma ierobežotājiem;
- 4.1.7. pārredzamības ierobežojumiem, ko rada attiecīgā transportlīdzekļa īpatnības;
- 4.1.8. ceļa kartes lasīšanu, maršruta plānošanu, tostarp elektroniskas navigācijas sistēmas izmantošanu (nav obligāti);
- 4.1.9. drošības faktoriem, kas attiecas uz transportlīdzekļa kravu: kravas uzraudzīšanu (sakraušanu un nostiprināšanu), grūtībām ar dažāda veida kravu (piemēram, šķidrums, iekarīnāta krava,...), kravu iekraušanu un izkraušanu un kraušanas iekārtu lietošanu (tikai C, CE, C1, C1E kategorija);
- 4.1.10. vadītāja atbildību par pasažieru pārvadāšanu; pasažieru ērtībām un drošību; bērnu pārvadāšanu; vajadzīgajām pārbaudēm pirms braukšanas uzsākšanas; teorētisko zināšanu pārbaudē būtu jāiekļauj visu veidu autobusus (sabiedriskā transporta un tālsatiksmes autobusus, īpašu gabarītu autobusus,...) (tikai D, DE, D1, D1E kategorija).
- 4.2. Obligāta vispārīgo zināšanu pārbaude C, CE, D un DE kategorijai par šādiem papildu noteikumiem attiecībā uz:
- 4.2.1. uzbūves un darbības principiem iekšdedzes motoram, šķidrums (piemēram, dzinēja eļļa, dzesēšanas šķidrums, mazgāšanas šķidrums), degvielas sistēmām, elektriskām sistēmām, aizdedzes sistēmām, transmisijas sistēmām (piemēram, sajūgs, pārnēsūmkārba);

(¹) OV L 370, 31.12.1985., 1. lpp. Regula atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 561/2006 (OV L 102, 11.4.2006., 1. lpp.).

(²) OV L 370, 31.12.1985., 8. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 561/2006.

- 4.2.2. eļļošanu un aizsargāšanu pret sasalšanu;
- 4.2.3. riepu uzbūves principiem, montāžu, pareizu izmantošanu un kopšanu;
- 4.2.4. bremžu iekārtu un ātruma ierobežošanas ierīču tipiem, darbības principiem, galvenajām sastāvdaļām, pievienošanu, izmantošanu un ikdienas tehnisko apkopi un ABS bremžu izmantošanu;
- 4.2.5. sakabes sistēmu tipiem, darbības principiem, galvenajām sastāvdaļām, pievienošanu, izmantošanu un ikdienas tehnisko apkopi (tikai CE un DE kategorija);
- 4.2.6. metodēm, kā apzināt bojājumu cēloņus;
- 4.2.7. transportlīdzekļu tehnisko apkopi un vajadzīgiem kārtējiem remontiem;
- 4.2.8. vadītāja atbildību par kravas saņemšanu, pārvešanu un piegādi saskaņā ar vienošanos (tikai C un CE kategorija).

B. BRAUKŠANAS PRASMES UN STILA PĀRBAUDE

5. Transportlīdzeklis un tā ierīces

- 5.1. Lai vadītu transportlīdzekli ar manuālu transmisiju, braukšanas prasmes un stila pārbaudi veic ar transportlīdzekli, kam ir manuāla transmisija.

Ja pretendents braukšanas prasmes un stila pārbaudi veic ar transportlīdzekli, kam ir automātiska transmisija, to norāda pēc šīs pārbaudes izsniegtajā apliecībā. Apliecības, kam ir šāda norāde, izmanto, lai vadītu tikai transportlīdzekļus ar automātisko transmisiju.

“Transportlīdzeklis ar automātisko transmisiju” ir transportlīdzeklis, kam pārnesuma attiecību starp dzinēju un riteņiem var mainīt, izmantojot tikai akceleratoru vai bremzes.

- 5.2. Transportlīdzekļi, ko izmanto braukšanas prasmes un stila pārbaudē, atbilst šādiem minimālajiem kritērijiem. Dalībvalstis var noteikt stingrākus kritērijus vai papildināt tos ar jauniem.

A1 kategorija:

A1 kategorijas motocikls bez blakusvāga ar darba tilpumu vismaz 120 cm³, spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 90 km/h.

A2 kategorija:

motocikls bez blakusvāga ar cilindra tilpumu vismaz 400 cm³, un motora jaudu vismaz 25 kW.

A kategorija:

motocikls bez blakusvāga ar cilindra tilpumu vismaz 600 cm³ un motora jaudu vismaz 40 kW.

B kategorija:

Četrriteņu B kategorijas transportlīdzeklis, spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 100 km/h.

BE kategorija:

transportlīdzeklis, kas sastāv no B kategorijas pārbaudē lietojamā transportlīdzekļa un pievienotas piekabes ar maksimāli atļauto masu vismaz 1 000 kg un kas spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 100 km/h un neietilpst B kategorijā; piekabes kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz tikpat plata un augsta kā mehāniskais transportlīdzeklis; slēgtā kaste var būt arī nedaudz šaurāka par mehānisko transportlīdzekli, ar noteikumu, ka skats uz aizmuguri ir iespējams, tikai izmantojot mehāniskā transportlīdzekļa ārējos atskata spoguļus; piekabes faktiskā kopējā masa ir vismaz 800 kg.

B1 kategorija:

Motorizēts kvadricikls, spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 60 km/h.

C kategorija:

C kategorijas transportlīdzeklis ar maksimāli atļauto masu vismaz 12 000 kg, vismaz 8 m garš, vismaz 2,40 m plats un spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; tam ir ABS bremzes, pārnesumkārbā ar vismaz astoņiem pārnesumiem braukšanai uz priekšu, un Regulā (EEK) Nr. 3821/85 noteiktā reģistrācijas kontrolierīce; kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz tikpat plata un augsta kā kabīne; transportlīdzekļa faktiskā kopējā masa ir vismaz 10 000 kg.

CE kategorija

vai nu vairākposmu transportlīdzeklis, vai C kategorijas pārbaudē lietojamais transportlīdzeklis, kam pievienota vismaz 7,5 m gara piekabe; gan vairākposmu transportlīdzeklim, gan transportlīdzeklim ar piekabi, maksimāli atļautā masa ir vismaz 20 000 kg, garums vismaz 14 m un platums vismaz 2,40 m, tas ir spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h, tam ir ABS bremzes, pārnesumkārbā ar vismaz astoņiem pārnesumiem braukšanai uz priekšu un Regulā (EEK) Nr. 3821/85 noteiktā reģistrācijas kontrolierīce; kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz tikpat plata un augsta kā kabīne; gan vairākposmu transportlīdzekļa, gan transportlīdzekļa ar piekabi faktiskā kopējā masa ir vismaz 15 000 kg.

C1 kategorija:

C1 apakškategorijas transportlīdzeklis ar maksimāli atļauto masu vismaz 4 000 kg, vismaz 5 m garš un spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; tam ir ABS bremzes un Regulā (EEK) Nr. 3821/85 noteiktā reģistrācijas kontrolierīce; kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz tikpat plata un augsta kā kabīne;

C1E kategorija:

Pārbaudē lietojamais C1 apakškategorijas transportlīdzeklis, kam pievienota piekabe ar maksimāli atļauto masu vismaz 1 250 kg; šis transportlīdzeklis kopā ar piekabi ir vismaz 8 m garš un spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; piekabes kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz tikpat plata un augsta kā kabīne; slēgtā kaste var būt arī nedaudz šaurāka par kabīni, ar noteikumu, ka skats uz aizmuguri ir iespējams, tikai izmantojot mehāniskā transportlīdzekļa ārējos atskata spoguļus; piekabes faktiskā kopējā masa ir vismaz 800 kg.

D kategorija:

D kategorijas transportlīdzeklis ir vismaz 10 m garš, vismaz 2,40 m plats un spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; tam ir ABS bremzes un Regulā (EEK) Nr. 3821/85 noteiktā reģistrācijas kontrolierīce.

DE Kategorija:

pārbaudē lietojamais D kategorijas transportlīdzeklis, kam pievienota piekabe ar maksimāli atļauto masu vismaz 1 250 kg, vismaz 2,40 m plats un spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; piekabes kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz 2 m plata un 2 m augsta; piekabes faktiskā kopējā masa ir vismaz 800 kg.

D1 kategorija:

D1 apakškategorijas transportlīdzeklis ar maksimāli atļauto masu vismaz 4 000 kg, vismaz 5 m garš un spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; tam ir ABS bremzes un Regulā (EEK) Nr. 3821/85 noteiktā reģistrācijas kontrolierīce.

D1E kategorija:

pārbaudē lietojamais D1 apakškategorijas transportlīdzeklis, kam pievienota piekabe ar maksimāli atļauto masu vismaz 1 250 kg, un spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; piekabes kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz 2 m plata un 2 m augsta; piekabes faktiskā kopējā masa ir vismaz 800 kg.

Pārbaudē lietojamās BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 un D1E kategorijas transportlīdzekļus, kas neatbilst minētajiem minimālajiem kritērijiem, bet ko izmantoja pirms šīs direktīvas stāšanās spēkā, var turpināt izmantot uz laiku, kas nepārsniedz 10 gadus pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas. Prasības attiecībā uz kravu, kas jāved šajos transportlīdzekļos, dalībvalstis var īstenot desmit gadus pēc Komisijas Direktīvas 2000/56/EK ⁽¹⁾ spēkā stāšanās dienas.

6. Braukšanas prasme un stils, kas jāpārbauda A1, A2 un A kategorijas pretendentiem

6.1. Transportlīdzekļa sagatavošana un tehniskā pārbaude, ņemot vērā ceļu satiksmes drošību

Pretendentiem jāparāda, ka viņi spēj sagatavoties drošai braukšanai, izpildot šādas prasības:

- 6.1.1. sakārtot aizsargtērpu, piemēram, tādu kā cimdi, zābaki, apģērbs un aizsargķivere;
- 6.1.2. izlases veidā pārbaudīt stāvokli riepām, bremsēm, stūrei, avārijas gaismas signalizācijas slēdzim (ja tādu izmanto), ķēdei, eļļas līmenim, lukturiem, atstarotājiem, pagrieziena rādītājiem un skaņas signālierīcēm;
- 6.2. īpaši manevri, lai pārbaudītu atbilstību ceļu satiksmes drošībai;
- 6.2.1. motocikla nolikšana uz kājiņas un nolaišana no tās, un tā pārvietošana ar izslēgtu motoru, ejot blakus transportlīdzeklim;
- 6.2.2. motocikla novietošana stāvvietā uz kājiņas;
- 6.2.3. vismaz divi manevri, kas jāizpilda ar nelielu ātrumu, tostarp slalomu; tam vajadzētu ļaut novērtēt spējas rīkoties vienlaicīgi ar sajūgu un ar bremsēm, līdzsvaru, skatīšanās virzienu un pozīciju uz motocikla, kā arī kāju novietojumu uz kāju balstiem;
- 6.2.4. vismaz divi manevri, kas jāizpilda ar lielāku ātrumu, viens manevrs ar otro vai trešo pārneseņu vismaz 30 km/h un viens manevrs, izvairoties no šķēršļiem ar minimālo ātrumu 50 km/h; tam vajadzētu ļaut novērtēt pozīciju uz motocikla, skatīšanās virzienu, līdzsvaru, stūrēšanas tehniku un pārneseņu pārslēgšanas tehniku;
- 6.2.5. bremsēšana: izpilda vismaz divus bremsēšanas uzdevumus, tostarp avārijas bremsēšanu, braucot ar ātrumu vismaz 50 km/h; tam vajadzētu ļaut novērtēt spējas rīkoties ar priekšējām un pakalējām bremsēm, skatīšanās virzienu un pozīciju uz motocikla.

Prasību pēc īpašiem manevriem, kas minēti no 6.2.3. līdz 6.2.5. punktam, būtu jāīsteno vēlākais piecos gados pēc Direktīvas 2000/56/EK stāšanās spēkā.

6.3. Braukšanas stils ceļu satiksmē

Pretendentiem, ievērojot pilnīgu drošību un veicot visus piesardzības pasākumus, standarta satiksmes situācijās jāizpilda visas turpmāk norādītās darbības:

- 6.3.1. braukšanas uzsākšana: no stāvvietas, pēc apstāšanās uz ceļa; no piebraucamā ceļa;
- 6.3.2. braukšana taisni; samainīšanās ar pretimbraucošiem transportlīdzekļiem, tostarp norobežotās vietās;
- 6.3.3. braukšana likumos;
- 6.3.4. ceļu krustošana: iebraukšana krustojumā un ceļu atzarojumā un to šķērsošana;
- 6.3.5. virziena maiņa: pagrieziens pa kreisi un pa labi; braukšanas joslu maiņa;
- 6.3.6. uzbraukšana uz autostrādes vai nobraukšana no tās (ja tāda ir): izbraukšana no ieskrējiena joslās; nobraukšana no bremsēšanas joslās;
- 6.3.7. apdzīšana/apbraukšana: cita satiksmes dalībnieka apdzīšana (ja iespējams); braukšana gar šķēršļiem, piemēram, stāvošām automašīnām; tikt cita satiksmes dalībnieka apdzītam (vajadzības gadījumā);
- 6.3.8. ceļa īpatnības (vajadzības gadījumā): apkārtceļi; dzelzceļa pārbrauktuves; tramvaja/autobusa pieturvietas; gājēju pārejas; braukšana augšup/lejup pa garām nokalnēm;
- 6.3.9. vajadzīgo drošības pasākumu veikšana, nokāpjot no transportlīdzekļa.

⁽¹⁾ Komisijas Direktīva 2000/56/EK (2000. gada 14. septembris), ar ko groza Padomes Direktīvu 91/439/EEK par vadītāju apliecībām (OV L 237, 21.9.2000., 45. lpp.).

7. Braukšanas prasme un stils, kas jāpārbauda B, B1 un BE kategorijas pretendentiem

7.1. Transportlīdzekļa sagatavošana un tehniskā pārbaude, ņemot vērā ceļu satiksmes drošību

Pretendentiem jāparāda, ka viņi spēj sagatavoties drošai braukšanai, izpildot šādas prasības:

- 7.1.1. noregulēt sēdekli, lai iegūtu pareizu sēdus stāvokli;
- 7.1.2. noregulēt atskata spoguļus, sēdekļa drošības jostu un, ja tāds ir, galvas balstu;
- 7.1.3. pārbaudīt, vai durvis ir aizvērtas;
- 7.1.4. izlases veidā pārbaudīt stāvokli riepām, stūrei, bremzēm, šķidrumiem (piemēram, dzinēja eļļai, dzesēšanas šķidrumam, mazgāšanas šķidrumam), automobiļa lukturiem, atstarotājiem, pagrieziena rādītājiem un skaņas signālierīcēm;
- 7.1.5. kontrolēt drošības faktorus, saistībā ar transportlīdzekļa kravu: virsbūve, loksnes, kravas nodalījuma durvis, kabīnes slēdzene, iekraušanas veids, kravas nostiprināšana (tikai BE kategorija);
- 7.1.6. pārbaudīt sakabes mehānismu un bremzes, kā arī elektriskos savienojumus (tikai BE kategorija).

7.2. B un B1 kategorija: īpaši manevri, lai pārbaudītu atbilstību ceļu satiksmes drošībai

Pārbaudei izvēlas šādus manevrus (vismaz divus manevrus no četros punktos norādītajiem, tostarp vienu atpakaļgaitā):

- 7.2.1. braukšana atpakaļgaitā taisni vai nogriešanās atpakaļgaitā pa labi vai pa kreisi ap stūri, neizbraucot no pareizās braukšanas joslas;
- 7.2.2. transportlīdzekļa apgriešana braukšanai pretējā virzienā, izmantojot pārnēsumus braukšanai uz priekšu un atpakaļgaitā;
- 7.2.3. transportlīdzekļa novietošana stāvvietā un braukšanas uzsākšana no stāvvietas (paralēli, ieslīpi vai perpendikulāri, braucot uz priekšu vai atpakaļgaitā, līdzenumā, kalnup vai lejup);
- 7.2.4. bremzēšana, precīzi apstājoties; pēc izvēles — avārijas bremzēšana.

7.3. BE kategorija: īpaši manevri, lai pārbaudītu atbilstību ceļu satiksmes drošībai

- 7.3.1. Piekabes savienošana ar mehānisko transportlīdzekli un atvienošana no tā vai atvienošana un atkārtota savienošana; manevrs jāveic tā, lai velkošo transportlīdzekli novietotu stāvvietā blakus piekabei (t.i., dažādās rindās);
- 7.3.2. Atpakaļgaita līkumā, kuras trajektoriju nosaka attiecīgā dalībvalsts;
- 7.3.3. Droša novietošana stāvvietā iekraušanai/izkraušanai.

7.4. Braukšanas stils ceļu satiksmē

Pretendentiem, ievērojot pilnīgu drošību un veicot visus piesardzības pasākumus, standarta satiksmes situācijās jāizpilda visas turpmāk norādītās darbības:

- 7.4.1. braukšanas uzsākšana: no stāvvietas, pēc apstāšanās uz ceļa; no piebraucamā ceļa;
- 7.4.2. braukšana taisni; samainīšanās ar pretimbraucošiem transportlīdzekļiem, tostarp norobežotās vietās;
- 7.4.3. braukšana līkumos;
- 7.4.4. ceļu krustošana: iebraukšana krustojumā un ceļu atzarojumā un to šķērsošana;
- 7.4.5. virziena maiņa: pagrieziens pa kreisi un pa labi; braukšanas joslu maiņa;
- 7.4.6. uzbraukšana uz autostrādes vai nobraukšana no tās (ja tāda ir): izbraukšana no ieskrējiena joslas; nobraukšana no bremzēšanas joslas;
- 7.4.7. apdzišana/apbraukšana: cita satiksmes dalībnieka apdzišana (ja iespējams); braukšana gar šķēršļiem, piemēram, stāvošām automašīnām; tikt cita satiksmes dalībnieka apdzītam (vajadzības gadījumā);
- 7.4.8. ceļa īpatnības (vajadzības gadījumā): apkārtceļi; dzelzceļa pārbrauktuves; tramvaja/autobusa pieturvietas; gājēju pārejas; braukšana augšup/lejup pa garām nokalnēm;
- 7.4.9. vajadzīgo drošības pasākumu veikšana, izkāpjot no transportlīdzekļa.

8. Braukšanas prasme un stils, kas jāpārbauda C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 un D1E kategorijai**8.1. Transportlīdzekļa sagatavošana un tehniskā pārbaude, ņemot vērā ceļu satiksmes drošību**

Pretendentiem jāparāda, ka viņi spēj sagatavoties drošai braukšanai, izpildot šādas prasības:

- 8.1.1. noregulēt sēdekli, lai iegūtu pareizu sēdus stāvokli;
- 8.1.2. noregulēt atskata spoguļus, sēdekļa drošības jostu un, ja tāds ir, galvas balstu;
- 8.1.3. izlases veidā pārbaudīt stāvokli riepām, stūrei, bremzēm, lukturiem, atstarotājiem, pagrieziena rādītājiem un skaņas signālierīcēm;
- 8.1.4. pārbaudīt bremžu un stūres sistēmas pastiprinātājus; pārbaudīt stāvokli riteņiem, riteņu uzgriežņiem, dubļusargiem, priekšējam stiklam, logu un stikla tīrītājam, šķidrumiem (piemēram, dzinēja eļļai, dzesēšanas šķidrumam, mazgāšanas šķidrumam); kontrolēt un lietot instrumentu paneli, tostarp Regulā (EEK) Nr. 3821/85 noteiktās reģistrācijas kontrolierīces;
- 8.1.5. pārbaudīt gaisa spiedienu, gaisa tvertnes un balstiekārtas;
- 8.1.6. kontrolēt drošības faktorus, saistībā ar transportlīdzekļa kravu: virsbūvi, pārsegus, kravas nodalījuma durvis, iekraušanas mehānismu (ja tāds ir), kabīnes slēdzeni (ja tāda ir), iekraušanas veidu, kravas nostiprināšanu (tikai CE, CE, C1, C1E kategorija);
- 8.1.7. pārbaudīt sakabes mehānismu un bremzes, kā arī elektriskos savienojumus (tikai CE, C1E, DE un D1E kategorija);
- 8.1.8. spēt nodrošināt īpašus transportlīdzekļa drošības pasākumus; kontrolēt virsbūvi, apkalpes durvis, avārijas izeju, pirmās palīdzības piederumus, ugunsdzēsamos aparātus un pārejās drošības ierīces (tikai D, DE, D1 un D1E kategorija);
- 8.1.9. saprast ceļu karti, plānot maršrutu, tostarp lietot elektroniskas navigācijas sistēmas (nav obligāti).

8.2. Īpaši manevri, lai pārbaudītu atbilstību ceļu satiksmes drošībai

- 8.2.1. Piekabes savienošana ar mehānisko transportlīdzekli un atvienošana no tā vai atvienošana un atkārtota savienošana; manevrs jāveic tā, lai velkošo transportlīdzekli novietotu stāvvietā blakus piekabei (t.i., dažādās rindās) (tikai CE, C1E, DE un D1E kategorija);
- 8.2.2. Atpakaļgaita līkumā, kura trajektoriju atstāj dalībvalstu ziņā;
- 8.2.3. Droša novietošana stāvvietā iekraušanai/izkraušanai ar iekraušanas rampu/platformu vai līdzīgu iekārtu (tikai C, CE, C1 un C1E kategorija);
- 8.2.4. Novietošana stāvvietā, ļaujot pasažieriem droši iekāpt autobusā vai izkāpt no tā (tikai D, DE, D1 un D1E kategorija).

8.3. Braukšanas stils ceļu satiksmē

Pretendentiem, ievērojot pilnīgu drošību un veicot visus piesardzības pasākumus, standarta satiksmes situācijās jāizpilda visas turpmāk norādītās darbības:

- 8.3.1. braukšanas uzsākšana: no stāvvietas, pēc apstāšanās uz ceļa; no piebraucamā ceļa;
- 8.3.2. braukšana taisni; samainīšanās ar pretimbraucošiem transportlīdzekļiem, tostarp norobežotās vietās;
- 8.3.3. braukšana līkumos;
- 8.3.4. ceļu krustošana: iebraukšana krustojumā un ceļu atzarojumā un to šķērsošana;
- 8.3.5. virziena maiņa: pagrieziens pa kreisi un pa labi; braukšanas joslu maiņa;
- 8.3.6. uzbraukšana uz autostrādes vai nobraukšana no tās (ja tāda ir); izbraukšana no ieskrējiena joslas; nobraukšana no bremzēšanas joslas;
- 8.3.7. apdzīšana/apbraukšana: cita satiksmes dalībnieka apdzīšana (ja iespējams); braukšana gar šķēršļiem, piemēram, stāvošām automašīnām; tikt cita satiksmes dalībnieka apdzītam (vajadzības gadījumā);

- 8.3.8. ceļa īpatnības (vajadzības gadījumā): apkārtceļi; dzelzceļa pārbrauktuves; tramvaja/autobusa pieturvietas; gājēju pārejas; braukšana augšup/lejup pa garām nokalnēm;
- 8.3.9. vajadzīgo drošības pasākumu veikšana, izkāpjot no transportlīdzekļa.

9. Braukšanas prasmes un stila pārbaudes izvērtēšana

- 9.1. Katrā iepriekšminētajā braukšanas situācijā izvērtējumam jāatspoguļo tas, cik viegli pretendents kontrolē transportlīdzekli, un viņa parādītās spējas pilnīgi droši piedalīties ceļa satiksmē. Eksaminētajam pārbaudes laikā jābūt drošī. Braukšanas kļūdas vai bīstamu vadīšanu, kas tieši apdraud pārbaudes transportlīdzekli, tā pasažieru vai pārējo satiksmes dalībnieku drošību, soda, neatzīstot pārbaudi, neatkarīgi no tā, vai eksaminētājs vai klātesoša persona ir iejaukusies. Tomēr eksaminētājs var brīvi izlemt, vai prasmes un stila pārbaude būtu jāpabeidz.

Braukšanas eksaminētāji jāapmāca pareizi izvērtēt pretendentu spēju braukt droši. Braukšanas eksaminētāju darbs jāpārtrauc un jākontrolē dalībvalsts pilnvarotai iestādei, lai nodrošinātu pareizu un saskaņotu kļūdu novērtējumu saskaņā ar šajā pielikumā noteiktajiem standartiem.

- 9.2. Izvērtējumā braukšanas eksaminētāji pievērš īpašu uzmanību tam, vai pretendents braucot parāda sargājošu un draudzīgu izturēšanos. Tam būtu jāatspoguļo braukšanas stils kopumā un braukšanas eksaminētajam būtu jāņem vērā vispārējais priekšstats par pretendentu. Tas aptver piemērotu un noteiktu (drošu) braukšanu, ņemot vērā ceļa un laika apstākļus, ņemot vērā pārējo satiksmi, ņemot vērā pārējo satiksmes dalībnieku (īpaši — neaizsargātāko) intereses un paredzēšanas spēju.
- 9.3. Braukšanas eksaminētājs izvērtē, vai pretendents:
- 9.3.1. pārvalda transportlīdzekli; ņem vērā: drošības jostu, atpakaļskata spoguļus, galvas turētāju pareizu izmantošanu; sēdekļa stāvokli; automobiļa lukturu un cita aprīkojuma pareizu izmantošanu; sajūga, pārnēsmaķārbas, akseleratora, bremžu sistēmu (tostarp trešo bremžu sistēmu, ja tāda ir), stūres pareizu izmantošanu; transportlīdzekļa pārvaldīšanu dažādos apstākļos, ar dažādiem ātrumiem; novērtību uz ceļa; transportlīdzekļa svaru, gabarītus un raksturojumu; kravas svaru un tipu (tikai BE, C, C1, C1E, DE, D1E kategorija); pasažieru ērtības (tikai D, DE, D1 un D1E kategorija) (bez liela paātrinājuma, mierīga braukšana un bez asas bremzēšanas);
- 9.3.2. brauc ekonomiski un videi draudzīgā veidā, ņemot vērā apgriezīgu skaitu minūtē, pārnēsmaķārbas pārslēgšanu, bremzēšanu un paātrinājumu (tikai BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 un D1E kategorija);
- 9.3.3. ir vērtīgs: vispārēja novērošana; pareiza spoguļu izmantošana; tālas, vidējas, tuvas redzes spēja;
- 9.3.4. ievēro priekšrocību/ceļa došanas prasības: priekšrocības krustojumos un satekās; ceļa došanu citos gadījumos (piemēram, mainot virzienu, mainot joslas, īpašu manevru laikā);
- 9.3.5. ievēro transportlīdzekļu izkārtotību uz ceļa: pareiza vieta uz ceļa, braukšanas joslā, uz apkārtceļiem, līkumos, piemērota transportlīdzekļa veidam un parametriem; sākotnēja izvietošanās;
- 9.3.6. saglabā distanci: saglabā piemērotu distanci uz priekšu un sāniem; saglabā piemērotu distanci no pārējiem satiksmes dalībniekiem;
- 9.3.7. attiecībā uz ātrumu: nepārsniedz maksimāli atļauto ātrumu; ātrumu pielāgo laika/kustības apstākļiem un vajadzības gadījumā līdz valstī noteiktajam ātruma ierobežojumam; brauc ar tādu ātrumu, ka iespējams apstāties pārrēdzamā un brīvā ceļa posmā; ātruma pielāgo tāda paša veida satiksmes dalībnieku kopējam ātrumam;
- 9.3.8. attiecībā uz luksoforiem, ceļazīmēm un citiem norādījumiem: ievēro luksofora signālus; pakļaujas satiksmes regulētāju norādījumiem; ievēro ceļazīmes (aizlieguma vai rīkojuma); rīkojas atbilstīgi ceļa apzīmējumiem;
- 9.3.9. attiecībā uz signalizēšanu: vajadzības gadījumā signalizē pieklājīgi un laikus; norāda virzienus pareizi; atbilstīgi rīkojas, atbildot uz visiem pārējo satiksmes dalībnieku signāliem;
- 9.3.10. attiecībā uz bremzēšanu un apstāšanos: samazina ātrumu laikus, bremzē vai apstājas atkarībā no apstākļiem; spēj paredzēt; izmanto dažādas bremžu sistēmas (tikai C, CE, D un DE kategorija); samazina ātrumu, izmantojot citas ātruma samazināšanas sistēmas, kas nav bremzes (tikai C, CE, D un DE kategorija).

10. Pārbaudes ilgums

Pārbaudes ilgumam un nobrauktajam attālumam jābūt pietiekamam, lai novērtētu prasmi un stilu, kā noteiks šā pielikuma B daļā. Nekādā ziņā laiks, ko pavada, braucot pa ceļu, nevar būt īsāks par 25 minūtēm A, A1, A2, B, B1 un BE kategorijai un īsāks par 45 minūtēm — pārējām kategorijām. Tas neietver pretendenta uzņemšanu, transportlīdzekļa sagatavošanu, transportlīdzekļa tehnisko pārbaudi, ievērojot ceļu satiksmes drošības aspektus, īpašos manevrus un praktiskās pārbaudes rezultātu paziņošanu.

11. Pārbaudes norises vieta

To pārbaudes daļu, kurā novērtē īpašos manevrus, veic uz īpaša pārbaudes laukuma. Kur vien iespējams, tā pārbaudes daļa, kurā novērtē braukšanas stilu ceļu satiksmē, būtu jāveic uz ceļiem ārpus apbūvētām vietām, ātrgaitas maģistrālēm un autostrādēm (vai līdzīgām), kā arī uz jebkurām pilsētas ielām (dzīvojamām zonām, 30 un 50 km/h rajonos, pilsētas ātrgaitas maģistrālēm), kas vadītājiem varētu radīt dažāda veida grūtības. Vēlams arī pārbaudi veikt vietās ar dažādu satiksmes blīvumu. Laiks, ko pavada, braucot pa ceļu, būtu optimāli jāizmanto, lai izvērtētu pretendentu dažādās satiksmes vietās, sevišķi uzsverot to maiņas.

II. ZINĀŠANAS, BRAUKŠANAS PRASME UN STILS, VADOT MEHĀNISKU TRANSPORTLĪDZEKLI

Visu mehānisko transportlīdzekļu vadītājiem jebkurā brīdī jābūt zināšanām, braukšanas prasmei un jāzturas tā, kā iepriekš aprakstīts no 1. līdz 9. punktam, lai spētu:

- apzināties satiksmē radušās briesmas un novērtēt to nopietnību;
- pietiekami pārvaldīt savu transportlīdzekli, lai neradītu bīstamas situācijas, un atbilstīgi reaģēt, ja šādas situācijas rodas;
- ievērot ceļu satiksmes noteikumus un jo īpaši tos, kas paredzēti, lai novērstu ceļu satiksmes negadījumus un saglabātu satiksmes plūsmu;
- atrast visus savu transportlīdzekļu nozīmīgākos tehniskos bojājumus, jo īpaši tos, kas apdraud drošību, un attiecīgā veidā tos novērst;
- ņemt vērā visus faktorus, kas ietekmē braukšanu (piemēram, alkohols, nogurums, vāja redze utt.), lai pilnībā saglabātu spējas braukt droši;
- palīdzēt garantēt drošību visiem satiksmes dalībniekiem un jo īpaši neaizsargātākajiem, pienācīgi respektējot pārējos.

Dalībvalstis var veikt visus atbilstīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka vadītāji, kuri ir zaudējuši no 1. līdz 9. punktam aprakstītās zināšanas, prasmi un braukšanas stilu, var šīs zināšanas un prasmes atgūt un turpina ievērot tādu braukšanas stilu, kāds vajadzīgs, vadot mehānisku transportlīdzekli.

III PIELIKUMS

MINIMĀLIE FIZISKAS UN GARĪGAS PIEMĒROTĪBAS STANDARTI, LAI VADĪTU MEHĀNISKU TRANSPORTLĪDZEKLI

DEFINĪCIJAS

1. Šajā pielikumā transportlīdzekļu vadītājus iedala divās grupās:
 - 1.1. 1. grupa:

A, A1, A2, AM, B, B1 un BE kategorijas transportlīdzekļu vadītāji;
 - 1.2. 2. grupa:

C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 un D1E kategorijas transportlīdzekļu vadītāji;
 - 1.3. valsts tiesību akti var paredzēt, ka šā pielikuma noteikumus, kas attiecas uz 2. grupas vadītājiem, piemēro B kategorijas transportlīdzekļu vadītājiem, kas savu transportlīdzekļa vadītāja apliecību izmanto profesionāliem mērķiem (taksometri, ātrā medicīniskā palīdzība utt.).
2. Tāpat pirmās transportlīdzekļa vadītāja apliecības pretendenti vai pretendenti uz vadītāja apliecības atjaunošanu tiek klasificēti tajā grupā, kurai viņi būs piederīgi, kad apliecība tiks izdota vai atjaunota.

VESELĪBAS PĀRBAUDES

3. 1. grupa:

pretendenti ir jāiziet veselības pārbaude, ja pēc nepieciešamo formalitāšu pabeigšanas vai pārbaudu laikā, kas viņiem ir jāiztur pirms vadītāja apliecības saņemšanas, kļūst redzams, ka viņiem ir viena vai vairākas veselības invaliditātes, kas minētas šajā pielikumā.
4. 2. grupa:

pirms pretendentiem pirmoreiz izsniedz transportlīdzekļa vadītāja apliecību, viņi iziet veselības pārbaudi, un turpmāk vadītājiem, atbilstīgi vietējai valsts sistēmai tajā dalībvalstī, kur viņi pastāvīgi uzturas, jāiziet veselības pārbaude ik reizi, kad tiek atjaunota viņu vadītāja apliecība.
5. Dalībvalstu noteiktie standarti par transportlīdzekļa vadītāja apliecību izdošanu un turpmāku atjaunošanu var būt stingrāki, nekā tas paredzēts šajā pielikumā.

REDZE

6. Visi vadītāja apliecību pretendenti iziet attiecīgu pārbaudi, lai pārbaudītu, vai viņiem ir mehānisko transportlīdzekļu vadīšanai atbilstīgs redzes asums. Ja ir iemesls šaubām, vai pretendenta redze ir atbilstīga, viņš ir jāpārbauda kompetentai medicīnas iestādei. Šajā pārbaudē īpaši jāpievērš vērība: redzes asumam, redzes laukumam, redzei krēslā un progresējošām acu slimībām.

Šajā pielikumā kontaktlēcas neuzskata par koriģējošām lēcām.

1. grupa:

- 6.1. Pretendenti uz transportlīdzekļa vadītāja apliecību vai uz šādas apliecības atjaunošanu ir jābūt binokulārās redzes asumam, vajadzības gadījumā lietojot koriģējošas lēcas, vismaz 0,5, skatoties ar abām acīm kopā. Transportlīdzekļa vadītāja apliecības neizdod vai neatjauno, ja medicīniskās pārbaudes laikā ir izrādījies, ka horizontālais redzeslauks ir mazāks par 120 ° (izņemot īpašus gadījumus, ko pienācīgi attaisno labvēlīgs medicīniskais atzinums un pozitīva praktiskā pārbaude), vai ja cilvēks, uz ko tas attiecas, cieš no citas acu kaites, kas apdraud drošu braukšanu. Ja ir konstatēta vai atzīta progresējoša acu slimība, transportlīdzekļa vadītāja apliecības var izdot vai atjaunot, ja pretendents regulāri iziet kompetentas medicīnas iestādes pārbaudes.
- 6.2. Pretendenti uz transportlīdzekļa vadītāja apliecību vai uz tās atjaunošanu, kuriem ir pilnīgs vienas acs funkcionāls redzes zudums vai kuri lieto tikai vienu aci (piemēram, diplopijas gadījumā), redzes asumam ir jābūt vismaz 0,6 — ar koriģējošām lēcām, ja tas nepieciešams. Kompetentai medicīnas iestādei ir jāapstiprina, ka šis monokulārās redzes stāvoklis ir pastāvējis pietiekami ilgi, lai būtu notikusi pielāgošanās, un ka šīs acs redzeslauks ir normāls.

2. grupa:

- 6.3. Pretendenti uz transportlīdzekļa vadītāja apliecību vai uz tās atjaunošanu ir jābūt redzes asumam: labāk redzošajai acij vismaz 0,8 un sliktāk redzošajai acij vismaz 0,5 — ar koriģējošām lēcām, ja tas nepieciešams. Ja lielumu 0,8 un 0,5 sasniegšanai tiek lietotas koriģējošās lēcas, tad nekoriģētajam redzes asumam katrai acij ir jāsasniedz 0,05, jeb citādi — minimālais redzes asums (0,8 un 0,5) ir jāpanāk koriģējot ar brillēm, kuru stiprums nepārsniedz plus vai mīnus astoņas dioptrijas vai ar kontaktlēcām (nekoriģētā redze = 0,05). Korekcijai jābūt viegli panesamai. Transportlīdzekļa vadītāja apliecības neizsniedz un neatjauno vadītājiem vai pretendentiem, kuriem nav normāls binokulārais redzeslauks vai kuri slimo ar diplopiju.

DZIRDE

7. 2. grupas transportlīdzekļu vadītājiem vai pretendentiem transportlīdzekļa vadītāja apliecības var izdot vai atjaunot, pamatojoties uz kompetentu medicīnas iestāžu atzinumu; īpašu vērību veselības pārbaudēs jāpiegriež kompensācijas spējai.

CILVĒKI AR KUSTĪBU TRAUCĒJUMIEM

8. Transportlīdzekļa vadītāja apliecības neizdod un neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kuriem ir kustību sistēmas slimības vai nenormālības, kas padara bīstamu mehāniskā transportlīdzekļa vadīšanu.

1. grupa:

- 8.1. Transportlīdzekļa vadītāja apliecības ar vajadzīgajiem ierobežojumiem var izdot pretendentiem vai vadītājiem ar fizisko spēju traucējumiem pēc kompetentas medicīnas iestādes izdota atzinuma. Šim atzinumam jābalstās uz attiecīgās slimības vai nenormālības novērtējumu un, ja nepieciešams, uz praktisku pārbaudi. Atzinumā arī jānorāda, kāda veida modifikācijas ir nepieciešamas transportlīdzeklim un vai vadītājam jābūt apgādātam ar kādu ortopēdisku ierīci, ciktāl braukšanas pārbaude rāda, ka ar tādu ierīci transportlīdzekļa vadīšana nebūtu bīstama.
- 8.2. Transportlīdzekļa vadītāja apliecību jebkuram pretendentam, kurš slimo ar progresējošu slimību, var izdot vai atjaunot ar noteikumu, ka šī persona ar fizisko spēju traucējumiem tiek regulāri apskatīta, lai pārbaudītu, vai viņa vēl ir spējīga pilnīgi droši vadīt transportlīdzekli.

Ja invaliditāte ir nemainīga, transportlīdzekļa vadītāja apliecību var izdot vai atjaunot bez pretendenta regulāras veselības pārbaudes.

2. grupa:

- 8.3. Kompetenta medicīnas iestāde sniedz pienācīgus apsvērumus par papildu risku un bīstamību, kas saistīta ar šajā grupā iekļauto transportlīdzekļu vadīšanu.

SIRDS UN ASINSVADU SLIMĪBAS

9. Ikviens slimība, kas var pretendentu uz pirmo transportlīdzekļa vadītāja apliecību vai vadītāju, kas pretendē uz apliecības atjaunošanu, pakļaut pēkšņam sirds un asinsvadu sistēmas akūtam stāvoklim, kurš izraisa pēkšņu smadzeņu funkciju pasliktināšanos, ir bīstama ceļu drošībai.

1. grupa:

- 9.1. Transportlīdzekļa vadītāja apliecības neizdod un neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kuriem ir nopietna sirds aritmija.
- 9.2. Transportlīdzekļa vadītāja apliecības var izdot cilvēkiem ar elektrokardiostimulatoriem, ja ir pilnvarotas medicīnas iestādes atzinums un tiek veiktas regulāras veselības pārbaudes.
- 9.3. Jautājumu par to, vai izdot vai atjaunot transportlīdzekļa vadītāja apliecību pretendentiem vai vadītājiem, kas slimo ar normai neatbilstīgu artēriālo asinsspiedienu, tiek novērtēts saistībā ar citiem veselības pārbaudes rezultātiem, jebkurām saistītām komplikācijām un apdraudējumu, ko tās var radīt satiksmes drošībai.
- 9.4. Parasti transportlīdzekļa vadītāja apliecību neizdod vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kuri slimo ar stenokardiju — miera stāvoklī vai emocionālās spriedzes situācijā. Transportlīdzekļa vadītāja apliecības izdošana vai atjaunošana pretendentiem vai vadītājiem, kas pārcietuši miokarda infarktu, ir atkarīga no apstiprināta medicīniskā atzinuma un vajadzības gadījumā ar nosacījumu veikt regulāras veselības pārbaudes.

2. grupa:

- 9.5. Kompetenta medicīnas iestāde sniedz pienācīgus apsvērumus par papildu risku un bīstamību, kas saistīta ar šajā grupā iekļauto transportlīdzekļu vadīšanu.

CUKURA DIABĒTS

10. Transportlīdzekļa vadītāja apliecības var izdot vai atjaunot pretendentiem vai vadītājiem, kas slimo ar cukura diabētu, ja ir apstiprināts medicīniskais atzinums un tiek veiktas katram gadījumam piemērotas regulāras veselības pārbaudes.

2. grupa:

- 10.1. Tikai ļoti īpašos izņēmuma gadījumos transportlīdzekļa vadītāja apliecības var izdot vai atjaunot šīs grupas pretendentiem vai vadītājiem, kas slimo ar cukura diabētu un kam nepieciešama insulīna terapija, un tikai tādā gadījumā, ja ir pietiekami pamatots apstiprināts medicīniskais atzinums un tiek veiktas regulāras veselības pārbaudes.

NEIROLOĢISKĀS SLIMĪBAS

11. Transportlīdzekļa vadītāja apliecības neizdod un neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kas slimo ar nopietnām neiroloģiskām slimībām, izņemot gadījumu, kad pieteikumu pamato apstiprināts medicīniskais atzinums.

Neiroloģiski traucējumi, kas saistīti ar slimībām vai ķirurģisku iejaukšanos un kas ietekmē centrālo vai perifērisko nervu sistēmu, novedot pie sajūtu vai kustību nepietiekamības un ietekmējot līdzsvara sajūtu un koordināciju, attiecīgi ir jāņem vērā — to funkcionālā ietekme un progresēšanas risks. Tādos gadījumos, ja pastāv pasliktināšanās risks, vadītāja apliecības izdošana vai atjaunošana var būt atkarīga no periodiska novērtējuma.

12. Epilepsijas lēkmes vai citi pēkšņi apziņas stāvokļa traucējumi ir nopietns satiksmes drošības apdraudējums, ja tie rodas cilvēkam, kas vada mehānisku transportlīdzekli.

1. grupa:

- 12.1. Vadītāja apliecību var izdot vai atjaunot, ja ir kompetentas medicīnas iestādes veikta apskate un tiek veiktas regulāras veselības pārbaudes. Medicīnas iestāde izvērtēs epilepsiju vai citu apziņas traucējumu stāvokli, slimības klīnisko formu un gaitu (piemēram, pēdējos divos gados nav bijušas lēkmes), saņemto ārstēšanu un tās rezultātus.

2. grupa:

- 12.2. Transportlīdzekļa vadītāja apliecības neizdod un neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kuriem ir vai kuri varētu būt pakļauti epilepsijas lēkmēm vai citiem pēkšņiem apziņas stāvokļa traucējumiem.

GARĪGAS DARBĪBAS TRAUCĒJUMI

1. grupa:

- 13.1. Transportlīdzekļa vadītāja apliecības neizdod un neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kas slimo ar:

- nopietniem garīgas darbības traucējumiem, iedzimtiem vai iegūtiem slimības, traumas vai neiroķirurģiskas operācijas dēļ,
- nopietnu garīgu atpalicību,
- nopietniem braukšanas stila traucējumiem vecuma dēļ; vai ar personības traucējumiem, kas nopietni pasliktina spriestspēju, rīcību vai piemērošanās spējas,

izņemot, ja pieteikumu pamato apstiprināts medicīniskais atzinums un vajadzības gadījumā tik veiktas regulāras veselības pārbaudes.

2. grupa:

- 13.2. Kompetenta medicīnas iestāde sniedz pienācīgus apsvērumus par papildu risku un bīstamību, kas saistīta ar šajā grupā iekļauto transportlīdzekļu vadīšanu.

ALKOHOLS

14. Alkohola lietošana ir ievērojams apdraudējums satiksmes drošībai. Ņemot vērā problēmas mērogus, profesionāļiem medicīnas darbiniekiem ir jābūt ļoti modriem.

1. grupa:

- 14.1. Transportlīdzekļa vadītāja apliecības neizdot vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kas ir alkohola atkarībā vai nespēj atteikties no alkohola, vadot transportlīdzekli.

Pretendentiem vai vadītājiem, kas agrāk ir bijuši alkohola atkarībā, var izdot vai atjaunot transportlīdzekļa vadītāja apliecības pēc pārbaudīta atturības perioda un, ja ir apstiprināts medicīniskais atzinums un tiek veiktas regulāras veselības pārbaudes.

2. grupa:

- 14.2. Kompetenta medicīnas iestāde sniedz pienācīgus apsvērumus par papildu risku un bīstamību, kas saistīta ar šajā grupā iekļauto transportlīdzekļu vadīšanu.

ZĀLES

15. Pārmērīga lietošana:

Neatkarīgi no tā, kādas kategorijas vadītāja apliecība tiek prasīta, transportlīdzekļa vadītāja apliecības neizdot vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kas ir psihotropo vielu atkarībā vai kas nav šādu vielu atkarībā, bet regulāri tās pārmērīgi lieto.

Regulāra lietošana:

1. grupa:

- 15.1. Transportlīdzekļa vadītāja apliecības neizdot vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kas vienalga kādā formā regulāri lieto psihotropas vielas, kuras var traucēt spēju droši vadīt transportlīdzekli, un ja lietotais daudzums ir tāds, kam var būt negatīvs iespaids uz transportlīdzekļa vadīšanu. Tas attiecas uz visām citām zālēm vai to kombinācijām, kas ietekmē spēju vadīt transportlīdzekli.

2. grupa:

- 15.2. Kompetenta medicīnas iestāde dod pienācīgus apsvērumus par papildu risku un bīstamību, kas saistīta ar šajā grupā iekļauto transportlīdzekļu vadīšanu.

NIERU SLIMĪBAS

1. grupa:

- 16.1. Vadītāja apliecības var izdot vai atjaunot pretendentiem un vadītājiem, kas slimo ar smagu nieru mazspēju, ja ir apstiprināts medicīniskais atzinums un tiek veiktas regulāras veselības pārbaudes.

2. grupa:

- 16.2. Transportlīdzekļa vadītāja apliecības nevar izdot vai atjaunot pretendentiem vai vadītājiem, kas slimo ar smagu un neatgriezenisku nieru mazspēju, izņemot gadījumus, kad ir pietiekami pamatots apstiprināts medicīniskais atzinums un tiek veiktas regulāras veselības pārbaudes.

DAŽĀDI NOTEIKUMI

1. grupa:

- 17.1. Transportlīdzekļa vadītāja apliecības var izdot pretendentiem vai vadītājiem, kam ir bijusi veikta orgānu transplantācija vai mākslīgā implantācija, kas ietekmē spēju vadīt transportlīdzekli, ja ir apstiprināts medicīniskais atzinums un vajadzības gadījumā tiek veiktas regulāras veselības pārbaudes.

2. grupa:

- 17.2. Kompetenta medicīnas iestāde sniedz pienācīgus apsvērumus par papildu risku un bīstamību, kas saistīta ar šajā grupā iekļauto transportlīdzekļu vadīšanu.

18. Parasti, ja pretendenti vai vadītāji slimo ar jebkuru slimību, kas nav minēta iepriekšējā punktā, bet var būt saistīta ar vai būt par cēloni funkcionālai mazspējai, kas ietekmē drošību pie stūres, tad transportlīdzekļa vadītāja apliecības neizdot vai neatjauno, ja vien pieteikumam nav pievienots apstiprināts medicīniskais atzinums un vajadzības gadījumā tiek veiktas regulāras veselības pārbaudes.

IV PIELIKUMS

MINIMĀLIE STANDARTI ATTIECĪBĀ UZ PERSONĀM, KURAS PIENĒM PRAKTISKOS BRAUKŠANAS EKSĀMENUS

1. Eksaminētājam nepieciešamās kompetences

- 1.1 Personai, kurai ir tiesības veikt praktisko novērtējumu pretendenta prasmei vadīt transportlīdzekli, ir jābūt zināšanām un prasmēm nozarēs, kas uzskaitītas 1.2. līdz 1.6. punktā, kā arī tās jāizprot.
- 1.2 Eksaminētāja kompetencei jābūt tādai, lai spētu izvērtēt tā kandidāta prasmi, kurš kārto sev vēlamās kategorijas iegūšanai nepieciešamo braukšanas eksāmenu.
- 1.3 Zināšanas un izpratne par braukšanu un vērtēšanu:
 - braukšanas stila teorija,
 - bīstamas situācijas atpazīšana un izvairīšanās no negadījuma,
 - programma, uz kuras pamatojas braukšanas eksāmena prasības,
 - braukšanas eksāmena prasības,
 - attiecīgi tiesību akti ceļu un satiksmes jomā, tostarp ES un valsts tiesību akti un skaidrojošas pamatnostādnes,
 - vērtēšanas teorija un veidi,
 - piesardzīga braukšana.
- 1.4 Vērtēšanas spējas:
 - spēja pareizi novērot kandidāta sekmes kopumā, kontrolēt un novērtēt viņu, jo īpaši:
 - pareiza un visaptveroša bīstamu situāciju atpazīšana,
 - iemesla precīza noteikšana un iespējamo seku noteikšana šāda veida situācijās,
 - prasmju pielietojums un kļūdu atpazīšana,
 - novērtējuma viendabīgums un konsekvence,
 - veikla pielāgošanās situācijai un būtiskāko aspektu noteikšana;
 - darbības, kas paredz situāciju uz priekšu, potenciālu problēmu saskatīšana un piemērotu atrisinājuma stratēģiju izstrādāšana;
 - savlaicīgas un konstruktīvas reakcijas paredzēšana.
- 1.5 Personīgā braukšanas prasme:
 - personai, kurai ir tiesības pieņemt praktisko eksāmenu kādas braukšanas apliecības kategorijas iegūšanai, pašai ir jāvar vadīt attiecīgā veida mehāniskais transportlīdzeklis nemainīgi augstā braukšanas kvalitātē.
- 1.6 Pakalpojuma kvalitāte:
 - noteikt un kandidātam darīt zināmu to, ko viņš var sagaidīt eksāmena laikā,
 - skaidri sazināties, izvēloties saturu, veidu un valodu, lai pielāgotos klausītājiem un kontekstam, un sniegt atbildes uz kandidātu pieprasījumiem,
 - nodrošināt skaidras atbildes attiecībā uz eksāmena rezultātu,
 - izturēties pret kandidātiem ar cieņu un bez diskriminācijas.
- 1.7 Zināšanas par transportlīdzekļa tehniskajiem un fizikālajiem aspektiem:
 - zināšanas par transportlīdzekļa tehniskajiem aspektiem, piemēram, vadīšanu, riepām, bremsēm, gaismām, jo īpaši attiecībā uz motocikliem un kravas automobiļiem,
 - kravas drošība,
 - zināšanas par transportlīdzekļa fizikālajiem aspektiem, piemēram, ātrumu, berzi, dinamiku, jaudu.
- 1.8 Degvielu ekonomējošs un videi draudzīgs braukšanas veids.

2. **Vispārīgi nosacījumi**

2.1. B kategorijas pretendenta eksaminētājam:

- a) ir jābūt B kategorijas vadītāja apliecībai vismaz 3 gadus;
- b) ir jābūt vismaz 23 gadus vecam;
- c) ir jābūt šā pielikuma 3. punktam atbilstīgai pamatkvalifikācijai, pēc tam jāgarantē kvalitātes nodrošinājums un jāpiedalās periodiskajās apmācībās, kas paredzētas šā pielikuma 4. punktā;
- d) ir jābūt pabeigtai 3. līmeņa profesionālajai izglītībai, kā to paredz Padomes Lēmums 85/368/EEK (1985. gada 16. jūlijs) par arodmācībās iegūtas kvalifikācijas pierādījumu salīdzināmību Eiropas Kopienas dalībvalstīs (!);
- e) nav atļauts vienlaikus strādāt par algotu braukšanas instruktoru autoskolā.

2.2. Pārējo kategoriju pretendentu eksaminētājam:

- a) ir jābūt attiecīgās kategorijas vadītāja apliecībai vai jābūt līdzvērtīgām zināšanām, kas iegūtas ar atbilstīgu profesionālo kvalifikāciju;
- b) ir jābūt šā pielikuma 3. punktam atbilstīgai pamatkvalifikācijai, pēc tam jāgarantē kvalitātes nodrošinājums un jāpiedalās periodiskajās apmācībās, kas paredzētas šā pielikuma 4. punktā;
- c) ir jābūt kvalificētam B kategorijas pretendentu eksaminētājam vismaz 3 gadus; šo termiņu var neņemt vērā, ja minētais eksaminētājs var pierādīt, ka:
 - viņam ir vismaz 5 gadu autovadītāja pieredze attiecīgajā kategorijā vai,
 - viņš ir veiksmīgi nolīcis augstāka līmeņa teorētisku un praktisku pārbaudi par vadīšanu, nekā tas ir vajadzīgs vadītāja apliecības iegūšanai, tādējādi šī prasība ir lieka;
- d) ir jābūt pabeigtai 3. līmeņa profesionālajai izglītībai, kā to paredz Lēmums 85/368/EEK;
- e) nav atļauts vienlaikus strādāt par algotu braukšanas instruktoru autoskolā.

2.3. *Atbilstmes*

2.3.1 Dalībvalstis var atļaut eksaminētājam pieņemt AM, A1, A 2 un A kategorijas pretendentu braukšanas eksāmenu tad, ja viņš ir ieguvis 3. punktā minēto pamatkvalifikāciju kādā no šīm kategorijām.

2.3.2 Dalībvalstis var atļaut eksaminētājam pieņemt C1, C, D1 un D kategorijas pretendentu braukšanas eksāmenu tad, ja viņš ir ieguvis 3. punktā minēto pamatkvalifikāciju kādā no šīm kategorijām.

2.3.3 Dalībvalstis var atļaut eksaminētājam pieņemt BE, C1E, CE, D1E un DE kategorijas pretendentu braukšanas eksāmenu tad, ja viņš ir ieguvis 3. punktā minēto pamatkvalifikāciju kādā no šīm kategorijām.

3. **Pamatkvalifikācija**

3.1 *Pamatizglītība*

3.1.1 Pirms kādai personai tiek dota atļauja pieņemt braukšanas eksāmenu, tai sekmīgi jāiegūst tāda pamatizglītība, ko dalībvalsts var noteikt, lai iegūtu 1. punktā paredzēto kompetenci.

3.1.2 Dalībvalstīm ir jānosaka, vai katras noteiktas mācību programmas saturs attieksies uz atļaujas izdošanu eksaminētājam pieņem vienai vai vairāku kategoriju pretendentu braukšanas eksāmenu.

(!) OV L 199, 31.7.1985., 56. lpp.

3.2. Eksāmeni

- 3.2.1 Pirms kādai personai tiek dota atļauja pieņemt braukšanas eksāmenu, tai jāapliecina savas pietiekama līmeņa zināšanas visās jomās, kas noteiktas 1. punktā, kā arī izpratne par tām, spējas un piemērotība.
- 3.2.2 Dalībvalstis organizē eksāmenu, kurā no pedagoģiskā viedokļa izvērtē, vai persona atbilst 1. punktā un jo īpaši 1.4. punktā noteiktajām prasībām. Eksāmenā jāiekļauj gan teorētiskā daļa, gan praktiskā daļa. Ja tas ir lietderīgi, var izmantot datorizētu vērtēšanas paņēmieni. Detaļas, kas attiecas uz katra atsevišķa eksāmena veidu un ilgumu un vērtēšanu, ir katras dalībvalsts kompetencē.
- 3.2.3 Dalībvalstīm ir jānosaka, vai katra noteikta eksāmena saturs attieksies uz atļaujas izdošanu eksaminētajam pieņemt vienas vai vairāku kategoriju pretendentu braukšanas eksāmenu.

4. Kvalitātes nodrošināšana un periodiska apmācība

4.1 Kvalitātes nodrošināšana

- 4.1.1 Dalībvalstīm ir jāiesteno tādi noteikumi kvalitātes nodrošināšanas jomā, kas ļauj uzturēt prasības braukšanas eksaminētājiem.
- 4.1.2 Kvalitātes nodrošināšanas noteikumos būtu jāietver šādi aspekti: eksaminētāju darba uzraudzība, viņu kvalifikācijas celšana un eksaminētāja tiesību atjaunošana, nepārtraukta profesionālā attīstība un viņu pieņemto braukšanas eksāmenu rezultātu regulāra pārbaude.
- 4.1.3 Īstenojot 4.1.2. punktā uzskaitītos kvalitātes nodrošināšanas noteikumus, dalībvalstīm ir jārūpējas par to, lai katrs eksaminētājs reizi gada tiktu novērots. Bez tam dalībvalstīm ir jānodrošina, lai katrs eksaminētājs reizi piecos gados tiktu novērots pieņemam braukšanas eksāmenus kopumā vismaz pusi dienas, tā, lai būtu iespējams novērot vairāku eksāmenu pieņemšanu. Ja tiek konstatētas problēmas, ir jāiesteno labošanas pasākumi. Personai, kas veic novērošanu, ir jābūt personai, kurai dalībvalsts piešķirusi tiesības šim nolūkam.
- 4.1.4 Ja vienam eksaminētajam ir atļauts pieņemt vairāku kategoriju braukšanas eksāmenus, dalībvalstis var noteikt, ka sekmīga vienas kategorijas eksāmena novērošanas prasība atbilst prasībai novērot vairāku kategoriju braukšanas eksāmenus.
- 4.1.5 Braukšanas eksāmena norise ir jānovēro un jāuzrauga kādai dalībvalsts pilnvarotai iestādei, lai nodrošinātu to, ka vērtēšana tiek veikta korekti un konsekventi.

4.2 Periodiska apmācība

- 4.2.1 Dalībvalstis nodrošina to, ka eksaminētāji eksaminēšanas tiesību saglabāšanas nolūkā, neatkarīgi no tā, cik kategoriju eksāmenus viņiem ir atļauts pieņemt:
- reizi divos gados saņem vismaz vienu periodisko apmācību četru dienu garumā, lai
 - saglabātu un atjaunotu vajadzīgās zināšanas un eksaminēšanas prasmes,
 - attīstītu jaunas prasmes, kuras kļuvušas vajadzīgas eksaminētāja darbā,
 - nodrošinātu, ka eksaminētāji turpina pieņemt braukšanas eksāmenu godīgi un vienveidīgi,
 - reizi piecos gados saņem vismaz vienu periodisko apmācību piecu dienu garumā, lai
 - attīstītu un saglabātu braukšanai vajadzīgās praktiskās iemaņas.
- 4.2.2 Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu to, ka tiem eksaminētājiem, kuru darbā kvalitātes nodrošināšanas sistēma ir konstatējusi būtiskus trūkumus, tiek sniegta īpaša periodiskā apmācība.
- 4.2.3 Periodiskā apmācība var notikt instruktāžas veidā, klases nodarbībās, tradicionālās apmācības vai datorapmācības formā, un tā var notikt individuāli vai grupās. Tajā var iekļaut akreditācijas atjaunošanu atbilstīgi noteiktām prasībām, ja dalībvalstis to uzskata par piemērotu.

- 4.2.4 Ja vienam eksaminētājam ir atļauts pieņemt vairāku kategoriju braukšanas eksāmenus, dalībvalstis var noteikt, ka sekmīga vienas kategorijas eksāmena novērošanas prasība atbilst prasībai novērot vairāku kategoriju braukšanas eksāmenus.
- 4.2.5 Ja 24 mēnešu laikposmā eksaminētājs nav pieņēmis nevienu eksāmenu kādā noteiktā kategorijā, viņam jāiziet atbilstīga atkārtota pārbaude, pirms viņam tiek dota atļauja pieņemt šīs kategorijas braukšanas eksāmenu. Atkārtota vērtēšana var notikt atbilstīgi 4.2.1. punktā minētām prasībām.

5. **Iegūtās tiesības**

- 5.1. Dalībvalstis var personām, kurām tieši pirms šo noteikumu spēkā stāšanās brīža bija atļauja pieņemt braukšanas eksāmenus, arī turpmāk atļaut pieņemt braukšanas eksāmenus, neskatoties uz to, ka viņiem nav dota atļauja saskaņā ar 2. punktā minētajiem vispārīgiem nosacījumiem vai nav 3. punktā noteiktās pamatkvalifikācijas.
- 5.2. Tomēr uz tādiem eksaminētājiem attiecas regulāra uzraudzība un 4. punktā paredzētie kvalitātes nodrošināšanas pasākumi.
-

V PIELIKUMS

MINIMĀLĀS PRASĪBAS BRAUKŠANAS APMĀCĪBAI UN EKSĀMENAM ATTIECĪBĀ UZ TRANSPORTLĪDZEKĻIEM AR PIEKABĒM, KAS MINĒTI 4. PANTA 4. PUNKTA B) APAKŠPUNKTA OTRAJĀ DAĻĀ

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai:
 - atbalstītu un uzraudzītu apmācību, kas minēta 7. panta 1. punkta d) apakšpunktā, un
 - organizētu braukšanas prasmes un stila eksāmenu, kas minēts 7. panta 1. punkta d) apakšpunktā.
 - 2.1 Braukšanas apmācības ilgums
 - vismaz 7 stundas.
 3. Braukšanas apmācības saturs

Braukšanas apmācība aptver zināšanas, prasmes un stilu, kā tas aprakstīts II pielikuma 2. un 7. punktā. Īpašu uzmanību pievērš:

 - braukšanas dinamikai, drošības kritērijiem, vilcējam un piekabei (sakabes mehānismam), pareizai kravas uzkrāšanai un drošības piederumu pārzināšanai,

Praktiskajā daļā iekļauj šādus vingrinājumus: braukšanas ātruma paātrināšana, samazināšana, atpakaļgaita, bremzēšana, bremzēšanas ceļš, braukšanas joslu mainīšana, bremzēšana/ceļa došana, manevrēšana ar piekabi, piekabes savienošana ar mehānisko transportlīdzekli un atvienošana no tā vai atvienošana un atkārtota savienošana; transportlīdzekļa novietošana stāvvietā,

 - katrs apmācības dalībnieks veic praktisko daļu un parāda savu prasmi un stilu uz sabiedriskiem ceļiem,
 - apmācības nodarbībās jāizmanto tāds transportlīdzeklis ar piekabi, kura kategorijas vadītāja apliecību dalībnieks vēlas iegūt.
 4. Prasmes un braukšanas stila pārbaudes ilgums un saturs
- Pārbaudes ilgumam un nobrauktajam attālumam jābūt pietiekamam, lai novērtētu prasmi un stilu, kā noteikts 3. punktā.
-

VI PIELIKUMS

**MINIMĀLĀS PRASĪBAS BRAUKŠANAS APMĀCĪBAI UN EKSĀMENAM A KATEGORIJAS MOTOCIKLIEM
(PAKĀPENISKA PIEKĻUVE)**

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai:
 - atbalstītu un uzraudzītu apmācību, kas minēta 7. panta 1. punkta c) apakšpunktā, un
 - organizētu braukšanas prasmes un stila pārbaudi, kas minēta 7. panta 1. punkta c) apakšpunktā.
 2. Braukšanas apmācības ilgums
 - vismaz 7 stundas.
 3. Braukšanas apmācības saturs
 - braukšanas apmācība ietver visus II pielikuma 6. punktā minētos elementus,
 - katrs apmācības dalībnieks veic apmācības praktiskos elementus un parāda savu prasmi un stilu uz sabiedriskiem ceļiem,
 - apmācības nodarbībās jāizmanto tāds motocikls, kura kategorijas vadītāja apliecību dalībnieks vēlas iegūt.
 4. Prasmes un stila pārbaudes ilgums un saturs
- Pārbaudes ilgumam un nobrauktajam attālumam jābūt pietiekamam, lai novērtētu prasmi un stilu, kā noteikts šā pielikuma 3. punktā.
-

VII PIELIKUMS

A daļa

ATCELTĀ DIREKTĪVA AR PAKĀPENISKAJIEM GROZĪJUMIEM

(minēta 17. pantā)

Padomes Direktīva 91/439/EEK ⁽¹⁾	(OV L 237,, 1. lpp.)
Padomes Direktīva 94/72/EK	(OV L 337, 24.12.1994., 86. lpp.)
Padomes Direktīva 96/47/EK	(OV L 235, 17.9.1996., 1. lpp.)
Padomes Direktīva 97/26/EK	(OV L 150, 7. 6.1997., 41. lpp.)
Komisijas Direktīva 2000/56/EK	(OV L 237, 21.09.2000., 45. lpp.)
EP un Padomes Direktīva 2003/59/EK, tikai 10. panta 2. punkts	(OV L 226, 10.09.2003., 4. lpp.)
EP un Padomes Regula (EK) Nr. 1882/2003, tikai II pielikuma 24. punkts	(OV L 284, 31.10.2004., 1. lpp.)

⁽¹⁾ Direktīva 91/439/EEK tika grozīta arī ar šādu aktu, kas nav atcelts: 1994. gada Pievienošanās akts.

B daļa

TERMIŅI TRANSPONĒŠANAI VALSTS TIESĪBU AKTOS UN PIEMĒROŠANAI

(attiecas uz 17. pantu)

Direktīva	Transponēšanas termiņš	Piemērošanas laiks
Direktīva 91/439/EEK	1994. gada 1. jūlijs	1996. gada 1. jūlijs
Direktīva 94/72/EK	-	1995. gada 1. janvāris
Lēmums 96/427/EK	-	1996. gada 16. jūlijs
Direktīva 96/47/EK	1996. gada 1. jūlijs	1996. gada 1. jūlijs
Direktīva 97/26/EK	1998. gada 1. janvāris	1998. gada 1. janvāris
Direktīva 2000/56/EK	2003. gada 30. septembris	2003. gada 30. septembris, 2008. gada 30. septembris (II pielikuma 6.2.5. punkts) un 2013. gada 30. septembris (II pielikuma 5.2. punkts)
Direktīva 2003/59/EK	2006. gada 10. septembris	2008. gada 10. septembris (pasažieru pārvadāšana) un 2009. gada 10. septembris (kravu pārvadāšana)

VIII PIELIKUMS

ATBILSTĪBU TABULA

Padomes Direktīva 91/439/EEK	Šī direktīva
1. panta 1. punkta pirmais teikums	1. panta 1. punkta pirmais teikums
1. panta 1. punkta otrais teikums	-
-	1. panta 2. punkts
1. panta 2. punkts	2. panta 1. punkts
-	2. panta 2. punkts
1. panta 3. punkts	-
2. panta 1. punkts	1. panta 1. punkta otrais teikums
2. panta 2. punkts	3. panta 1. punkts
	3. panta 2. punkts
	3. panta 3. punkts
2. panta 3. punkts	-
2. panta 4. punkts	-
3. panta 1. punkta pirmās daļas ievadvārdi	4. panta 1. punkta pirmais teikums
-	4. panta 2. punkta pirmais ievilkums
-	4. panta 2. punkta trešais ievilkums
3. panta 1. punkta pirmās daļas pirmais ievilkums	4. panta 3. punkta pirmais ievilkums
3. panta 1. punkta pirmās daļas otrais ievilkums	4. panta 4. punkta b) apakšpunkta pirmā daļa
3. panta 1. punkta pirmās daļas trešais ievilkums	4. panta 4. punkta b) apakšpunkta otrā daļa
3. panta 1. punkta pirmās daļas ceturtais ievilkums	4. panta 4. punkta c) apakšpunkts
3. panta 1. punkta pirmās daļas piektais ievilkums	4. panta 4. punkta f) apakšpunkts
3. panta 1. punkta pirmās daļas sestais ievilkums	4. panta 4. punkta g) apakšpunkts
3. panta 1. punkta pirmās daļas septītais ievilkums	4. panta 4. punkta j) apakšpunkts
3. panta 1. punkta pirmās daļas astotais ievilkums	4. panta 4. punkta k) apakšpunkts
3. panta 2. punkta pirmās daļas ievadvārdi	-
3. panta 2. punkta pirmās daļas pirmais ievilkums	4. panta 3. punkta a) apakšpunkts
3. panta 2. punkta pirmās daļas otrais ievilkums	4. panta 4. punkta a) apakšpunkts
3. panta 2. punkta pirmās daļas trešais ievilkums	4. panta 4. punkta d) apakšpunkts
3. panta 2. punkta pirmās daļas ceturtais ievilkums	4. panta 4. punkta e) apakšpunkts
3. panta 2. punkta pirmās daļas piektais ievilkums	4. panta 4. punkta h) apakšpunkts
3. panta 2. punkta pirmās daļas sestā ievilkuma ievadvārdi	4. panta 4. punkta i) apakšpunkts
3. panta 2. punkta pirmās daļas sestā ievilkuma pirmais apakšievilkums	-
3. panta 2. punkta pirmās daļas sestā ievilkuma otrais apakšievilkums	-

Padomes Direktīva 91/439/EEK	Šī direktīva
3. panta 3. punkta ievadvārdi	-
3. panta 3. punkta pirmais ievilkums	4. panta 1. punkta trešais teikums
3. panta 3. punkta otrā ievilkuma pirmā daļa	4. panta 3. punkta otrais ievilkums
3. panta 3. punkta otrā ievilkuma otrā daļa	-
3. panta 3. punkta trešais ievilkums	4. panta 3. punkta pirmais ievilkums
3. panta 3. punkta ceturtais ievilkums	4. panta 4. punkta pirmais ievilkums
3. panta 3. punkta piektais ievilkums	4. panta 4. punkta otrais ievilkums
-	4. panta 3. punkts
3. panta 4. punkts	-
3. panta 5. punkts	-
3. panta 6. punkts	4. panta 5. punkta pirmais teikums
-	4. panta 5. punkta otrais teikums
4. pants	5. pants
5. panta 1. punkts	6. panta 1. punkts
5. panta 1. punkta a) apakšpunkts	6. panta 1. punkta a) apakšpunkts
5. panta 1. punkta b) apakšpunkts	6. panta 1. punkta b) apakšpunkts
5. panta 2. punkta ievadvārdi	6. panta 2. punkta ievadvārdi
5. panta 2. punkta a) apakšpunkts	6. panta 2. punkta a) apakšpunkts
5. panta 2. punkta b) apakšpunkts	6. panta 2. punkta b) apakšpunkts
-	6. panta 2. punkta c) apakšpunkts
-	6. panta 2. punkta d) apakšpunkts
-	6. panta 2. punkta e) apakšpunkts
-	6. panta 2. punkta f) apakšpunkts
5. panta 3. punkts	-
5. panta 4. punkts	6. panta 4. punkts
6. panta 1. punkta ievadvārdi	4. panta 1. punkta otrais teikums
6. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmais ievilkums	4. panta 3. punkta a) apakšpunkta trešais ievilkums
6. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrais ievilkums	4. panta 4. punkta a) apakšpunkta otrais ievilkums
-	4. panta 3. punkta b) apakšpunkta otrais ievilkums
	4. panta 3. punkta c) apakšpunkta otrais ievilkums
6. panta 1. punkta b) apakšpunkta otrā ievilkuma pirmā alternatīva	4. panta 4. punkta b) apakšpunkta piektā daļa
6. panta 1. punkta b) apakšpunkta otrā ievilkuma otrā alternatīva	4. panta 4. punkta c) apakšpunkta otrais ievilkums
6. panta 1. punkta trešā ievilkuma pirmā un otrā alternatīva	4. panta 4. punkta g) apakšpunkta otrais ievilkums
6. panta 1. punkta b) apakšpunkta trešā ievilkuma trešā un ceturta alternatīva	4. panta 4. punkta e) apakšpunkta trešais ievilkums
6. panta 1. punkta c) apakšpunkts pirmā ievilkuma pirmā un otrā alternatīva	4. panta 4. punkta k) apakšpunkta otrais ievilkums
6. panta 1. punkta c) apakšpunkts pirmā ievilkuma trešā un ceturta alternatīva	4. panta 4. punkta i) apakšpunkta otrais ievilkums
6. panta 2. punkts	4. panta 6. punkta pirmā daļa
-	4. panta 6. punkta otrā daļa
6. panta 3. punkts	4. panta 6. punkta trešā un ceturta daļa

Padomes Direktīva 91/439/EEK	Šī direktīva
7. panta 1. punkta ievadvārdi	7. panta 1. punkta ievadvārdi
7. panta 1. punkta a) apakšpunkts	7. panta 1. punkta a) apakšpunkts
-	7. panta 1. punkta b) apakšpunkts
-	7. panta 1. punkta c) apakšpunkts
-	7. panta 1. punkta d) apakšpunkts
7. panta 1. punkta b) apakšpunkts	7. panta 1. punkta e) apakšpunkts
7. panta 2. punkts	-
7. panta 3. punkts	-
-	7. panta 2. punkts
-	7. panta 3. punkts
7. panta 4. punkts	7. panta 4. punkts
7. panta 5. punkts	7. panta 5. punkta a) apakšpunkts
-	7. panta 5. punkta b) apakšpunkts
-	7. panta 5. punkta c) apakšpunkts
-	7. panta 5. punkta d) apakšpunkts
7.a panta 1. punkts	-
7.b panta 2. punkts	8. pants
7. b pants	9. pants
-	10. pants
8. pants	11. pants
9. pants	12. pants
10. pants	13. panta 1. punkts
-	13. panta 2. punkts
11. pants	14. pants
12. panta 1. punkts	-
12. panta 2. punkts	-
12. panta 3. punkts	15. pants
-	16. pants
13. pants	17. pants, pirmā daļa
-	17. pants, otrā daļa
-	18. pants
14. pants	19. pants
I pielikums	-
Ia pielikums	I pielikums
II pielikums	II pielikums
III pielikums	III pielikums
-	IV pielikums
-	V pielikums
-	VI pielikums

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTS

I. IEVADS

Komisija pieņēma priekšlikumu 2003. gada 21. oktobrī.

Eiropas Parlaments 2005. gada 23. februārī pieņēma atzinumu pirmajā lasījumā.

Padome 2006. gada 18. septembrī pieņēma kopējo nostāju saskaņā ar Līguma 251. pantu.

Pildot savus uzdevumus, Padome ņēma vērā arī Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾.

II. KOPĒJĀS NOSTĀJAS ANALĪZE

Kopējā nostājā atspoguļoti Eiropas Parlamenta, Komisijas un Padomes neformālās saziņas rezultāti. Lai gan priekšlikums ir pārstrukturēts, lai padarītu to loģiskāku un labāk lasāmu, kopējās nostājas tekstā būtībā ir saglabāti visi galvenie Komisijas priekšlikuma elementi.

Tomēr ir panākta vienošanās par dažiem grozījumiem, kas atspoguļo vai nu Parlamenta pirmajā lasījumā ierosinātos jautājumus (t.i., obligāta visu esošo vadītāju apliecību apmaiņa), vai Padomes ierosinātos jautājumus.

Kopējā nostājā tādā redakcijā, kādā tā ir pašreiz, tiek ievērots visu trīs iestāžu mērķis pārstrādāt pašreizējo direktīvu un pievienot vajadzīgos nosacījumus, lai izpildītu ārkārtīgi mainīgās sabiedrības prasības paplašinātā Eiropas Savienībā (t.i., viens dokumenta veids visā Kopienā), tajā pat laikā pastiprinot krāpšanas apkarošanas pasākumus un uzlabojot ceļu satiksmes drošību. Tādēļ kopējā nostājā tiek apskatīti šādi galvenie jautājumi:

- sakabinātu transportlīdzekļu pārklasificēšana (4. panta 4. punkta b) apakšpunkts *et al.*);
- piekļuves režīms motocikliem (4. panta 3. punkts *et al.*);
- kārtība, ka nevienai personai nedrīkst būt vairāk par vienu vadītāja apliecību (7. panta 5. punkts un 11. panta 4. punkts);
- jautājums par visu esošo vadītāju apliecību dokumentu obligātu apmaiņu (3. panta 3. punkts *et al.*);

i) sakabinātu transportlīdzekļu pārklasificēšana

Attiecībā uz B kategorijas piekabes savienojumiem Komisija ierosināja pārcelt visus piekabju savienojumus, kas pārsniedz 750 kg, uz kategoriju BE. Parlaments un Padome uzskatīja, ka šāds nosacījums ir pārāk stingrs, ņemot vērā to, ka ievērojams skaits "vieglo" izbraukuma treileru jau pārsniedz šādu svara ierobežojumu iekšējā aprīkojuma dēļ. Tomēr, lai atbilstu ceļu satiksmes drošības prasībām un tajā pat laikā izvairītos no papildu slodzes iedzīvotājiem, abi likumdevēji nolēma ieviest nosacījumu, ar ko pieļauj maksimālo atļauto B kategorijas transportlīdzekļa un piekabes savienojumu masu 4 250 kg apjomā. Ja šāda savienojuma masa pārsniedz 3 500 kg, valsts iestādes pieprasa vai nu papildu apmācību, vai izturētu braukšanas prasmes un stila pārbaudi, vai abas. Apmācības un praktiskās pārbaudes prasības ir noteiktas jaunajā direktīvas pielikumā (V pielikums).

Ar šo nosacījumu un ievērojot transportlīdzekļa veida apstiprināšanas noteikumus, Parlaments un Padome apstiprina, ka:

- uz vilcējtransportlīdzekli joprojām attiecas 3 500 kg ierobežojums,
- nav pārsniegti maksimālajam svaram pašreiz noteiktie 4 250 kg (3 500 kg + 750 kg),

tajā pat laikā pats savienojums tiek padarīts elastīgāks un pilsoņiem pārskatāmāks.

⁽¹⁾ OV C 112, 30.4.2004. Reģionu Komiteja nolēma nesniegt atzinumu par Komisijas priekšlikumu.

Attiecībā uz BE kategoriju, abi likumdevēji vienojās, ka atļautā masa piekabei ir 3 500 kg. Savienojumus ar velkošo B kategorijas transportlīdzekli un piekabi, kas pārsniedz 3 500 kg, var vadīt tikai izmantojot C1E kategorijas licenci.

ii) **piekļuves režīms motocikliem;**

Ņemot vērā ceļu drošības uzlabošanu un lai panāktu pielīdzinājumu starp mobilitāti un drošumu, visas trīs iestādes vienojās par pakāpeniskas pieejas principu attiecībā uz motocikliem, kā arī par vecumu savstarpējai licenci atzīšanai. Visas trīs iestādes arī nolēma ieviest īpašu kategoriju mopēdiem (AM kategorija), kam licenci pēc nokārtotas teorijas pārbaudes var saņemt 16 gadu vecumā. Dalībvalstis var uzlikt papildu prasības un, ja tās vēlas, var nolemt integrēt AM kategoriju pakāpeniskās piekļuves principā.

Lai turpinātu ceļu drošības uzlabošanu un samazinātu lielo nelaimes gadījumu skaitu jaunu un iesācēju motociklistu vidū, Parlaments un Padome pievienojās Komisijas principam par piekļuvi sarežģītākas specifikācijas motocikliem, balstoties uz pieredzi (vai pakāpenisku pieeju). Tādēļ tie noteica obligāto vecumu — 16 gadi — A1 kategorijā (vieglie motocikli) motociklu vadīšanai un 18 gadi — A2 kategorijai (vidēja lieluma un svara motocikli). Vecuma atšķirība 2 gadi jāievēro arī tad, ja dalībvalsts nolemj ļaut tiešu piekļuvi A1 kategorijai tikai 17 vai 18 gadu vecumā. Ja pretendents nav 2 gadu pieredzes A1 kategorijā, viņam jāiztur braukšanas prasmes un stila pārbaude vai jāpabeidz apmācība, lai varētu braukt ar A2 kategorijas motociklu.

Obligātais noteiktais vecums A kategorijas motociklu (smagie motocikli) vadīšanai ir 20 gadi ar nosacījumu, ka pretendents ir divu gadu braukšanas pieredze ar A2 kategorijas motociklu, un tas ir izturējis braukšanas prasmes un stila pārbaudi vai ir pabeidzis apmācību.

Visas trīs iestādes nolēma tiešai piekļuvei jaudīgākajiem motocikliem nepiemērot pakāpeniskās pieejas filozofiju un visā Kopienā noteikt vienu obligāto vecumu — 24 gadus—, tādējādi ņemot vērā pretendenta pieredzes trūkumu.

(iii) **kārtība, ka nevienai personai nedrīkst būt vairāk par vienu vadītāja apliecību;**

Dalībvalstu policijas iestādes ir novērojušas, ka krāpšanās ar vadītāja apliecībām ir ļoti izplatīta. Starp dažādajiem krāpšanas veidiem ir paša dokumenta nelikumīga tirdzniecība līdz pat nelikumīgu dublikātu saņemšanai un jaunas apliecības saņemšanai citā dalībvalstī, lai gan tajā pat laikā ir aizliegums vadīt transportlīdzekli "mitnes" dalībvalstī.

Tādēļ Parlaments un Padome pilnīgi atbalsta Komisijas pieeju "vienam vadītājam viena apliecība", lai turpmāk izvairītos no šāda veida krāpniecības. Tādējādi kopējā nostājā tiek atkārtoti apstiprināts princips, ka vienam vadītājam var būt tikai viena vadītāja apliecība. Papildus obligātajai regulārajai administratīvajai dokumenta atjaunošanai tā ierosina arī jaunus nosacījumus, kas dalībvalstij uzliet par pienākumu:

- atteikties izsniegt vadītāja apliecību pretendentam, ja tā atklāj, ka viņam jau ir vadītāja apliecība;
- un, attiecībā uz vadītāja apliecības izsniegšanu, aizvietošanu, atjaunošanu vai apmaiņšanu, veikt pārbaudi citās dalībvalstīs, ja ir pamatots iemesls aizdomām, ka pretendentam jau ir cita vadītāja apliecība.

Dalībvalsts pienākums būs arī ir atteikties izsniegt vai atzīt vadītāja apliecības derīgumu personai, kuras vadītāja apliecība citā dalībvalstī ir ierobežota, atņemta uz laiku vai atņemta pavisam.

Lai uzlabotu sadarbību starp dalībvalstu iestādēm un veicinātu pārbaudes, visas trīs iestādes vienojās izveidot saziņas tīklu attiecībā uz vadītāja apliecībām.

Kopējā nostājā tādā redakcijā, kādā tā ir pašreiz, ir paredzēti obligātie standarti, lai nodrošinātu augstu aizsardzības līmeni, kas tiek ievērots attiecībā uz vadītāja apliecības dokumentiem, un nosacījums, kas ļauj dalībvalstīm apliecībā ievietot mikroshēmu.

iv) visu esošo vadītāja apliecību dokumentu obligātu apmaiņu

Komisijas priekšlikumā ir izteikts ierosinājums jaunam vadītāja apliecības paraugam, kam ilgtermiņā būtu jābūt vienīgajam apliecības paraugam, kas ir apritē Kopienā. Komisija iepazīstināja arī ar noteikumiem, ar ko ievieš ierobežotu administratīvu derīguma termiņu visām jaunajām apliecībām, kas izsniegtas pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā. Šis ierobežotais administratīvā derīguma termiņš attiektos uz visu kategoriju transportlīdzekļiem. Komisijas priekšlikumā nebija noteikta obligāta esošo apliecību apmaiņa.

Lai gan Parlaments un Padome piekrita jaunajam vadītāja apliecības paraugam Kopienā, kā arī obligātajai dokumenta atjaunošanai, tie nolēma pāriet uz nākamo posmu un vienoties par nosacījumu, ar ko paredz, ka visi vadītāja apliecības dokumenti, kas izsniegti pirms dienas, kad tiek piemērota pašreizējā direktīva, un kas joprojām ir derīgi un ir apritē, būs jānomaina ar jauno vadītāja apliecības paraugu ne vēlāk kā 26 gados pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā. Tādējādi abi likumdevēji pārliecinās par to, ka no konkrēta brīža visā Kopienā būs vienota parauga vadītāja apliecība.

v) Citi jautājumi

Jaudas/svara kritērija ieviešana vieglajiem motocikliem

Pēc Komisijas ierosinātā nosacījuma, abi likumdevēji vienojās ieviest jaudas/svara koeficientu, kas attiecībā uz vieglajiem motocikliem (kategorija A1) nepārsniedz 0, 1 kW/kg. Šis nosacījums novērsīs to, ka tiek būvēti ārkārtīgi viegli transportlīdzekļi ar lielu braukšanas ātruma palielināšanu un maksimālā ātruma iespējām, un tādējādi tam būs ievērojama ietekme uz jaunu motociklu vadītāju vai iesācēju drošību.

Jauni tehniskie raksturlielumi vidēja svara motocikliem

Lai izvairītos no smagu motociklu neatbilstības novērtējuma (*downtuning*), tādējādi samazinot nelaimes gadījumu risku, Parlaments un Padome nolēma ņemt vērā Komisijas ierosinājumu ieviest papildu nosacījumu "A2" motocikliem, nosakot, ka šajā transportlīdzekļu kategorijā nevar iekļaut transportlīdzekļus, kuru jauda ir divreiz lielāka.

Jauna vadītāja apliecības parauga ieviešana

Lai pastiprinātu aizsardzību pret krāpšanu un lai samazinātu apritē esošo licenču paraugu skaitu, Parlaments un Padome nolēma Kopienā pakāpeniski izņemt no aprites papīra vadītāja apliecības paraugu. Pēc jauno tiesību aktu stāšanās spēkā vienīgais Kopienas vadītāja apliecības modelis, kas tiks izdots, ir kredītkartes formas un izmēra plastikāta karte, kura ļaus nodrošināt lielāku dokumenta drošumu un labāk pasargās to no visiem viltošanas veidiem.

Obligātās prasības vadītāju prasmes pārbaudītājiem

Esošie Kopienas tiesību akti nenosaka vadītāju prasmes pārbaudītāju apmācības un izglītības standartu kopumu, kas var atšķirties visā Savienībā. Tāpēc Komisija nolēma ierosināt saskaņotas obligātās prasības pārbaudītājiem, lai panāktu Kopienā salīdzināmus braukšanas pārbaudīšanu rezultātus. Parlaments un Padome nolēma pievienoties Komisijai un vienojās par braukšanas pārbaudītāja amata pamatnosacījumu ieviešanu, kā arī par obligāto standartu noteikšanu to sākotnējai kvalifikācijai un regulārai apmācībai. Šādiem saskaņotiem nosacījumiem arī būtu jāpalielina ceļu drošība, jo tie palīdzēs uzturēt pārbaudītāju prasmes un pieredzi strauji mainīgā vidē.

III. SECINĀJUMS

Kopējā nostājā attiecībā uz šo Direktīvu ir saglabāti visi galvenie Komisijas priekšlikuma elementi, kas pielāgoti saskaņotā un atbilstīgā veidā, lai atspoguļotu Parlamenta un Padomes bažas. Tas ir visu trīs iestāžu saziņas rezultāts, kuras iesaistītas Kopīgajā deklarācijā par jaunās koplēmuma procedūras praktiskajiem nosacījumiem ⁽¹⁾.

Saskaņā ar šo saziņu Padome atzīmē Parlamenta TRAN komitejas priekšsēdētāja noteikumus, lai ieteiktu šo tekstu Parlamenta apstiprināšanai, neveicot grozījumus otrajā lasījumā, pēc kā tiks uzskatīts, ka direktīva ir pieņemta atbilstīgi kopējai nostājai.

⁽¹⁾ OV C 148, 28.5.1999, 1. lpp.

KOPĒJĀ NOSTĀJA (EK) Nr. 24/2006,**ko Padome pieņēmusi 2006. gada 18. septembrī,****nolūkā pieņemt Eiropas Parlamenta un Padomes Ieteikumu 2006/ /EK par nepilngadīgo personu un cilvēka cieņas aizsardzību un par tiesībām uz atbildi saistībā ar Eiropas audiovizuālo un tiešsaistes informācijas pakalpojumu nozares konkurētspēju**

(2006/C 295 E/02)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ievērots cilvēka cieņas princips un ka netiek traucēta nepilngadīgo vispārējā attīstība.

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 157. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzi-
numu ⁽¹⁾,

apspriedušies ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Eiropas Savienības Pamattiesību hartas ⁽³⁾ ("Harta") 1. pantā ir paredzēta cilvēku cieņas neaizskaramība, nosakot, ka tā ir jārespektē un jāaizsargā. Hartas 24. pantā ir noteikts, ka bērniem ir tiesības uz viņu labklājībai nepieciešamo aizsardzību un gādību un ka visās darbībās, kas attiecas uz bērniem, neatkarīgi no tā, vai tās veic valsts iestādes vai privātas iestādes, pirmkārt jāņem vērā bērna intereses.
- (2) Eiropas Savienībai būtu jāveido tāda politiskā darbība, kas novērstu jebkāda veida pārkāpumus attiecībā uz cilvēka cieņas principa ievērošanu.
- (3) Savienības līmenī ir jāievieš tiesību akti attiecībā uz visu audiovizuālo un informācijas pakalpojumu saturu, kas aizsargā nepilngadīgo fizisko, garīgo un morālo attīstību, kā arī pasargā nepilngadīgos no piekļuves neatbilstīgām pieaugušo programmām un pakalpojumiem.
- (4) Jauno informācijas un komunikāciju tehnoloģiju pastāvīgā attīstība Kopienai liek nekavējoties garantēt pilnīgu un adekvātu pilsoņu interešu aizsardzību šajā jomā, no vienas puses, nodrošinot audiovizuālo un informācijas pakalpojumu brīvu piegādi un nodrošināšanu un, no otras puses, garantējot, ka to saturs ir likumīgs, ka tiek

- (5) Kopiena jau ir iesaistījies audiovizuālo un informācijas pakalpojumu jomā, lai radītu nepieciešamos nosacījumus televīzijas apraides un citu informācijas pakalpojumu brīvas aprites nodrošināšanai saskaņā ar brīvās konkurences un vārda un informācijas brīvības principiem, bet tai būtu jārikojas noteiktāk šajā jomā ar mērķi veikt pasākumus, lai aizsargātu patērētājus no kūdišanas uz diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ un cīnītos ar jebkādu šādu diskrimināciju. Šādās darbībās būtu jāsiglabā līdzsvars starp cilvēka cieņas aizsardzības principu, no vienas puses, un vārda brīvības principu, no otras puses, jo īpaši attiecībā uz dalībvalstu pienākumu definēt nauda kurināšanas vai kūdišanas uz diskrimināciju jēdzienus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem un morāles vērtībām.

- (6) Padomes Ieteikums 98/560/EK (1998. gada 24. septembris) par Eiropas audiovizuālo un informācijas pakalpojumu nozares konkurētspējas attīstību, veicinot valstu programmas, kuru mērķis ir panākt pielīdzināmu un efektīvu nepilngadīgo personu un cilvēku cieņas aizsardzības līmeni ⁽⁴⁾, ir pirmais juridiskais instruments Kopienas līmenī, ar ko — tā 5. apsvērumā — skar nepilngadīgo personu un cilvēka cieņas aizsardzības jautājumus saistībā ar publiski pieejamiem audiovizuālajiem un informācijas pakalpojumiem neatkarīgi no to pārraides veida. Padomes Direktīvas 89/552/EEK (1989. gada 3. oktobris) par dažu tādu televīzijas raidījumu veidošanas un apraides noteikumu koordinēšanu, kas ietverti dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos ⁽⁵⁾, ("Direktīva par televīziju bez robežām") 22. pantā jau īpaši risināts nepilngadīgu personu un cilvēka cieņas aizsardzības jautājums saistībā ar televīzijas raidījumu veidošanu.

⁽¹⁾ OV C 221, 8.9.2005., 87. lpp.⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2005. gada 7. septembra Atzinums (OV C 193 E, 17.8.2006., 217. lpp.) (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts), Padomes 2006. gada 18. septembrī Kopējā nostāja un Eiropas Parlamenta ... Nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta).⁽³⁾ OV C 364, 18.12.2000., 1. lpp.⁽⁴⁾ OV L 270, 7.10.1998., 48. lpp.⁽⁵⁾ OV L 298, 17.10.1989., 23. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Padomes un Eiropas Parlamenta Direktīvu 97/36/EK (OV L 202, 30.7.1997., 6. lpp.).

- (7) Ņemot vērā, ka audiovizuāla satura un interneta piekļuves pakalpojumu sagatavotāji, izplatītāji un sniedzēji pārstāv dažādas pasaules valstis, ir ierosināts, ka Padomei un Komisijai, pārskatot, apspriežot vai noslēdzot jaunus partnerattiecību nolīgumus vai jaunas sadarbības programmas ar trešām valstīm, būtu jāpievērš īpaša uzmanība minētā ieteikuma īstenošanai.
- (8) Eiropas Parlaments un Padome ar Lēmumu Nr. 276/1999/EK⁽¹⁾ ir pieņēmuši daudzgadu Kopienas rīcības plānu par interneta drošākas lietošanas veicināšanu, apkarojot prettiesiska un kaitīga satura izplatīšanu globālajos tīklos ("Drošāka interneta rīcības plāns").
- (9) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1151/2003/EK⁽²⁾ Drošāka interneta rīcības plāns ir pagarināts par diviem gadiem, un tā darbības joma grozīta, lai tajā iekļautu pasākumus, kas veicina informācijas apmaiņu un koordināciju starp attiecīgām pusēm valstu līmenī, kā arī īpašus noteikumus valstīm, kas pievienojas.
- (10) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2000/31/EK (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū⁽³⁾ ir paskaidroti daži juridiski jēdzieni un saskaņoti konkrēti aspekti, lai informācijas sabiedrības pakalpojumi gūtu pilnīgu labumu no iekšējā tirgus principiem. Vairāki Direktīvas 2000/31/EK noteikumi attiecas arī uz nepilngadīgo personu un cilvēka cieņas aizsardzību, jo īpaši 16. panta 1. punkta e) apakšpunkts, saskaņā ar kuru dalībvalstīm un Komisijai ir jāveicina rīcības kodeksu izveide attiecībā uz nepilngadīgo personu un cilvēka cieņas aizsardzību.
- (11) Sakarā ar plašsaziņas līdzekļu mainīgo vidi, ko rada jaunās tehnoloģijas un plašsaziņas līdzekļu jauninājumi, ir nepieciešams iemācīt bērniem, kā arī vecākiem, skolotājiem un pedagogiem efektīvi izmantot audiovizuālos un tiešsaistes informācijas pakalpojumus.
- (12) Kopumā audiovizuālās nozares pašregulācija ir efektīvs papildu līdzeklis, bet tas nav pietiekams, lai pasargātu nepilngadīgas personas no kaitīga satura ziņu saņemšanas. Eiropas audiovizuālās jomas, kas ir izveidota, balstoties uz vārda brīvību un ievērojot pilsoņu tiesības, attīstības pamatā vajadzētu būt nepārtrauktam dialogam
- starp valstu un Eiropas likumdevējiem, regulējošām iestādēm, uzņēmējiem, apvienībām, pilsoņiem un pilsonisko sabiedrību.
- (13) Sabiedriskajā apspriešanā par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/36/EK (1997. gada 30. jūnijs), ar ko groza Direktīvu 89/552/EEK par dažu tādu televīzijas raidījumu veidošanas un apraides noteikumu koordinēšanu, kas ietverti dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos⁽⁴⁾, tika ierosināts vajadzību pieņemt pasākumus saistībā ar plašsaziņas līdzekļu izpratni iekļaut Ieteikumā 98/560/EK aptvertajos jautājumos.
- (14) Komisija atbalsta sadarbību un pieredzes un labas prakses apmaiņu starp pastāvošajām pašregulācijas un līdzregulācijas struktūrām, kas nodarbojas ar audiovizuālā satura vērtēšanu un klasifikāciju, neatkarīgi no to pārraides veida, ar mērķi mudināt lietotājus un jo īpaši vecākus, skolotājus un pedagogus ziņot par nelegālu saturu un novērtēt audiovizuālo un tiešsaistes informācijas pakalpojumu saturu, kā arī jebkādu atļautu saturu, kas varētu nodarīt kaitējumu nepilngadīgo fiziskajai vai garīgajai attīstībai.
- (15) Kā ierosināts sabiedriskās apspriešanas laikā par Direktīvu 97/36/EK, tiesības uz atbildi vai līdzvērtīgus tiesiskās aizsardzības līdzekļus ir vēlams piemērot visiem tiešsaistes plašsaziņas līdzekļiem, un ņemt vērā attiecīgā plašsaziņas līdzekļa un pakalpojuma raksturīgās īpatnības.
- (16) Padomes Rezolūcijā (1995. gada 5. oktobris) par sievietes un vīrieša tēla atveidi reklāmās un plašsaziņas līdzekļos⁽⁵⁾ dalībvalstis un Komisija ir aicinātas pieņemt piemērotus pasākumus, lai veicinātu to, ka tiek sniegts daudzveidīgs un reāls priekšstats par sievietes un vīriešu prasmēm un iespējām sabiedrībā.
- (17) Iesniedzot priekšlikumu Padomes Direktīvai, ar ko īsteno vienlīdzīgas attieksmes principu pret vīriešiem un sievietēm attiecībā uz preču un pakalpojumu pieejamību un piegādi, Komisija norādīja, ka dzimumu atveide plašsaziņas līdzekļos un reklāmā izvirza nozīmīgus jautājumus par vīriešu un sievietes cieņas aizsardzību, bet secināja, ka, ņemot vērā citas pamattiesības, tostarp plašsaziņas līdzekļu brīvību un plurālismu, nebūtu piemēroti šos jautājumus risināt minētajā priekšlikumā, bet ka šie jautājumi būtu jāizvērtē.

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 25. janvāra Lēmums Nr. 276/1999/EK, ar ko pieņem Kopienas daudzgadu rīcības plānu par interneta drošākas lietošanas veicināšanu, apkarojot nelegālu un kaitīgu saturu globālajos tīklos (OV L 33, 6.2.1999., 1. lpp.) Lēmumā jaunākie grozījumi izdarīti ar Lēmumu 787/2004/EK (OV L 138, 30.4.2004., 12. lpp.).

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 16. jūnija Lēmumu Nr. 1151/2003/EK, ar kuru groza Lēmumu Nr. 276/1999/EK, ar ko pieņem Kopienas vairākgadu rīcības plānu par drošākas interneta lietošanas sekmēšanu, apkarojot prettiesiska un kaitīga satura materiālu izplatīšanu globālajos tīklos (OV L 162, 1.7.2003., 1. lpp.).

(3) OV L 178, 17.7.2000., 1. lpp.

(4) OV L 202, 30.7.1997., 60. lpp.

(5) OV C 296, 10.11.1995., 15. lpp.

- (18) Dalībvalstu līmenī būtu jāatbalsta audiovizuālo un tiešsaistes informācijas pakalpojumu nozari, lai tā šādos plašsaziņas līdzekļos un visa veida reklāmās, tostarp, izmantojot jaunās reklāmas tehnoloģijas, bet neierobežojot vārda vai preses brīvību, izvairītos no jebkādas diskriminācijas dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ un cīnītos ar šādu diskrimināciju.
- (19) Šajā ieteikumā ir ņemta vērā jauno tehnoloģiju attīstība, un tas papildina Ieteikumu 98/560/EK. Ņemot vērā tehnoloģijas attīstību, tajā aptverti audiovizuālās un tiešsaistes informācijas pakalpojumi, kas ir publiski pieejami, izmantojot fiksētos vai mobilos elektroniskos tīklus.
- (20) Šis ieteikums nekādā veidā neliedz dalībvalstīm piemērot savus konstitucionālos noteikumus un citus tiesību aktus, kā arī tiesu praksi vārda brīvības jomā,
- c) pasākumus pilsoņu aktīvākai informēšanai par interneta piedāvātajām iespējām.
- Iespējamās rīcības piemēri saistībā ar plašsaziņas līdzekļu izpratni ir izklāstīti II pielikumā;

3. veicināt jauno plašsaziņas līdzekļu, piemēram, interneta profesionāļu, starpnieku un lietotāju atbildīgu attieksmi:

a) veicinot to, ka audiovizuālās un tiešsaistes informācijas pakalpojumu nozari izvairās, neierobežojot vārda vai preses brīvību, no jebkādas diskriminācijas dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ visos audiovizuālās un tiešsaistes informācijas pakalpojumos, un cīnās ar šādu diskrimināciju;

b) atbalstot modrību un ziņošanu attiecībā uz vietnēm, kas ir uzskatāmas par nelegālām, neskarot Direktīvu 2000/31/EK;

c) izstrādājot rīcības kodeksu sadarbībā ar profesionāļiem un pārvaldes iestādēm valsts un Kopienas līmenī;

AR ŠO IESAKA:

I. Dalībvalstīm, rūpējoties par audiovizuālo un tiešsaistes informācijas pakalpojumu nozares attīstības veicināšanu, veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu nepilngadīgu personu un cilvēka cieņas aizsardzību visos audiovizuālajos un tiešsaistes informācijas pakalpojumos:

1. ņemot vērā pasākumu ieviešanu valstu tiesību aktos vai praksē saistībā ar tiesībām uz atbildi vai līdzvērtīgiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem tiešsaistes plašsaziņas līdzekļos, ievērojot valstu un konstitucionālo tiesību aktu noteikumus un neierobežojot iespēju šo tiesību vai līdzekļu izmantošanu pielāgot, ņemot vērā katra plašsaziņas līdzekļa veida īpatnības;

2. lai sekmētu tehnoloģijas attīstības gaitu, papildus esošajiem tiesiskajiem un citiem pasākumiem attiecībā uz apraides pakalpojumiem un saskaņā ar tiem, un ciešā sadarbībā ar attiecīgajām pusēm, veicot šādas darbības:

a) pasākumus, kas ļautu nepilngadīgām personām atbildīgi izmantot audiovizuālos un tiešsaistes informācijas pakalpojumus, jo īpaši paaugstinot vecāku, skolotāju un pedagogu informētību par jauno pakalpojumu potenciālu un par veidiem, kā tos padarīt drošus nepilngadīgiem lietotājiem, jo īpaši ar plašsaziņas līdzekļu izpratnes un plašsaziņas līdzekļu izglītības programmu palīdzību un, piemēram, ar pastāvīgām mācībām skolu izglītības sistēmā,

b) pasākumus, kas attiecīgos gadījumos un pēc vajadzības veicinātu nepilngadīgo personu piekļuvi kvalitatīvam saturam un pakalpojumiem un to identifikāciju, tostarp piemērojot noteikumu par piekļuves veidiem izglītības iestādēs un publiskās vietās,

4. veicināt pasākumus, lai cīnītos ar nelegālām darbībām internetā, kas var kaitēt nepilngadīgām personām, un padarītu internetu par daudz drošāku plašsaziņas līdzekli; varētu apsvērt, cita starpā, šādus pasākumus:

a) kvalitātes marķējuma pieņemšanu pakalpojumu sniedzējiem, lai lietotājs varētu viegli pārliecināties, vai konkrētais pakalpojumu sniedzējs ievēro rīcības kodeksu;

b) piemērotu līdzekļu noteikšanu ziņošanai par nelikumīgām un/vai aizdomīgām darbībām internetā.

II. Audiovizuālo un tiešsaistes informācijas pakalpojumu nozarei un citām iesaistītajām pusēm:

1. izstrādāt pozitīvus pasākumus nepilngadīgo vajadzībām, tostarp ierosmes par to, kā viņiem atvieglot plašāku piekļuvi audiovizuālajiem un tiešsaistes informācijas pakalpojumiem, vienlaikus izvairīties no potenciāli kaitīga satura, piemēram, izmantojot filtrēšanas sistēmas. Šādi pasākumi var ietvert saskaņošanu, sadarbojoties dalībvalstu regulējošām, pašregulācijas un līdzregulācijas iestādēm un izmantojot labas prakses apmaiņu par tādiem jautājumiem kā kopēju aprakstošu simbolu sistēma vai brīdinājuma teksti, ar ko norāda vecuma kategoriju un/vai satura aspektus, kuri ir par iemeslu noteiktiem vecuma ierobežojumiem, kas tādējādi palīdzētu lietotājiem novērtēt audiovizuālo un tiešsaistes informācijas pakalpojumu saturu. To varētu īstenot, piemēram, ar darbībām, kas izklāstītas III pielikumā;

2. apsvērt iespēju izveidot filtrus, kas neļautu internetā izplatīt cilvēka cieņu aizskarošus materiālus;
3. izstrādāt pasākumus, lai paplašinātu satura marķējuma sistēmu izmantojumu materiāliem, ko izplata internetā;
4. rast efektīvus līdzekļus, lai izvairītos no diskriminācijas dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ audiovizuālās un tiešsaistes informācijas pakalpojumos un cīnītos pret to, un lai veicinātu to, ka tiek sniegts daudzveidīgs un reāls priekšstats par sievietēm un vīriešu prasmēm un iespējām sabiedrībā.

ŅEM VĒRĀ, KA KOMISIJA:

1. saistībā ar Kopienas daudzgadu programmu 2005. — 2008. gadam, ar ko veicina drošāku interneta un jauno tiešsaistes tehnoloģiju izmantošanu, paredz veicināt pilsoņu informēšanas pasākumus Eiropas mērogā, izmantojot visus komunikācijas līdzekļus, lai informētu sabiedrību par ieguvumiem no interneta, kā arī iespējamiem ar to saistītiem riskiem, par to, kā izmantot internetu atbildīgi un droši, kā iesniegt sūdzības un kā vecākiem aktivizēt kontroli. Varētu paredzēt īpašas kampaņas mērķa grupām, piemēram, skolām, vecāku apvienībām un lietotājiem;
2. paredz izpētīt iespēju ieviest Eiropas bezmaksas tālruna numuru vai paplašināt pašreizēju pakalpojumu, lai palīdzētu interneta lietotājiem, vērstot tos pie pieejamiem sūdzību mehānismiem un informācijas avotiem un nodrošinot vecākiem informāciju par filtrēšanas programmatūras efektivitāti;

3. paredz izpētīt iespēju atbalstīt vispārēja otrā līmeņa domēna nosaukuma izveidi, kas būtu rezervēts uzraudzītām vietnēm, kuras apņemas respektēt nepilngadīgas personas un viņu tiesības, piemēram, ".KID.eu";
4. turpina uzturēt pastāvīgu konstruktīvu dialogu ar satura sniedzēju organizācijām, patērētāju organizācijām un visām pārējām iesaistītajām pusēm;
5. paredz veicināt un atbalstīt pašregulācijas iestāžu apvienošanu tīklā un savstarpējo pieredzes apmaiņu starp tām, ar mērķi novērtēt uzvedības kodeksa efektivitāti un uz pašregulāciju pamatotās koncepcijas, lai tādējādi nepilngadīgajiem nodrošinātu visaugstākos iespējamus aizsardzības standartus;
6. balstoties uz dalībvalstu sniegto informāciju, paredz iesniegt Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šajā ieteikumā precizēto pasākumu īstenošanu un efektivitāti un pārskatīt šo ieteikumu tad, ja rastos šāda vajadzība.

..., ...

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

...

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

...

I PIELIKUMS

ORIENTĒJOŠAS PAMATNOSTĀDNES VALSTS LĪMEŅA PASĀKUMU ĪSTENOŠANAI VALSTU TIESĪBU AKTOS VAI PRAKSĒ, KAS NODROŠINĀTU TIESĪBAS UZ ATBILDI VAI LĪDZVĒRTĪGU TIESISKĀS AIZSARDZĪBAS LĪDZEKLI ATTIECĪBĀ UZ TIEŠSAISTES PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻIEM

Mērķis: īstenot pasākumus dalībvalstu tiesību aktos vai praksē, lai tiešsaistes plašsaziņas līdzekļos nodrošinātu tiesības uz atbildi vai līdzvērtīgus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, pienācīgi ievērojot valstu un konstitucionālo tiesību aktu noteikumus un neierobežojot iespēju šo tiesību vai līdzekļu izmantošanu pielāgot katra plašsaziņas līdzekļa veida īpatnībām.

Termins "plašsaziņas līdzeklis" attiecas uz jebkuru saziņas veidu, ar ko tiešsaistē izplata rediģētu informāciju sabiedrībai, piemēram, laikraksti, periodiskie izdevumi, radio, televīzija un ziņu dienesti internetā.

Neskarot citus dalībvalstu pieņemtos noteikumus, kuri ietverti civiltiesībās, administratīvajās vai kriminālajās tiesībās, ikvienai tādai fiziskai vai juridiskai personai neatkarīgi no tās valstspiederības, kuras likumīgās intereses, jo īpaši, bet ne tikai — reputāciju un labo slavu, ir ietekmējis kāds publikācijā vai pārraidē nepareizi atspoguļots fakts, vajadzētu būt tiesībām uz atbildi vai līdzvērtīgiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tiesību uz atbildi vai līdzvērtīgu tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanu netraucē nesamērīgu noteikumu un nosacījumu piemērošana.

Tiesībām uz atbildi vai līdzvērtīgu tiesiskās aizsardzības līdzekli vajadzētu pastāvēt attiecībā uz dalībvalsts jurisdikcijā esošajiem tiešsaistes plašsaziņas līdzekļiem.

Dalībvalstīm būtu jāparedz vajadzīgie pasākumi, lai ieviestu tiesības uz atbildi vai līdzvērtīgu tiesiskās aizsardzības līdzekli un noteiktu procedūru, kā to īstenot. Tām jo īpaši būtu jānodrošina pietiekams laikposms un tādas procedūras, lai tiesības uz atbildi vai līdzvērtīgus tiesiskās aizsardzības līdzekļus atbilstoši var izmantot fiziskas vai juridiskas personas, kas dzīvo vai veic uzņēmējdarbību citā dalībvalstī.

Tiesības uz atbildi var nodrošināt ne tikai ar tiesību aktiem, bet arī ar līdzregulācijas un pašregulācijas pasākumiem.

Tiesības uz atbildi ir tiešsaistes videi īpaši piemērots tiesiskās aizsardzības līdzeklis, ņemot vērā iespēju nekavējoties labot apstrīdēto informāciju un tehniskās iespējas, kas atvieglo attiecīgo personu atbildes pievienošanu. Tomēr atbilde būtu jāsniedz pieņemamā termiņā pēc prasības pamatojuma iesniegšanas un tādā laikā un veidā, kas atbilst publikācijai vai pārraidei, uz kuru prasība attiecas.

Būtu jāpieņem noteikumi, kas paredz kārtību, kā varētu izskatīt strīdus par to, kā īstenot tiesības uz atbildi vai līdzvērtīgu tiesiskās aizsardzības līdzekli tiesā vai līdzīgā neatkarīgā struktūrā.

Iesniegumu par tiesību uz atbildi vai līdzvērtīga tiesiskās aizsardzības līdzekļa īstenošanu var noraidīt, ja prasītājam nav likumīgas intereses šādas atbildes publicēšanā vai ja atbilde būtu saistīta ar sodāmu rīcību, radītu stāvokli, kad pret satūra nodrošinātāju var vērst civilprasību, vai pārkāptu vispārējās pieklājības normas.

Tiesības uz atbildi neskar citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kas pieejami personām, kuru tiesības uz cieņu, godu, reputāciju vai privātumu ir pārkāpuši plašsaziņas līdzekļi.

II PIELIKUMS

Iespējamās rīcības piemēri saistībā ar plašsaziņas līdzekļu izpratni:

- a) sadarbībā ar bērnu aizsardzības asociācijām pastāvīgi apmācīt skolotājus un pedagogus par interneta lietošanu skolas mācību procesā, pievēršot uzmanību interneta iespējamiem riskiem, jo īpaši saistībā ar tērzētavām un forumiem;
 - b) ieviest īpašu interneta lietošanas apmācību bērniem, sākot no visjaunākā vecuma, tostarp paredzot nodarbības bērnu vecākiem;
 - c) integrēta izglītības pieeja kā sastāvdaļa skolas mācību programmās un plašsaziņas līdzekļu izpratnes programmās, lai nodrošinātu informāciju par interneta atbildīgu lietošanu;
 - d) valsts mērogā rīkot iedzīvotāju informēšanas kampaņas, iesaistot visus komunikācijas līdzekļus, lai nodrošinātu informāciju par interneta atbildīgu lietošanu;
 - e) izdalīt informācijas materiālu par iespējamiem interneta riskiem ("kā droši sērfot internetā?", "kā filtrēt nevēlamo pastu?") un izveidot uzticības telefona dienestus, kuriem varētu sniegt ziņojumus vai sūdzības par kaitīgu vai nelikumīgu saturu;
 - f) atbilstīgi pasākumi, lai izveidotu vai uzlabotu uzticības telefona dienestus, tādējādi atvieglinot sūdzību iesniegšanu un sniedzot iespēju ziņot par kaitīgu vai nelikumīgu saturu.
-

III PIELIKUMS

Uzņēmumu un iesaistīto personu iespējamās rīcības piemēri nepilngadīgu personu labā:

- a) sistemātiski nodrošināt lietotājiem iedarbīgu, atjaunināmu un viegli izmantojamu filtrēšanas sistēmu, tiem kļūstot par piekļuves pakalpojuma abonenti;
 - b) piedāvāt piekļuvi tieši bērniem paredzētiem pakalpojumiem, ar pieslēgtu automātisku filtrēšanas sistēmu, kuru apkalpo piekļuves un mobilo sakaru pakalpojumu sniedzēji;
 - c) ieviest stimulus, lai nodrošinātu pieejamo vietņu apraksta regulāru atjaunināšanu, tādējādi nodrošinot, ka ir vieglāk klasificēt vietnes un novērtēt to saturu;
 - d) meklētājprogrammās publicējot reklāmkarogus, ar ko pievērš uzmanību tam, ka ir pieejama informācija gan par interneta, gan par telefona informācijas līniju atbildīgu lietošanu.
-

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTS

I. IEVADS

1. Komisija 2004. gada 30. aprīlī, balstoties uz EK Līguma 157. pantu, iesniedza Eiropas Parlamentam un Padomei priekšlikumu ieteikumam par nepilngadīgo personu aizsardzību un par tiesībām uz atbildi saistībā ar audiovizuālo un informācijas pakalpojumu nozares konkurētspēju.
2. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja sniedza atzinumu 2005. gada 9. februārī.
3. Eiropas Parlaments sniedza atzinumu pirmajā lasījumā 2005. gada 7. septembrī.
4. Komisija iesniedza grozītu priekšlikumu 2006. gada 20. janvārī.
5. 2006. gada 18. septembrī Padome pieņēma kopējo nostāju saskaņā ar EK līguma 251. panta 2. punktu.

II. MĒRĶIS

Priekšlikums papildina Padomes Ieteikumu 98/560/EK (1998. gada 24. septembris) ⁽¹⁾, kas ir pirmais juridiskais instruments Eiropas mērogā, ar ko pievēršas nepilngadīgu personu un cilvēka cieņas aizsardzībai saistībā ar audiovizuālajiem un informācijas pakalpojumiem.

Priekšlikumā ieteikumam dalībvalstis, nozares pārstāvji, ieinteresētās personas un Komisija ir aicināti uzlabot nepilngadīgo personu aizsardzību un ievērot cilvēka cieņas aizsardzību gan apraides nozarē, gan internetā. Tajā dalībvalstīm ir ierosināts apsvērt ieviest pasākumus saistībā ar tiesībām uz atbildi attiecībā uz tiešsaistes plašsaziņas līdzekļiem. Ieteikuma projektā ir apskatīti šādi jautājumi:

- plašsaziņas līdzekļu izpratne;
- audiovizuālā satura vērtēšana un klasifikācija;
- dzimumu atveide plašsaziņas līdzekļos un reklāmā;
- tiesības uz atbildi.

III. KOPĒJĀS NOSTĀJAS ANALĪZE

1. Vispārējās piebildes

Padomes kopējā nostājā saglabāti Komisijas sākotnējā priekšlikuma galvenie elementi. Galvenās Padomes ieviestās izmaiņas tiecas pilnīgāk noteikt ieteikuma darbības jomu. Padome tādējādi ir precizējusi, ka ieteikums attiecas uz "audiovizuālajiem un tiešsaistes informācijas pakalpojumiem", nevis "audiovizuālajiem un informācijas pakalpojumiem", kā arī ir nodalījusi koncepta par tiesībām uz atbildi darbības jomu, kas attiecas uz tiešsaistes plašsaziņas līdzekļiem, no tās ieteikuma daļas ar plašāku darbības jomu, kas attiecas uz nepilngadīgo personu aizsardzību.

2. Eiropas Parlamenta iesniegtie grozījumi

Padome kopējā nostājā ir centusies ņemt vērā Eiropas Parlamenta bažas un prioritātes, un varēja pieņemt lielāko daļu Parlamenta grozījumu.

Padome, kā arī Komisija savā grozītajā priekšlikumā, pilnībā, daļēji vai pēc būtības pieņēma grozījumus Nr. 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 33, 35, 36, 37 un 38.

Padome vēlas izteikt šādas piebildes par grozījumiem, kuros tās nostāja nedaudz atšķiras no Komisijas grozītā priekšlikuma.

(1) OV L 270, 7.10.1998., 48. lpp.

Attiecībā uz 23. un 29. grozījumu, Padome ir ievērojusi Komisijas pieeju, proti, dažas attiecīgo grozījumu daļas tika pārceltas uz pielikumiem, formulējot tās kā piemērus iespējamām rīcībām, kas jāveic, lai panāktu ieteikumā uzstādītos mērķus. Tomēr Padome ieteikuma pamattekstā ir no jauna iekļāvusi dažus elementus, ko par nozīmīgiem atzinis Eiropas Parlaments, lai panāktu lielāku saskaņotību ar Parlamenta nostāju.

Tāpat Padome spēja pēc būtības pieņemt 35. un 36. grozījumu, lai ņemtu vērā Parlamenta bažas par papildpasākumu nodrošināšanu, tomēr reizē cenšoties novērst apgrūtināša ziņošanas pienākuma ieviešanu.

Padome nespēja pieņemt 37. grozījuma daļu, ar ko iedaļā, kas saistīta ar tiesībām uz atbildi, terminu "orientējošas pamatnostādnes" aizstāj ar terminu "obligātie principi", jo uzskata, ka šis termins ir pārāk stingrs, lai to iekļautu ieteikumā.

Attiecībā uz 26. grozījuma pēdējo ievilkumu Padome uzskatīja, ka nebūtu ieteicams koncentrēties tikai uz vienas uzticības tālruņa līnijas izveidi, plānojot iespējamus pasākumus ziņošanai par nelegālām un aizdomīgām darbībām internetā, un ir saglabājusi brīvāku formulējumu.

Padome turpināja Komisijas grozītajā priekšlikumā aizsākto virzienu un kopējā nostājā nav iekļāvusi grozījumus Nr. 3, 5, 13, 27, 32 un 34.

IV. NOBEIGUMS

Padome uzskata, ka kopējā nostāja kopumā pilnībā saskan ar Komisijas grozītā priekšlikuma mērķiem. Padome arī uzskata, ka tā Komisijas priekšlikuma grozījumā ir pienācīgi ņēmusi vērā Eiropas Parlamenta mērķus, un cer tuvā nākotnē panākt vienošanos ar Eiropas Parlamentu, lai ātri pieņemtu šo ieteikumu.

KOPĒJĀ NOSTĀJA (EK) Nr. 25/2006,
ko Padome pieņēmusi 2006. gada 18. septembrī,
nolūkā pieņemt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. .../2006, ar ko izveido Eiropas
Dzimumu līdztiesības institūtu

(2006/C 295 E/03)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 13. panta 2. punktu un 141. panta 3. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atziņumu ⁽¹⁾,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Vīriešu un sieviešu līdztiesība ir Eiropas Savienības pamatprincips. Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. un 23. pantā ir paredzēts aizliegums jebkāda veida diskriminācijai dzimuma dēļ, un noteikts, ka vīriešu un sieviešu līdztiesība jānodrošina visās jomās.
- (2) Līguma 2. pantā paredzēts, ka vīriešu un sieviešu līdztiesība ir viens no Kopienas pamatuzdevumiem. Līdzīgi Līguma 3. panta 2. punktā ir prasīts, lai Kopiena tiektos uz nevienlīdzības izskaušanu un visās savās darbībās aktīvi veicinātu vīriešu un sieviešu līdztiesību, tādējādi nodrošinot vīriešu un sieviešu līdztiesības dimensijas integrēšanu visās Kopienas politikas jomās.
- (3) Ar Līguma 13. pantu Padome ir pilnvarota attiecīgi rīkoties, lai visās Kopienas kompetences jomās apkarotu diskrimināciju, *inter alia*, dzimuma dēļ.
- (4) Princips, kas paredz vienādas iespējas vīriešiem un sievietēm un vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm attiecībā uz nodarbinātību un profesiju, ir iekļauts Līguma 141. pantā, un jau pastāv visaptverošs tiesību aktu kopums par vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm attiecībā uz piekļuvi nodarbinātībai un attiecībā uz darba apstākļiem, tostarp vienādu darba samaksu.
- (5) Komisijas pirmajā gadskārtējā ziņojumā 2004. gada pavasara Eiropadomei par vīriešu un sieviešu līdztiesību ir secināts, ka vairumā politikas jomu pastāv būtisks dzimumu līdztiesības trūkums, ka vīriešu un sieviešu līdztiesības trūkums ir daudzpusēja parādība, kas jārisina

ar visaptverošu politikas pasākumu kopumu, un ka ir vajadzīgi pastiprināti centieni, lai sasniegtu Lisabonas Stratēģijas mērķus.

- (6) Eiropadomes Nicas sanāksme 2000. gada 7.-9. decembrī aicināja "panākt lielāku izpratni, apvienot resursus un apmainīties ar pieredzi, jo īpaši izveidojot Eiropas Dzimumu jautājumu institūtu".
- (7) Komisijas uzdevumā veiktajā priekšizpētē ⁽³⁾ secināts, ka Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta nepārprotams pienākums ir veikt dažus uzdevumus, kurus pastāvošās iestādes pašlaik neveic, jo īpaši tādās jomās kā pētniecības datu un informācijas koordinēšana, centralizēšana un izplatīšana, sadarbības tīklu veidošana, dzimumu līdztiesības principa popularizēšana, dzimumu perspektīvas uzsveršana un instrumentu izstrādāšana dzimumu līdztiesības labākai integrēšanai visās Kopienas politikas jomās.
- (8) Eiropas Parlaments 2004. gada 10. marta Rezolūcijā par Eiropas Savienības politiku par dzimumu līdztiesību ⁽⁴⁾ mudināja Komisiju paātrināt centienus, kuru rezultātā tiku izveidots institūts.
- (9) Nodarbinātības, sociālo lietu, veselības un patērētāju aizsardzības Padome 2004. gada 1. un 2. jūnijā un Eiropadomes sanāksme 2004. gada 17. un 18. jūnijā atbalstīja Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta izveidi, un Eiropadome lūdza Komisiju iesniegt konkrētu priekšlikumu.
- (10) Lai Kopiena spētu efektīvi veicināt un īstenot dzimumu līdztiesības politiku, jo īpaši paplašinātā Savienībā, ir vajadzīgs apkopot, analizēt un izplatīt objektīvu, uzticamu un salīdzināmu informāciju un datus par vīriešu un sieviešu līdztiesību, izstrādāt atbilstīgus instrumentus, lai izskaustu jebkādu diskrimināciju dzimuma dēļ un lai dzimumu perspektīvu integrētu visās Kopienas politikas jomās, veicināt dialogu starp ieinteresētām pusēm un padziļināt ES pilsoņu izpratni. Tādēļ ir lietderīgi izveidot Eiropas Dzimumu līdztiesības institūtu, kas palīdzētu Kopienas iestādēm un dalībvalstīm pildīt minētos uzdevumus.

⁽¹⁾ OV C 24, 31.1.2006., 29. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2006. gada 14. marta Atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts), Padomes 2006. gada 18. septembrī Kopējā nostāja un Eiropas Parlamenta ... gada ... Nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta).

⁽³⁾ Eiropas Komisijas Priekšizpēte par Eiropas dzimumu institūtu (veicis PLS Ramboll Management, DK, 2002.).

⁽⁴⁾ OV C 102E, 28.4.2004., 638. lpp.

- (11) Dzimumu līdztiesību nevar panākt vienīgi ar diskriminācijas apkaršanas politiku, bet tai nepieciešami arī pasākumi, kas veicinātu vīriešu un sieviešu harmonisku līdzspastāvēšanu un līdzsvarotu dalību sabiedriskajos procesos; Institūtam būtu jāsekmē šā mērķa sasniegšana.
- (12) Ņemot vērā to, cik būtiski ir Eiropas sabiedrībā visos dzīves aspektos likvidēt dzimumu stereotipus un nodrošināt sievietēm un vīriešiem pozitīvus piemērus, kam līdzināties, Institūta uzdevumos būtu jāiekļauj arī darbības šā mērķa sasniegšanai.
- (13) Lai veicinātu salīdzināmu un uzticamu datu savākšanu Eiropas līmenī, ir svarīgi sadarboties ar dalībvalstu attiecīgajām iestādēm un attiecīgajām statistikas struktūrām, jo īpaši Eurostat. Tā kā informācija par vīriešu un sieviešu līdztiesību ir būtiska visos Kopienas līmeņos — vietējā, reģionālā, valsts un Kopienas līmenī, būtu lietderīgi, ka šāda informācija būtu pieejama dalībvalstu iestādēm, lai palīdzētu tām savās kompetences jomās izstrādāt politiku un pasākumus vietējā, reģionālā un valsts līmenī.
- (14) Institūtam būtu jāstrādā iespējami ciešā sadarbībā ar visām Kopienas programmām un struktūrām, lai izvairītos no dublēšanas un nodrošinātu pēc iespējas pilnīgāku resursu izmantošanu, jo īpaši to attiecinot uz Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fondu⁽¹⁾, Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūru⁽²⁾, Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centru⁽³⁾ un Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru⁽⁴⁾.
- (15) Institūtam būtu jāattīsta sadarbība un dialogs ar nevalstiskām organizācijām un vienlīdzīgu iespēju sekmēšanas organizācijām, pētniecības centriem, sociālajiem partneriem un citām attiecīgām struktūrām, kas aktīvi iesaistās
- līdztiesības panākšanā valsts un Eiropas līmenī, kā arī trešās valstīs. Lai darbs būtu efektīvāks, Institūtam būtu lietderīgi izveidot un koordinēt elektronisku Eiropas Dzimumu līdztiesības sadarbības tīklu ar šādām struktūrām un ekspertiem dalībvalstīs.
- (16) Saskaņā ar Līguma 3. panta 2. punktu ir lietderīgi veicināt vīriešu un sieviešu līdzsvarotu dalību valdē.
- (17) Veicot savus uzdevumus, institūtam vajadzētu būt maksimāli neatkarīgam.
- (18) Institūtam būtu jāpiemēro attiecīgie Kopienas tiesību akti par publisku piekļuvi dokumentiem, kā izklāstīts Regulā (EK) Nr. 1049/2001⁽⁵⁾, un par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, kā izklāstīts Regulā (EK) Nr. 45/2001⁽⁶⁾.
- (19) Eiropas Dzimumu līdztiesības institūtam piemēro Komisijas Regulu (EK, Euratom) Nr. 2343/2002 (2002. gada 19. novembris) par pamata Finanšu regulu struktūrām, kas minētas 185. pantā Padomes Regulā (EK, Euratom) Nr. 1605/2002⁽⁷⁾.
- (20) Institūta līgumiskajai atbildībai, kuru reglamentē tiesību akti, kas piemērojami Institūta noslēgtajiem līgumiem, vajadzētu būt Tiesas kompetencē saskaņā ar jebkādu šķīrējtiesas klauzulu, kas ietverta attiecīgajā līgumā. Tāpat Tiesas kompetencē vajadzētu būt domstarpībām attiecībā uz kompensāciju par jebkādu kaitējumu, kas izriet no Institūta ārpuslīgumiskās atbildības.
- (21) Būtu jāveic neatkarīga ārēja izvērtēšana, lai apzinātu Institūta ietekmi, iespējamo vajadzību mainīt vai paplašināt tā uzdevumus un turpmāko pārskatīšanu grafiku.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EEK) Nr. 1365/75 (1975. gada 26. maijs) par Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonda izveidi (OV L 139, 30.5.1975., 1. lpp.). Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1111/2005 (OV L 184, 15.7.2005., 1. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 2062/94 (1994. gada 18. jūlijs), ar ko izveido Eiropas Aģentūru drošībai un veselības aizsardzībai darbā (OV L 216, 20.8.1994., 1. lpp.). Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1112/2005 (OV L 184, 15.7.2005., 5. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Regula (EEK) Nr. 337/75 (1975. gada 10. februāris), ar ko izveido Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centru (OV L 39, 13.2.1975., 1. lpp.). Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 2051/2004 (OV L 355, 1.12.2004., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Dalībvalstis, 2003. gada decembrī tiekoties Eiropadomē, lūdza Komisiju sagatavot priekšlikumu par cilvēktiesību aģentūru, paplašinot Eiropas Rasisma un ksenofobijas uzraudzības centra pilnvaras.

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

⁽⁷⁾ OV L 357, 31.12.2002., 72. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK, Euratom) Nr. 1248/2006 (OV L 227, 19.8.2006., 3. lpp.).

(22) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus — proti, sekmēt un stiprināt dzimumu līdztiesības veicināšanu, tostarp dzimumu līdztiesības integrēto pieeju, visās Kopienas politikas jomās un no tām izrietošajās valstu politikas jomās un cīņu pret diskrimināciju dzimuma dēļ, kā arī veicināt ES pilsoņu izpratni par dzimumu līdztiesību, sniedzot tehnisko palīdzību Kopienas iestādēm un dalībvalstu iestādēm — nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka minētās rīcības mēroga dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai.

(23) Līguma 13. panta 2. punktā ir ļauts pieņemt Kopienas pasākumus, lai atbalstītu un veicinātu mērķi apkarot diskrimināciju dzimuma dēļ arī ārpus nodarbinātības jomas. Līguma 141. panta 3. punkts ir specifiskā juridiskā bāze pasākumiem, kuru mērķis ir nodrošināt to, ka nodarbinātības un profesiju jautājumos tiek piemērots princips, kurš paredz vienādas iespējas vīriešiem un sievietēm un vienādu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm. Tādēļ 13. panta 2. punkts un 141. panta 3. punkts kopā ir atbilstīga juridiskā bāze šīs regulas pieņemšanai,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Institūta izveide

Ar šo tiek izveidots Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts (turpmāk — "Institūts").

2. pants

Mērķi

Institūta vispārīgie mērķi ir sekmēt un stiprināt dzimumu līdztiesības veicināšanu, tostarp dzimumu līdztiesības integrēto pieeju, visās Kopienas politikas jomās un no tām izrietošajās valstu politikas jomās un cīņu pret diskrimināciju dzimuma dēļ, kā arī veicināt ES pilsoņu izpratni par dzimumu līdztiesību, sniedzot tehnisko palīdzību Kopienas iestādēm, jo īpaši Komisijai, un dalībvalstu iestādēm, kā izklāstīts 3. pantā.

3. pants

Uzdevumi

1. Lai sasniegtu 2. pantā izklāstītos mērķus, Institūts:
 - a) apkopo, analizē un izplata attiecīgu objektīvu, salīdzināmu un uzticamu informāciju par dzimumu līdztiesību, tostarp izpētes rezultātus un labas prakses piemērus, ko tai darījušas zināmas dalībvalstīs, Kopienas iestādes, pētniecības centri, līdztiesības struktūras attiecīgajās valstīs, nevalstiskās organizācijas, sociālie partneri, attiecīgās trešās valstis un starptautiskās organizācijas, un iesaka jomas turpmākai izpētei;
 - b) izstrādā metodes, lai uzlabotu datu objektivitāti, salīdzināmību un uzticamību Eiropas līmenī, paredzot kritērijus, kas uzlabos informācijas konsekvenci un, apkopojot datus, ņems vērā dzimumu aspektus;
 - c) izstrādā, analizē, izvērtē un izplata metodoloģiskus līdzekļus, lai atbalstītu dzimumu līdztiesības integrēšanu visās Kopienas politikas jomās un no tām izrietošajās valstu politikas jomās un lai atbalstītu dzimumu līdztiesības integrēto pieeju visās Kopienas iestādēs un struktūrās;
 - d) veic apsekojumus par stāvokli Eiropā dzimumu līdztiesības jomā;
 - e) lai atbalstītu un sekmētu pētniecību, uzlabotu pieejamo resursu izmantošanu un veicinātu informācijas apmaiņu un izplatīšanu, izveido un koordinē Eiropas Dzimumu līdztiesības sadarbības tīklu, iesaistot centrus, struktūras, organizācijas un ekspertus, kas nodarbojas ar dzimumu līdztiesības jautājumiem un dzimumu līdztiesības integrēto pieeju;
 - f) organizē gadskārtējas sanāksmes ekspertiem no kompetentajām struktūrām, kas dalībvalstīs specializējušās dzimumu līdztiesības jautājumos;
 - g) organizē *ad hoc* ekspertu sanāksmes, lai atbalstītu Institūta pētniecības darbu, veicinātu informācijas apmaiņu pētnieku starpā un sekmētu dzimumu perspektīvas iekļaušanu viņu veiktajos pētījumos;
 - h) lai paplašinātu ES pilsoņu izpratni par dzimumu līdztiesības jautājumiem, kopā ar atbilstīgiem partneriem rīko Eiropas līmeņa konferences, kampaņas un sanāksmes un iesniedz secinājumus un rezultātus Komisijai;

- i) izplata informāciju par pozitīviem piemēriem visos dzīves aspektos saistībā ar sieviešu un vīriešu lomām, kuras nav stereotipi, un sniedz savus secinājumus un ierosmes, kuru mērķis ir publiskot un turpmāk izmantot šādus panākumu piemērus;
- j) attīsta dialogu un sadarbību ar nevalstiskām organizācijām un vienlīdzīgu iespēju sekmēšanas organizācijām, universitātēm un ekspertiem, pētniecības centriem, sociālajiem partneriem un citām attiecīgām struktūrām, kas aktīvi iesaistās līdztiesības panākšanā valsts un Eiropas līmenī;
- k) sagatavo dokumentācijas avotus, kas pieejami sabiedrībai;
- l) publiskām un privātām organizācijām dara pieejamu informāciju par dzimumu līdztiesības integrēto pieeju;
- m) sniedz Kopienas iestādēm informāciju par dzimumu līdztiesību un dzimumu līdztiesības integrēto pieeju valstīs, kas pievienojas, un kandidātvalstīs.
2. Institūts par darbībām publicē gada ziņojumu.

4. pants

Darbības jomas un darba metodes

1. Institūts veic savus uzdevumus atbilstīgi Kopienas kompetences jomām, kā arī ņemot vērā pieņemtos mērķus un prioritārās jomas, kas noteiktas Institūta gada programmā un atbilstīgi ievērojot pieejamos budžeta līdzekļus.
2. Institūta darba programma ir atbilstīga Kopienas prioritātēm dzimumu līdztiesības jomā un Komisijas darba programmai, tostarp tās statistikas un pētniecības darbam.
3. Lai izvairītos no dublēšanas un nodrošinātu vislabāko iespējamo resursu izmantošanu, Institūts savās darbībās ņem vērā no ikviena avota iegūtu pastāvošu informāciju un jo īpaši darbības, ko jau veikušas Kopienas iestādes un citas iestādes, struktūras un kompetentās valstu un starptautiskās organizācijas, un cieši sadarbojas ar Komisijas kompetentajiem dienestiem, tostarp *Eurostat*. Institūts nodrošina atbilstīgu koordināciju ar visām attiecīgajām Kopienas aģentūrām un Savienības struktūrām, kuras vajadzības gadījumā nosaka saprašanās memorandā.
4. Institūts nodrošina, lai izplatītā informācija būtu saprotama tiešajiem lietotājiem.
5. Institūts var iesaistīties līgumattiecībās, jo īpaši slēdzot apakšlīgumus ar citām organizācijām, lai veiktu tos uzdevumus, ko Institūts var tām uzticēt.

5. pants

Tiesīsubjektība, tiesībspēja un rīcībspēja

Institūts ir tiesību subjekts. Visās dalībvalstīs tam ir visplašākā tiesībspēja un rīcībspēja, ko šo valstu tiesību akti piešķir juridiskām personām. Tas var jo īpaši iegūt vai atsavināt kustamu un nekustamu īpašumu, kā arī būt par pusi tiesas procesā.

6. pants

Institūta neatkarība

Institūts savas darbības veic neatkarīgi un sabiedrības interesēs.

7. pants

Pieklūve dokumentiem

1. Institūta rīcībā esošajiem dokumentiem piemēro Regulu (EK) Nr. 1049/2001.
2. Valde sešos mēnešos pēc Institūta izveidošanas pieņem pasākumus Regulas (EK) Nr. 1049/2001 īstenošanai.
3. Par lēmumiem, ko Institūts pieņēmis saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1049/2001 8. pantu, var iesniegt sūdzību ombudam vai ierosināt lietu Tiesā, ievērojot nosacījumus, kas izklāstīti, attiecīgi, Līguma 195. un 230. pantā.
4. Institūta veiktai datu apstrādei piemēro Regulu (EK) Nr. 45/2001.

8. pants

Sadarbība ar organizācijām valsts un Eiropas līmenī, starptautiskajām organizācijām un trešām valstīm

1. Lai palīdzētu veikt tā uzdevumus, Institūts sadarbojas ar organizācijām un ekspertiem dalībvalstīs, piemēram, ar līdztiesības struktūrām, pētniecības centriem, universitātēm, nevalstiskām organizācijām, sociālajiem partneriem, kā arī ar attiecīgajām organizācijām Eiropas vai starptautiskajā līmenī un trešās valstīs.
2. Ja tā uzdevumu efektīvai veikšanai Institūtam ir nepieciešami nolīgumi ar starptautiskām organizācijām vai trešām valstīm, Kopiena saskaņā ar Līguma 300. pantā noteikto procedūru Institūta interesēs slēdz šādus nolīgumus ar starptautiskām organizācijām vai trešām valstīm. Šis noteikums neliedz īstenot *ad hoc* sadarbību ar šādām organizācijām vai trešām valstīm.

9. pants

Institūta struktūra

Institūtam ir:

- a) valde;
- b) birojs;
- c) direktors un viņa darbinieki.

10. pants

Valde

1. Valdē ir:

- a) viens valdības pārstāvis no katras dalībvalsts, ko ieceļ Padome, pamatojoties uz dalībvalstu priekšlikumiem;
- b) trīs locekļi, kas pārstāv Komisiju un ko ieceļ Komisija;
- c) trīs locekļi bez balsstiesībām, kurus ieceļ Padome, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, un katrs no viņiem pārstāv vienu no šādām grupām:
 - i) atbilstīgu nevalstisko organizāciju Kopienas līmenī, kurai ir pamatota interese dot ieguldījumu cīņā pret diskrimināciju dzimuma dēļ un dzimumu līdztiesības integrētās pieejas veicināšanā;
 - ii) darba devēju organizācijas Kopienas līmenī; un
 - iii) darba ņēmēju organizācijas Kopienas līmenī.

2. Valdes locekļus ieceļ tā, lai nodrošinātu visaugstākos kompetences standartus un plašas attiecīgās un daudzdisciplīnu zināšanas dzimumu līdztiesības jomā.

Komisija un Padome tiecas panākt vīriešu un sieviešu līdzsvarotu pārstāvību valdē.

Vietniekus, kuri pārstāv locekli viņa prombūtnes laikā, ieceļ, izmantojot to pašu procedūru.

Valdes locekļu un vietnieku sarakstu Padome publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, Institūta tīmekļa vietnē un citās attiecīgās tīmekļa vietnēs.

3. Pilnvaru termiņš ir pieci gadi, un to var vienreiz atjaunot.

4. Valde ievēl priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku, kura pilnvaru termiņš ir divarpus gadi, ko var atjaunot.

5. Katram 1. punkta a) vai b) apakšpunktā minētajam valdes loceklim vai — viņa prombūtnē — viņa vietniekam ir viena balss.

6. Valde pieņem lēmumus, kas vajadzīgi Institūta darbībai. Tā jo īpaši:

a) pamatojoties uz projektu, ko izstrādājis 12. pantā minētais direktors, pēc apspriešanās ar Komisiju saskaņā ar budžetu un pieejamajiem resursiem pieņem gada darba programmu un vidēja termiņa darba programmu, kas aptver trīs gadu periodu; programmas pēc vajadzības var pārskatīt; pirmo gada darba programmu pieņem ne vēlāk kā deviņus mēnešus pēc direktora iecelšanas;

b) pieņem 3. panta 2. punktā minēto gada ziņojumu, jo īpaši sasniegtos rezultātus salīdzinot ar gada darba programmas mērķiem; ziņojumu, vēlākais, līdz 15. jūnijam iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai, Revīzijas palātai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai un publicē Institūta tīmekļa vietnē;

c) īsteno disciplinārās pilnvaras attiecībā uz direktoru un viņu ieceļ vai atbrīvo no amata saskaņā ar 12. pantu;

d) pieņem Institūta gada budžeta projektu un galīgo budžetu.

7. Valde pieņem Institūta iekšējos noteikumus, pamatojoties uz priekšlikumu, ko pēc apspriešanās ar Komisiju sagatavojis direktors.

8. Valde pieņem lēmumus ar locekļu balsu vairākumu. Priekšsēdētājam ir izšķirošā balss. Šā panta 6. punktā un 12. panta 1. punktā minētajos gadījumos lēmumus pieņem ar divu trešdaļu locekļu balsu vairākumu.

9. Valde pieņem savu reglamentu, pamatojoties uz priekšlikumu, ko pēc apspriešanās ar Komisiju sagatavojis direktors.

10. Valde izveido biroju ar sešiem locekļiem, kā paredzēts 11. pantā.

11. Priekšsēdētājs valdi sasauc vismaz vienu reizi gadā. Priekšsēdētājs sasauc papildu sanāksmes pēc savas ierosmes vai pēc vienas trešdaļas valdes locekļu pieprasījuma.

12. Institūts katru gadu nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei (turpmāk — "budžeta lēmējinstītūcija") visu informāciju, kas attiecas uz izvērtēšanas procedūru rezultātiem.

13. Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonda, Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūras, Profesionālās izglītības attīstības centra un Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras direktorus pēc vajadzības var uzaicināt uz valdes sanāksmēm kā novērotājus, lai koordinētu attiecīgās darba programmas saistībā ar dzimumu līdztiesības integrēto pieeju.

11. pants

Birojs

1. Birojā ir valdes priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieks, trīs valdes locekļi, kas pārstāv dalībvalstis, un Komisijas pārstāvis.

Pilnvaru termiņš ir divarpus gadi, un to var atjaunot.

Biroja locekļus ieceļ valde, lai nodrošinātu vajadzīgo attiecīgās pieredzes spektru Biroja darbībai.

2. Neskarot 12. pantā izklāstītos direktora pienākumus, Birojs uzrauga valdes lēmumu īstenošanu un veic visus administratīvos pasākumus, kas vajadzīgi Institūta pareizai vadībai valdes sanāksmju starplaikos.

3. Birojs lēmumus pieņem, ievērojot konsensa principu. Ja konsensu nevar panākt, Birojs attiecīgo jautājumu nodod izlemšanai valdē.

4. Birojs pilnībā un regulāri informē valdi par savām darbībām un visiem pieņemtajiem lēmumiem.

12. pants

Direktors

1. Institūtu vada direktors, kuru pēc Komisijas priekšlikuma ieceļ valde. Pirms iecelšanas valdes izraudzīto kandidātu var lūgt sniegt paziņojumu Eiropas Parlamenta attiecīgajā komitejā vai attiecīgajās komitejās un atbildēt uz locekļu jautājumiem.

2. Direktora pilnvaru termiņš ir pieci gadi. Pēc Komisijas priekšlikuma un pēc izvērtēšanas šo pilnvaru termiņu var vien-

reiz pagarināt par laikposmu, kas nepārsniedz 5 gadus. Izvērtēšanā Komisija jo īpaši apsver:

a) rezultātus, kas sasniegti pirmajā pilnvaru termiņā, un to, kā tie sasniegti;

b) Institūta uzdevumus un vajadzības nākamajos gados.

3. Direktors valdes pārraudzībā ir atbildīgs par:

a) 3. pantā minēto uzdevumu veikšanu;

b) Institūta gada un vidēja termiņa darbības programmu sagatavošanu un īstenošanu;

c) valdes un biroja sanāksmju sagatavošanu;

d) 3. panta 2. punktā minētā gada ziņojuma sagatavošanu un publicēšanu;

e) visiem ar personālu saistītiem jautājumiem un jo īpaši 13. panta 3. punktā paredzēto pilnvaru īstenošanu;

f) ikdienas administratīvo vadību; un

g) efektīvu uzraudzības un izvērtēšanas procedūru īstenošanu attiecībā uz Institūta veikumu, salīdzinot ar mērķiem, saskaņā ar profesionāli atzītiem standartiem. Direktors katru gadu valdei ziņo par uzraudzības sistēmas rezultātiem.

4. Direktors par savām darbībām atskaitās valdei un piedalās tās sanāksmēs bez balsstiesībām. Tāpat direktoru var ziņojuma sniegšanai uzaicināt uz Eiropas Parlamentu, izskatot svarīgus jautājumus, kas saistīti ar Institūta darbībām.

5. Direktors ir Institūta juridiskais pārstāvis.

13. pants

Personāls

1. Institūta darbiniekiem piemēro Eiropas Kopienų Civildienesta noteikumus, Eiropas Kopienų Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību, kas noteikti ar Padomes Regulu (EEK, EOTK, *Euratom*) Nr. 259/68⁽¹⁾ un noteikumus, kurus Eiropas Kopienų iestādes ir kopīgi pieņēmušas ar mērķi piemērot minētos Civildienesta noteikumus un Nodarbināšanas kārtību.

⁽¹⁾ OV L 56, 4.3.1968., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 2104/2005 (OV L 337, 22.11.2005., 7. lpp.).

2. Valde, vienojoties ar Komisiju, pieņem vajadzīgos īstenošanas pasākumus saskaņā ar režīmu, kas paredzēts Civildienesta noteikumu 110. pantā. Valde var pieņemt noteikumus, lai norīkotus dalībvalstu ekspertus varētu nodarbināt Institutā.

3. Institūts attiecībā uz saviem darbiniekiem īsteno pilnvaras, kas piešķirtas iecelēj institūcijai.

14. pants

Budžeta sagatavošana

1. Visu Institutā ieņēmumu un izdevumu tāmi sagatavo katram finanšu gadam, kas atbilst kalendārajam gadam, un to atspoguļo Institutā budžetā.

2. Budžetā ietvertie ieņēmumi un izdevumi ir līdzsvarā.

3. Neskarot citus līdzekļus, Institutā ieņēmumus veido:

a) Kopienas subsīdija, kas ir ietverta Eiropas Savienības vispārējā budžetā (Komisijas iedaļā);

b) maksājumi, ko saņem par sniegtajiem pakalpojumiem;

c) finanšu iemaksas no 8. pantā minētajām organizācijām vai trešām valstīm;

d) dalībvalstu brīvprātīgas iemaksas.

4. Institutā izdevumi ietver darbinieku atalgojumu, administratīvās un infrastruktūras izmaksas un darbības izdevumus.

5. Valde katru gadu, pamatojoties uz direktora sagatavotu projektu, izstrādā Institutā ieņēmumu un izdevumu tāmi nākamajam finanšu gadam. Šo tāmi, kas ietver štatu saraksta projektu, valde, vēlākais, līdz 31. martam nosūta Komisijai.

6. Komisija tāmi kopā ar provizorisko Eiropas Savienības vispārējā budžeta projektu nosūta budžeta lēmēj institūcijai.

7. Nemot vērā tāmi, Komisija Eiropas Savienības provizorisksajā budžeta projektā iekļauj aplēses, ko tā uzskata par vajadzīgām attiecībā uz štatu sarakstu, un uz vispārējo budžetu attiecināmās subsīdijas apjomu, un iesniedz tās budžeta lēmēj institūcijai saskaņā ar Līguma 272. pantu.

8. Budžeta lēmēj institūcija apstiprina Institutā subsīdijas apropriācijas un pieņem Institutā štatu sarakstu.

9. Institutā budžetu pieņem valde. Tas kļūst par budžeta galīgo variantu pēc Eiropas Savienības vispārējā budžeta pieņemšanas galīgajā variantā. Vajadzības gadījumā to attiecīgi koriģē.

10. Valde cik iespējams drīz paziņo budžeta lēmēj institūcijai par nodomu īstenot kādu projektu, kuram var būt būtiska finansiāla ietekme uz Institutā budžeta finansējumu, jo īpaši par projektiem saistībā ar īpašumu, piemēram, ēku nomu vai pirkšanu. Valde par to informē Komisiju.

Ja kāda budžeta lēmēj institūcijas iestādēm ir paziņojusi par nodomu sniegt atzinumu, tā savu atzinumu nosūta valdei sešas nedēļas no projekta paziņošanas dienas.

15. pants

Budžeta izpilde

1. Direktors izpilda Institutā budžetu.

2. Pēc katra finanšu gada beigām, vēlākais, līdz 1. martam Institutā grāmatvedis Komisijas grāmatvedim dara zināmus provizoriskos pārskatus, kopā ar ziņojumu par attiecīgā finanšu gada budžeta un finanšu pārvaldību. Komisijas grāmatvedis konsolidē iestāžu un decentralizēto struktūru provizoriskos pārskatus saskaņā ar 128. pantu Padomes Regulā (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002⁽¹⁾ (turpmāk — "Finanšu regula").

3. Pēc katra finanšu gada beigām, vēlākais, līdz 31. martam Komisijas grāmatvedis Institutā provizoriskos pārskatus nosūta Revīzijas palātai kopā ar 2. punktā minēto ziņojumu. Ziņojumu nosūta arī Eiropas Parlamentam un Padomei.

4. Saņemot Revīzijas palātas apsvērumus par Institutā provizoriskajiem pārskatiem, kā noteikts Finanšu regulas 129. pantā, direktors uz savu atbildību sagatavo Institutā pārskatus galīgā variantā un iesniedz tos Valdei atzinuma sniegšanai.

⁽¹⁾ Padomes Regula (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 (2002. gada 25. jūnijs) par Finanšu regulu, kas piemērojama Eiropas Kopienų vispārējam budžetam (OV L 248, 16.9.2002., 1. lpp.).

5. Valde sniedz atzinumu par Institūta pārskatiem galīgajā variantā.

18. pants

6. Pēc katra finanšu gada beigām, vēlākais, līdz 1. jūlijam direktors galīgos pārskatus kopā ar valdes atzinumu nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un Revīzijas palātai.

Atbildība

7. Galīgos pārskatus publicē.

1. Institūta līgumisko atbildību reglamentē tiesību akti, kas piemērojami attiecīgajam līgumam.

8. Vēlākais, līdz 30. septembrim direktors nosūta Revīzijas palātai atbildi uz tās apsvērumiem. Direktors šo atbildi nosūta arī valdei.

Tiesai ir jurisdikcija atbilstīgi šķērējtiesas klauzulai, kas ietverta Institūta noslēgtajos līgumos.

9. Direktors pēc attiecīga lūguma sniedz Eiropas Parlamentam jebkādu informāciju, kas vajadzīga, lai varētu piemērot attiecīgā finanšu gada procedūru, ar ko atbrīvo no atbildības, kā noteikts Finanšu regulas 146. panta 3. punktā.

2. Attiecībā uz ārpuslīgumisku atbildību Institūts saskaņā ar vispārīgiem principiem, kas kopīgi dalībvalstu tiesību aktiem, kompensē jebkādu kaitējumu, ko rada Institūts vai tā darbinieki, pildot savus pienākumus.

10. Eiropas Parlaments pēc Padomes ieteikuma, kas pieņēmusi lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, līdz N+2 gada 30. aprīlim atbrīvo direktoru no atbildības par N gada budžeta izpildi.

Tiesas jurisdikcijā ir domstarpības attiecībā uz kompensāciju par šādiem kaitējumiem.

11. Finanšu noteikumus, kas piemērojami Institūtam, pieņem valde pēc apspriešanās ar Komisiju. Minētajos noteikumos nevar atkāpties no Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 2343/2002, izņemot ja tas īpaši nepieciešams Institūta darbības vajadzībām un ar Komisijas iepriekšēju atļauju.

19. pants

Trešo valstu dalība

16. pants

Valodas

1. Uz Institūtu attiecas Padomes Regula Nr. 1 (1958. gada 15. aprīlis), ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienā lietotajām valodas ⁽¹⁾.

1. Institūts ir atvērts to valstu dalībai, kuras ir noslēgušas nolīgumus ar Eiropas Kopienu, pamatojoties uz kuriem tās ir pieņēmušas un piemēro Kopienas tiesību aktus jomā, uz ko attiecas šī regula.

2. Institūta darbībai vajadzīgos tulkošanas pakalpojumus parasti sniedz Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs, kas izveidots ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2965/94 ⁽²⁾.

2. Saskaņā ar minēto nolīgumu attiecīgajiem noteikumiem izstrādā noteikumi, ar ko jo īpaši nosaka to, kādā jomā, apjomā un veidā minētās valstis piedalās Institūta darbā, tostarp noteikumus par šo valstu dalību Institūta iniciatīvās, finanšu iemaksām un personālu. Attiecībā uz personāla jautājumiem minētie nolīgumi visos gadījumos ir saskaņā ar Eiropas Kopienu Civildienesta noteikumiem un Eiropas Kopienu Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību.

20. pants

17. pants

Privilēģijas un imunitātes

Izvērtēšana

Uz Institūtu attiecas Protokols par Eiropas Kopienu privilēģijām un imunitātēm.

1. Līdz ... (*) pasūta neatkarīgu ārējo izvērtējumu par savu veikumu, pamatojoties uz darba uzdevumu, ko izdevusi valde, vienojoties ar Komisiju. Izvērtējumā izskata Institūta ietekmi dzimumu līdztiesības veicināšanā un iekļauj sinerģijas iedarbības analīzi. Tajā jo īpaši apskata iespējamo vajadzību mainīt vai paplašināt Institūta uzdevumus, tostarp šādas maiņas vai paplašināšanas finansiālās sekas. Izvērtējumā ņem vērā ieinteresēto pušu viedokli gan Kopienas, gan valstu līmenī.

⁽¹⁾ OV L 17, 6.10.1958., 385/58. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes Regulu Nr. 920/2005 (OV L 156, 18.6.2005., 3. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 2965/94 (1994. gada 28. novembris), ar ko izveido Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centru (OV L 314, 7.12.1994., 1. lpp.). Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1645/2003 (OV L 245, 29.9.2003., 13. lpp.).

(*) Trīs gadi pēc šīs regulas stāšanās spēkā.

2. Valde, vienojoties ar Komisiju, lemj par turpmāko izvērtējumu grafiku, ņemot vērā 1. punktā minētā izvērtējuma ziņojuma rezultātus.

21. pants

Pārskata klauzula

Valde izskata 20. pantā minētā izvērtējuma secinājumus un sniedz Komisijai ieteikumus, kas var būt vajadzīgi attiecībā uz izmaiņām Institutā, tā darba praksē un uzdevumu jomā. Komisija izvērtējuma ziņojumu un ieteikumus nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai un dara tos publiski pieejamus. Pēc izvērtējuma ziņojuma un ieteikumu izskatīšanas Komisija var iesniegt priekšlikumus, ko tā uzskata par vajadzīgiem, attiecībā uz grozījumiem šajā regulā.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

..., ...

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

...

22. pants

Administratīvā kontrole

Uz Institūta darbībām saskaņā ar Līguma 195. pantu attiecas ombuda uzraudzība.

23. pants

Institūta darbības sākšana

Institūts sāk darbību, cik ātri vien iespējams, un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā ... (*).

24. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

...

(*) Divpadsmit mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā.

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTS

I. IEVADS

Komisija 2005. gada 8. martā iesniedza Padomei priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido Eiropas Dzimumu līdztiesības institūtu, pamatojoties uz Līguma 13. panta 2. punktu un 141. panta 3. punktu.

Eiropas Parlaments sniedza atzinumu pirmajā lasījumā 2006. gada 14. martā.

Ekonomikas un sociālo lietu komiteja sniedza atzinumu 2005. gada 27. septembrī.

Komisija pieņēma grozītu priekšlikumu 2006. gada 8. maijā.

Padome 2006. gada 18. septembrī pieņēma kopēju nostāju saskaņā ar Līguma 251. pantā paredzēto procedūru.

II. MĒRĶIS

Ar regulu izveidos Eiropas Dzimumu līdztiesības institūtu, kam būtu jākalpo kā izpētes centram ES līmenī, sniedzot tehnisku palīdzību Kopienas iestādēm un dalībvalstīm, jo īpaši attiecībā uz salīdzināmu datu un statistikas apkopošanu un analīzi, kā arī metodoloģisko instrumentu izstrādi, lai palīdzētu dzimumu līdztiesības nodrošināšanas procesā. Institūta vispārīgie mērķi būs palīdzēt dot ieguldījumu un pastiprināt dzimumu līdztiesības veicināšanu, atbalstīt Kopienas iestādes cīņā pret diskrimināciju dzimuma dēļ un pievērst ES pilsoņu uzmanību dzimumu līdztiesības jautājumiem.

III. KOPEJĀS NOSTĀJAS ANALĪZE

1. *Vispārīgi apsvērumi*

Padomes kopējā nostāja ir izstrādāta saskaņā ar Līguma 13. panta 2. punkta un 141. panta 3. punkta mērķiem, kas saistīti attiecīgi ar cīņu pret diskrimināciju un principa, kas paredz vienādas iespējas un vienādu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos, piemērošanu, tostarp principa par vienādu atalgojumu un līdzvērtīgu darbu piemērošanu.

Pieņemot kopējo nostāju, Padome pārsvarā ir sekojusi Komisijas grozītā priekšlikuma ievirzēm, izņemot jautājumus, kas saistīti ar valdes un konsultatīvās padomes sastāvu.

2. *Eiropas Parlamenta grozījumi*

Eiropas Parlaments pirmajā lasījumā 2006. gada 14. martā pieņēma 52 grozījumus.

2.1 *Padomes pieņemtie Eiropas Parlamenta grozījumi*

Padome savā kopējā nostājā ņēma vērā 35 grozījumus. No tiem Padome:

- pilnībā pieņēma 17 grozījumus (Nr. 2, 6, 9, 59 & 74, 13, 18, 64 & 80, 65 & 81, 29, 35, 36, 38, 41, 42, 45, 53 un 55).
- 4 grozījumus pieņēma Komisijas pārstrādātā redakcijā (Nr. 7, 8, 10 un 40).
- pēc būtības pieņēma vēl 14 grozījumus (Nr. 3, 4, 5, 17, 60 & 76, 61 rev. & 77, 62 & 78, 20, 25, 63 & 79, 24, 28 un 48).

2.2 *Padomes nepieņemtie Eiropas Parlamenta grozījumi*

Padome nepieņēma 11 grozījumus to iemeslu dēļ, ko Komisija paskaidrojusi tās grozītajā priekšlikumā (Nr. 1, 23, 30, 31, 32, 33, 34, 46, 47, 52 un 54).

Padome nevarēja pieņemt vēl 6 grozījumus, un galvenais jautājums, kurā iestāžu domas dalījās, bija valdes sastāvs.

— *Starptautiska līmeņa dialogs (grozījums Nr. 26, 3. panta 1. punkts)*

Padome neuzskata šo grozījumu par vajadzīgu, jo 8. pants ir konkrēti veltīts "sadarbībai ar organizācijām valsts un Eiropas līmenī un ar starptautiskajām organizācijām un trešām valstīm", un tajā ir paredzēta procedūra šādai sadarbībai. Arī 4. pantā, kurā iezīmētas institūta darbības jomas un darba metodes, ir minēta vajadzība "ņemt vērā no ikviena avota iegūtu informāciju un jo īpaši darbības, ko jau veikušas Kopienas iestādes un citas iestādes, struktūras un kompetentās valsts un starptautiskās organizācijas..." Turklāt Padome uzskata, ka šā aspekta pievienošana jau tā garajam uzdevumu sarakstam 3. pantā varētu kaitēt juridiskajai skaidrībai.

— *Valdes sastāvs (Grozījumi Nr. 66 & 82, 10. panta 1. punkts)*

Panākot vispārēju pieeju 2005. gada jūnijā, Padome nepieņēma Komisijas sākotnējo priekšlikumu par ierobežotu valdi, dodot priekšroku pilnībā pārstāvētai valdei ar 25 pārstāvjiem, kuru papildinātu mazs birojs ar sešiem pārstāvjiem (11. pants). Pie šā scenārija Komisijai būtu trīs pārstāvji valdē un bez tiem būtu vēl trīs pārstāvji bez balsstiesībām, kas pārstāvētu attiecīgu nevalstisku organizāciju Kopienas līmenī un sociālos partnerus.

Saņēmusi Eiropas Parlamenta atzinumu 2006. gada martā, Padome izskatīja labumus, ko dotu 66. un 82. grozījums, kuros paredzēts izveidot mazu valdi, kas sastāvētu no deviņiem Padomes ieceltiem pārstāvjiem un viena Komisijas pārstāvja. Lai arī to uzskatīja par Komisijas sākotnējā priekšlikuma uzlabojumu, Padomei tas tomēr nebija pieņemams vairāku iemeslu dēļ:

— ņemot vērā jautājuma būtību, Padome uzskatīja, ka ir būtiski, lai valdē būtu pārstāvētas visas daļībvalstis un uzskatīja, ka tas atvieglotu valstu zināšanu un pieredzes apkopošanu dzimumu līdztiesības jomā, kas ir jo īpaši būtiski saistībā ar Savienības turpmāko paplašināšanos.

— institūtam ir būtiski darboties efektīvi, un tādēļ valdes pārstāvju iecelšanas procedūrai būtu vēlams būt vienkāršai. Turklāt tika uzskatīts, ka mazs birojs būtu efektīvāks, nodrošinot netraucētu valdes darbību.

— tā kā dzimumu līdztiesības jautājumam ir ietekme uz ļoti daudzām jomām, Padome uzskatīja, ka, lai nodrošinātu stabilu ieguldījumu institūta darbībā, Komisijai valdē būtu jābūt vairāk nekā vienam pārstāvim. Padome uzskatīja, ka Komisijas pārstāvim būtu jāpiedalās arī izpildbiroja darbībā.

— Padome bija vienisprātis ar Komisiju, ka būtu jābūt trim pārstāvjiem bez balsstiesībām, kas pārstāvētu sociālos partnerus un attiecīgu nevalstisku organizāciju Kopienas līmenī.

Būtu jāatzīmē, ka Padomes nostāja attiecībā uz valdes sastāvu atspoguļo vispārējo horizontālo nostāju, kas pagātnē ieņēma attiecībā uz Kopienas aģentūrām un struktūrām. Lai arī vairākas delegācijas vēlējas pārskatīt savas nostājas attiecībā uz institūtu tā mazā apjoma un pieticīgā budžeta dēļ, tika atzīts, ka ir neiespējami šobrīd paredzēt, vai mazāks birojs ar lielāku konsultatīvu padomi patiešām būtu efektīvāks nekā pārstāvju valde ar mazu biroju. Turklāt maza biroja izveide, kas satiktos biežāk nekā valde, bija būtisks apsvērums institūta rentabilitātes nodrošināšanā.

— *Sieviešu un vīriešu pārstāvība: 40 % kvota (grozījums Nr. 39, 10. panta 2. punkts)*

Padome atbalsta koncepciju par līdzsvarotu vīriešu un sieviešu pārstāvību valdē, kā noteikts kopējā nostājā. Tomēr tā nevēlas nevajadzīgi kavēt institūta darbību, nosakot obligātas kvotas, ko varētu būt grūti realizēt praksē, ņemot vērā to, ka šobrīd dzimumu līdztiesības politikā pārsvarā vairāk ir iesaistītas sievietes nekā vīrieši. Lai arī dzimumu līdzsvara panākšana ir būtiska un tiek veikti pasākumi, lai iesaistītu vairāk vīriešu šajā jomā, Padome uzskata, ka valdes pārstāvju pieredze un kompetence dzimumu līdztiesības jomā arī ir būtiski apsvērumi, kas jāņem vērā.

- *Konsultatīva padome (grozījumi Nr. 67 & 83, 68 & 84 un 51, Komisijas sākotnējā priekšlikuma 12. pants)*

Padomes atbalstītajā scenārijā ar lielu valdi, kurai palīdzētu mazs birojs, bija pausts uzskats, ka Konsultatīva padome, ko paredzējusi Komisija un Parlaments, vairs nav vajadzīga. Turklāt, lai nodrošinātu to, ka institūts gūst labumu no vērtīgām zināšanām, kas pieejamas valstu līmenī, kopējās nostājas 3. pantā ir noteikts izveidot Eiropas dzimumu līdztiesības tīklu, kā to lūdzis Parlaments, kā arī tajā ir paredzēta “gadskārtējas to kompetento struktūru ekspertu sanāksmes, kuri dalībvalstīs specializējušās dzimumu līdztiesības jautājumos.”

3. *Citas Padomes izdarītas izmaiņas*

Juridiski lingvistiskā procedūrā starp Eiropas Parlamentu un Padomi vienojās par vairākām citām nelielām tehniskām izmaiņām.

IV. NOBEIGUMS

Padome uzskata, ka, neskatoties uz atšķirīgajiem viedokļiem par valdes sastāvu, kopējā nostāja atbilst Komisijas grozītā priekšlikuma galvenajiem mērķiem.

KOPĒJĀ NOSTĀJA (EK) Nr. 26/2006,**ko Padome pieņēmusi 2006. gada 25. septembrī,** **nolūkā pieņemt Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. .../2006/EK, ar ko laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam izveido programmu “Eiropa pilsoņiem”, lai sekmētu aktīvu Eiropas pilsoņību**

(2006/C 295 E/04)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 151. un 308. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

(1) Ar Līgumu ir izveidota Savienības pilsonība, kas papildina attiecīgo dalībvalstu pilsonību. Tā ir būtisks elements Eiropas integrācijas procesa stiprināšanā un nodrošināšanā.

(2) Kopienai būtu jāpanāk, ka pilsoņi pilnībā izprot savu Eiropas pilsonību, tās priekšrocības, kā arī tiesības un pienākumus, kas jāveicina, pienācīgi ņemot vērā subsidiaritāti un kohēzijas vajadzības.

(3) Sevišķi svarīgi ir panākt, lai Eiropas pilsoņi pilnīgi apzinātos savu Eiropas Savienības pilsonību saistībā ar plašajām pārdomām par Eiropas nākotni, ko uzsāka Eiropadome Briseles sanāsmē 2005. gada 16. un 17. jūnijā. Tādēļ programmai “Eiropa pilsoņiem” būtu jāpapildina citas šajā saistībā sāktās ierosmes, bet tās nedrīkstētu pārklāties.

(4) Lai pilsoņi pilnīgi atbalstītu Eiropas integrāciju, lielāka uzmanība tālab būtu jāpievērš to kopējām vērtībām, vēsturei un kultūrai, kas ir būtiski faktori pilsoņu līdzdalībai sabiedrībā, kura balstīta uz brīvību, demokrātiju un cilvēktiesībām, kultūras daudzveidību, toleranci un solidaritāti, saskaņā ar 2000. gada 7. decembrī izsludināto Eiropas Savienības Pamattiesību hartu ⁽⁴⁾.

(5) Aktīva pilsoniskuma iedrošināšanai ir ļoti liela nozīme, lai stiprinātu ne tikai cīņu pret rasismu, ksenofobiju un neiecietību, bet arī kohēziju un demokrātijas attīstību.

(6) Saistībā ar ES informācijas un saziņas stratēģiju būtu jānodrošina, ka par programmā atbalstītajiem pasākumiem ir plaša informācija un ka tie ir iedarbīgi.

(7) Lai tuvinātu Eiropu tās pilsoņiem un veicinātu to pilnīgu līdzdalību aizvien saliedētākas Eiropas veidošanā, būtu jāvēršas pie visiem dalībvalstu valstspiederīgajiem un likumīgajiem pastāvīgajiem iedzīvotājiem un tie jāiesaista starptautiskos apmaiņas un sadarbības pasākumos, veicinot piederības izjūtas kopīgiem Eiropas ideāliem attīstību.

(8) Eiropas Parlaments 1988. gadā pieņemtajā Rezolūcijā, uzskatīja par vēlamu pastiprināt centienus veicināt sakarus starp dažādu dalībvalstu pilsoņiem un paziņoja, ka īpašs Eiropas Savienības atbalsts sadraudzības shēmu pilnveidošanai starp dažādu dalībvalstu pašvaldībām ir gan racionāls, gan vēlams.

(9) Eiropadome vairākkārt ir atzinusi vajadzību Eiropas Savienību un tās iestādes tuvināt dalībvalstu pilsoņiem. Tā ir iedrošinājusi Savienības iestādes uzturēt un sekmēt atvērtu, pārskatāmu un regulāru dialogu ar organizēto pilsonisko sabiedrību, tādējādi veicinot iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajā dzīvē un lēmumu pieņemšanā, vienlaikus uzsverot Eiropas iedzīvotājiem kopīgās nozīmīgās vērtības.

(10) Padome ar Lēmumu 2004/100/EK (2004. gada 26. janvāris), ar ko izveido Kopienas rīcības programmu aktīvas Eiropas pilsonības (sabiedriskās līdzdalības) veicināšanai ⁽⁵⁾ izveidoja rīcības programmu, kurā apstiprināta vajadzība sekmēt nepārtrauktu dialogu ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām un pašvaldībām atbalstīt iedzīvotāju aktīvu iesaistīšanos.

⁽¹⁾ OV C 28, 3.2.2006., 29. lpp.⁽²⁾ OV C 115, 16.5.2006., 81. lpp.⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2006. gada 5. aprīļa Atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts), Padomes 2006. gada 25. septembrī Kopējā nostāja un Eiropas Parlamenta ... Nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta).⁽⁴⁾ OV C 364, 18.12.2000., 1. lpp.⁽⁵⁾ OV L 30, 4.2.2004., 6. lpp.

- (11) Pilsoņu projekti ar starptautisku un starpnozaru dimensiju ir nozīmīgi mehānismi, lai uzrunātu iedzīvotājus un veicinātu izpratni par Eiropu, Eiropas politisko integrāciju, sociālo iekļaušanu un savstarpēju saprašanos.
- (12) Pilsoniskās sabiedrības organizācijas Eiropas, valsts, reģionālajā un vietējā līmenī ir nozīmīgas pilsoņu aktīvai līdzdalībai sabiedrībā, un tās palīdz veicināt visus sabiedriskās dzīves aspektus. Šīs organizācijas ir arī starpnieki starp Eiropu un tās pilsoņiem. Tāpēc būtu jāveicina un jāaizsargā šo organizāciju starptautiska sadarbība.
- (13) Eiropas sabiedrības politikas pētniecības organizācijas var sniegt idejas un apsvērumus, lai uzturētu debates Eiropas mērogā. Tādēļ ir arī ieteicams atbalstīt — kā saikni starp Eiropas iestādēm un Eiropas pilsoņiem — pasākumus, kas atspoguļo šo organizāciju apņemšanos izveidot Eiropas identitāti un pilsoniskumu, izstrādājot procedūras ar pārskatāmiem kritērijiem, lai veicinātu informācijas tīklus un informācijas apmaiņu.
- (14) Ir lietderīgi arī turpināt darbu, ko Eiropas Savienība ir uzsākusi saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 792/2004/EK (2004. gada 21. aprīlis), ar ko ievieš Kopienas rīcības programmu, kas vajadzīga, lai atbalstītu Eiropas līmeņa organizācijas kultūras jomā⁽¹⁾, to galveno vietu un arhīvu saglabāšanai un tās vēsturiskās piemiņas kopšanai, kas ir saistīta ar deportācijām. Tā ir iespējams saglabāt iedzīvotāju informētību par otro pasaules karu pilnā apmērā un par tā traģiskajām sekām, kā arī sekmēt vispārēju piemiņu, tādējādi atstājot aiz sevis pagātni un veidojot nākotni.
- (15) Eiropadomes Nicas sanāksmē, kas notika 2000. gada 7. līdz 9. decembrī, pieņemtajā Deklarācijā par sportu ir norādīts, ka "Kopienai, kaut arī tai nav šajā jomā tiešu pilnvaru, rīkojoties saskaņā ar dažādajiem Līguma noteikumiem, ir jāņem vērā sportam raksturīgās sociālās, izglītības un kultūras funkcijas."
- (16) Īpaša uzmanība būtu jāpievērš visu dalībvalstu pilsoņu un pilsoniskās sabiedrības organizāciju līdzsvarotai integrācijai starptautiskos projektos un pasākumos.
- (17) Kandidātvalstis un EBTA valstis, kas ir EEZ līguma dalībvalstis, ir atzītas par potenciālām dalībniecēm Kopienas programmās saskaņā ar nolīgumiem, kas noslēgti ar šīm valstīm.
- (18) Saloniku Eiropadome 2003. gada 19. un 20. jūnijā pieņēma "Saloniku darba kārtību Rietumbalkānu valstīm: virzība uz Eiropas integrāciju", ar ko uzaicināja Rietumbalkānu valstis piedalīties Kopienas programmās un aģentūrās; tāpēc Rietumbalkānu valstis būtu jāatzīst par potenciālām dalībniecēm Kopienas programmās.
- (19) Programma sadarbībā ar Komisiju un dalībvalstīm būtu pastāvīgi jāuzrauga un neatkarīgi jāizvērtē, lai varētu veikt atkārtotus pielāgojumus, kuri ir nepieciešami pasākumu pareizai īstenošanai.
- (20) Programmas uzraudzības un izvērtēšanas procedūras būtu jāizmanto mērķi un indikatori, kas ir konkrēti, izmērāmi, sasniedzami, atbilstīgi un ar konkrētiem termiņiem.
- (21) Ir jāpiemēro Padomes Regula (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 (2002. gada 25. jūnijs) par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienas vispārējam budžetam⁽²⁾ (turpmāk — "Finanšu regula"), un Komisijas Regula (EK, *Euratom*) Nr. 2342/2002 (2002. gada 19. novembrī), ar ko paredz īstenošanas kārtību Padomes Regulai (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienas vispārējam budžetam⁽³⁾, ar ko tiek aizsargātas Kopienas finansiālās intereses, ņemot vērā vienkāršības un konsekvenču principus budžeta instrumentu izvēlē, to gadījumu skaita ierobežojumu, kad Komisija saglabā tiešu atbildību par to īstenošanu un pārvaldību, un vajadzīgo samērīgumu starp resursu apjomu un ar to izmantošanu saistīto administratīvo slogu.
- (22) Būtu jāveic arī atbilstīgi pasākumi, lai novērstu pārkāpumus un krāpšanu un lai atgūtu zaudētus vai nepareizi izmaksātus vai izmantotus līdzekļus.
- (23) Ievērojot pareizas finanšu pārvaldības principu, programmas īstenošanu var vienkāršot, izmantojot finansēšanu ar vienreizēju maksājumu, attiecībā vai nu uz atbalstu, ko piešķir programmas dalībniekiem, vai uz Kopienas atbalstu struktūrām, kas programmas pārvaldīšanai izveidotas valsts mērogā.
- (24) Šis lēmums visam programmas īstenošanas laikam paredz finansējumu, kas budžeta lēmējinstīcijai ir galvenā atsauce ikgadējās budžeta procedūras laikā Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas Iestāžu nolīguma (2006. gada 17. maijs) par budžeta disciplīnu un pareizu finanšu pārvaldību⁽⁴⁾ 37. punkta nozīmē.

⁽¹⁾ OV L 138, 30.4.2004., 40. lpp.

⁽²⁾ OV L 248, 16.9.2002., 1. lpp.

⁽³⁾ OV L 357, 31.12.2002., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 1248/2006 (OV L 227, 19.8.2006., 3. lpp.).

⁽⁴⁾ OV C 139, 14.6.2006., 1. lpp.

- (25) Ņemot vērā to, ka šā lēmuma mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka programmas pasākumu starptautiskā un daudzpusējā rakstura dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā lēmumā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai.
- (26) Šā lēmuma īstenošanai vajadzīgie pasākumi būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību⁽¹⁾.
- (27) Saskaņā ar Lēmumu 2004/100/EK būtu jāpieņem pārejas pasākumi, lai pārraudzītu darbības, kas uzsāktas pirms 2006. gada 31. decembra.

IR PIENĒMUŠI ŠĀDU LĒMUMU.

1. pants

Programmas priekšmets un darbības joma

1. Ar šo lēmumu izveido programmu "Eiropa pilsoņiem" (turpmāk — "programma") laikposmam no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim.
2. Programma sekmē šādus vispārējus mērķus:
 - a) dot pilsoņiem iespēju sadarboties un piedalīties arvien saliedētākas Eiropas izveidē, kas ir demokrātiska un orientēta uz pasauli un kuru vieno un bagātina kultūras daudzveidība, tādējādi attīstot Eiropas Savienības pilsonību;
 - b) izkopt Eiropas identitātes apziņu, kuras pamatā ir kopīgas vērtības, vēsture un kultūra;
 - c) veicināt pilsoņu vidū piederības apziņu Eiropas Savienībai;
 - d) stiprināt savstarpēju sapratni starp Eiropas pilsoņiem, cienot un veicinot kultūru un valodu daudzveidību, vienlaikus sekmējot dialogu starp kultūrām.

2. pants

Īpaši programmas mērķi

Programmai saskaņā ar Līguma pamatmērķiem ir šādi īpaši mērķi, kas jāīsteno starptautiskā līmenī:

⁽¹⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp. Lēmums jaunākie grozījumi izdarīti ar Lēmumu 2006/512/EK (OV L 200, 22.7.2006., 11. lpp.)

- a) tuvināt vietējo kopienu iedzīvotājus visā Eiropā, lai dalītos pieredzē un apmainītos ar pieredzi, viedokļiem un vērtībām, kā arī lai mācītos no vēstures un plānotu nākotni;
- b) atbalstīt rīcību, debates un atziņas, kas saistītas ar Eiropas pilsonību un demokrātiju, kopīgām vērtībām, vēsturi un kultūru, sadarbojoties pilsoniskās sabiedrības organizācijās Eiropas mērogā;
- c) tuvināt Eiropu tās pilsoņiem, cildinot Eiropas vērtības un sasniegumus, vienlaikus saglabājot piemiņu par tās pagātņi;
- d) iedrošināt mijiedarbību starp visu iesaistīto valstu pilsoņiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, sekmējot dialogu starp kultūrām un izceļot gan Eiropas daudzveidību, gan vienotību, īpašu uzmanību pievēršot pasākumiem, kas veicinātu ciešāku sakaru veidošanu starp to dalībvalstu pilsoņiem, kuras bija Eiropas Savienībā pirms 2004. gada 1. maija, un to dalībvalstu pilsoņiem, kuras pievienojušās pēc minētās dienas.

3. pants

Darbības

1. Programmas mērķus sasniedz, atbalstot kādu no šādām darbībām, par kurām sīku informāciju var atrast pielikuma I daļā:

- a) "Aktīvi iedzīvotāji Eiropai", ko veido:
 - pilsētu sadraudzība,
 - iedzīvotāju projekti un atbalsta pasākumi;
- b) "Aktīva pilsoniskā sabiedrība Eiropā", ko veido:
 - strukturālais atbalsts Eiropas sabiedrības politikas pētniecības organizācijām (ideju generatoriem),
 - strukturālais atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizācijām Eiropas mērogā,
 - atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizāciju uzsāktajiem projektiem;
- c) "Kopīgi Eiropai", ko veido:
 - tādi plašas ievēšanas pasākumi kā atceres dienas, apbalvojumi, mākslas pasākumi, Eiropas mēroga konferences,
 - pētījumi, apsekojumi un sabiedriskās domas aptaujas,
 - informācijas un izplatīšanas līdzekļi;

- d) "Aktīvi piemiņas pasākumi Eiropā", ko veido:
- galveno deportāciju vietu un ar deportāciju saistīto arhīvu saglabāšana un upuru piemiņa.

2. Katrā darbībā prioritāti var piešķirt līdzsvarotai visu dalībvalstu iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības organizāciju integrācijai, atbilstoši īpašajam mērķim, kas izklāstīts 2. panta d) apakšpunktā.

4. pants

Kopienas pasākumu veidi

1. Kopienas pasākumi var būt dotācijas vai valsts iepirkuma līgumi.
2. Kopienas dotācijas var piešķirt tādos īpašos veidos kā darbības dotācijas, rīcības dotācijas, stipendijas, balvas.
3. Valsts iepirkuma līgumi attiecas uz tādu pakalpojumu iepirkšanu kā pasākumu organizēšana, pētījumi un apsekojumi, informācijas un izplatīšanas instrumenti, uzraudzība un novērtēšana.
4. Lai iegūtu tiesības uz Kopienas dotācijām, saņēmējiem jāatbilst prasībām, kas izklāstītas pielikuma II daļā.

5. pants

Līdzdalība programmā

Programma ir atvērta šādu valstu (turpmāk — "dalībvalstis") līdzdalībai:

- a) dalībvalstis;
- b) EBTA valstis, kas ir EEZ līguma dalībvalstis, saskaņā ar šā līguma noteikumiem;
- c) kandidātvalstis, kas gūst labumu no pirmspievienošanās stratēģijas, saskaņā ar vispārējiem principiem un vispārējiem noteikumiem un nosacījumiem šo valstu līdzdalībai Kopienas programmās, kas noteikti ar šīm valstīm noslēgtajos pamat nolīgumos;
- d) Rietumbalkānu valstis saskaņā ar kārtību, kas jāizveido ar šīm valstīm, pamatojoties uz pamat nolīgumiem par vispārējiem principiem šo valstu līdzdalībai Kopienas programmās.

6. pants

Programmas pieejamība

Programma ir atvērta visām ieinteresētajām personām, kas veicina aktīvu Eiropas pilsonību, it īpaši vietējām pašvaldībām un organizācijām, Eiropas sabiedrības politikas pētniecības

organizācijām (ideju ģeneratoriem), iedzīvotāju grupām un citām pilsoniskās sabiedrības organizācijām.

7. pants

Sadarbība ar starptautiskajām organizācijām

Uz kopīgu ieguldījumu pamata, kā arī saskaņā ar Finanšu regulu un dažādiem katras iestādes vai organizācijas noteikumiem, programma var attiekties uz kopīgām un novatoriskām darbībām aktīvas Eiropas pilsonības jomā ar tādām attiecīgām starptautiskām organizācijām kā Eiropas Padome un UNESCO.

8. pants

Īstenošanas pasākumi

1. Komisija pieņem pasākumus, kas vajadzīgi programmas īstenošanai saskaņā ar pielikumā paredzētajiem noteikumiem.
2. Saskaņā ar procedūru, kas noteikta 9. panta 2. punktā, pieņem šādus pasākumus:
 - a) programmas īstenošanas kārtība, tostarp gada darba plāns, atlases kritēriji un atlases procedūras;
 - b) vispārējais līdzsvars starp dažādām programmas darbībām;
 - c) procedūras programmas uzraudzībai un izvērtēšanai;
 - d) finansiālais atbalsts (apjoms, ilgums, sadalījums un atbalsta saņēmēji), ko sniedz Kopiena attiecībā uz visām darbības dotācijām, daudzgadīgiem sadraudzības līgumiem saskaņā ar 1. darbību un plašas ievērošanas pasākumiem saskaņā ar 3. darbību.
3. Citus pasākumus, kas nepieciešami šīs programmas izpildei, pieņem saskaņā ar 9. panta 3. punktā minēto procedūru.
4. Kā daļu no 2. punktā minētās procedūras Komisija var izstrādāt pamatnostādnes katrai no pielikumā minētajām darbībām, lai pielāgotu programmu jebkurām prioritāšu izmaiņām aktīvas Eiropas pilsonības jomā.

9. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz komiteja.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 4. un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.

Lēmuma 1999/468/EK 4. panta 3. punktā paredzētais termiņš ir divi mēneši.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 3. un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.

4. Komiteja pieņem savu reglamentu.

10. pants

Saskaņotība ar citiem Kopienas un Eiropas Savienības instrumentiem

1. Komisija nodrošina saskaņotību un papildināmību starp šo programmu un instrumentiem citās Kopienas darbības jomās, jo īpaši šādās jomās: izglītība, arodapmācība, kultūra, jaunatne, sports, vide, audiovizuālā nozare un plašsaziņas līdzekļi, pamattiesības un brīvības, sociālā iekļaušana, dzimumu līdztiesība, visa veida diskriminācijas, rasisma un ksenofobijas apkarošana, zinātniskā pētniecība, informācijas sabiedrība un Kopienas ārējā darbība, jo īpaši Eiropas kaimiņattiecību politikas līmenī.

2. Programmai var būt kopīgi resursi ar citiem Kopienas un Eiropas Savienības instrumentiem, lai izpildītu darbības, kas atbilst gan šīs programmas, gan citu šādu instrumentu mērķiem.

11. pants

Finansējums

1. Finansējums šīs programmas īstenošanai laikposmam, kas minēts 1. pantā, ir 190 miljoni EUR ⁽¹⁾.

2. Gada apropriācijas apstiprina budžeta lēmējinstītūcija saskaņā ar finanšu shēmu.

12. pants

Finanšu noteikumi

1. Finanšiāls atbalsts notiek dotāciju veidā juridiskām personām. Atkarībā no darbības veida vai iesniedzēja izvirzītā mērķa, dotācijas var piešķirt arī fiziskām personām.

2. Komisija var piešķirt balvas fiziskām vai juridiskām personām par darbībām vai projektiem, kas īstenoti saskaņā ar programmu.

3. Saskaņā ar Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 2342/2002 181. pantu un atkarībā no darbības veida var atļaut vienotas likmes finansējumu un/vai vienības izmaksu likmju piemērošanu.

⁽¹⁾ Šī summa pamatojas uz 2004. gada skaitļiem, un to tehniski koriģēs, lai ņemtu vērā inflāciju.

4. Līdzfinansējums natūrā var tikt pieļauts.

5. Komisija, ņemot vērā saņēmēju specifiku un darbību veidu, var izlemt, vai atbrīvot saņēmējus no to profesionālo iemaņu un kvalifikāciju pārbaudes, kas vajadzīgas ierosināto darbību vai darbības programmu pabeigšanai.

6. Informācijas apjomu, kas saņēmējam jāsniedz, var ierobežot mazu dotāciju gadījumos.

7. Īpašos gadījumos, piemēram, kad piešķir mazas dotācijas, saņēmējam nav jāprasa pierādīt finansiālo spēju izpildīt plānoto projektu vai darba programmu.

8. Darbības dotācijas, kuras saskaņā ar šo programmu piešķir struktūrām, kas īsteno mērķi, kuram ir vispārēja Eiropas nozīme, kā noteikts Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 2342/2002 162. pantā, atjaunošanas gadījumā automātiski nesamazina.

13. pants

Kopienas finanšu interešu aizsardzība

1. Komisija nodrošina, ka, īstenojot saskaņā ar šo lēmumu finansētas darbības, tiek aizsargātas Kopienas finansiālās intereses, piemērojot aizsardzības pasākumus pret krāpšanu, korupciju un jebkādam citām prettiesiskām darbībām, veicot efektīvas pārbaudes un atgūstot nepareizi izmaksātās summas, kā arī, ja ir atklāti pārkāpumi, piemērojot iedarbīgas, samērīgas un preventīvas sankcijas saskaņā ar Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību ⁽²⁾, Padomes Regulu (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām ⁽³⁾, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 (1999. gada 25. maijs) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) ⁽⁴⁾.

2. Attiecībā uz Kopienas darbībām, ko finansē saskaņā ar programmu, pārkāpuma jēdziens, kas minēts Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 1. panta 2. punktā, nozīmē jebkuru Kopienas tiesību normu vai jebkuru līgumsaistību pārkāpumu, ko rada kāda saimnieciskās darbības subjekta darbība vai bezdarbība, kas kaitē vai varētu kaitēt Kopienu vispārējam budžetam vai to pārvaldītiem budžetiem, veicot nepamatotus izdevumus.

⁽²⁾ OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.

⁽³⁾ OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 136, 31.5.1999., 1. lpp.

3. Ja Komisija atklāj pārkāpumus, tostarp šā lēmuma vai atsevišķa lēmuma vai līguma, pamatojoties uz kuru tiek piešķirts attiecīgais finansiālais atbalsts, noteikumu neievērošanu, vai, ja atklājas, ka, nelūdzot Komisijas piekrišanu, darbībā ir ieviesti grozījumi, kas ir pretrunā projekta būtībai vai īstenošanas nosacījumiem, Komisija samazina, pārtrauc izmaksāt vai atgūst darbībai piešķirto finansiālā atbalsta apjomu.

4. Ja nav ievēroti termiņi vai ja darbības īstenošanā sasniegtais attaisno tikai daļu piešķirtā finansiālā atbalsta, Komisija pieprasa atbalsta saņēmējam noteiktā laikā iesniegt apsvērumus. Ja atbalsta saņēmējs nesniedz apmierinošu atbildi, Komisija var atcelt atlikušo finansiālo atbalstu un pieprasīt atmaksāt jau izmaksātās summas.

5. Jebkādas nepareizi izmaksātas summas atmaksā Komisijai. Summām, kas nav atmaksātas laikā, piemēro procentu likmi saskaņā ar Finanšu regulā noteiktajiem nosacījumiem.

14. pants

Uzraudzība un izvērtēšana

1. Komisija nodrošina regulāru programmas uzraudzību. Uzraudzības un izvērtēšanas procesa rezultātus izmanto programmas īstenošanā. Uzraudzība jo īpaši ietver 3. punkta a) un c) apakšpunktā minēto ziņojumu sastādīšanu.

Programmas īpašos mērķus var pārskatīt saskaņā ar procedūru, kas noteikta Līguma 251. pantā.

2. Komisija nodrošina regulāru, ārēju, neatkarīgu programmas izvērtēšanu un regulāri informē Eiropas Parlamentu.

3. Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Eiropas Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai šādus dokumentus:

a) starpposma novērtējuma ziņojumu par iegūtajiem rezultātiem un par programmas izpildes kvalitatīvajiem un kvanti-

tatīvajiem aspektiem — ne vēlāk kā 2010. gada 31. decembrī;

b) paziņojumu par programmas turpināšanu — ne vēlāk kā 2011. gada 31. decembrī;

c) *ex-post* izvērtējuma ziņojumu — ne vēlāk kā 2015. gada 31. decembrī.

15. pants

Pārejas noteikums

Pirms 2006. gada 31. decembra uzsāktās darbības saskaņā ar Lēmumu 2004/100/EK līdz to pabeigšanai turpina vadīt, pamatojoties uz minēto lēmumu.

Kā paredzēts Finanšu regulas 18. pantā, programmai var darīt pieejamas apropriācijas, kas atbilst atvēlētajiem ieņēmumiem, kas radušies no nepareizi izmaksātu summu atmaksas saskaņā ar Lēmumu 2004/100/EK.

16. pants

Stāšanās spēkā

Šis lēmums stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2007. gada 1. janvāra.

..., ...

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

...

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

...

PIELIKUMS

I. DARBĪBU APRAKSTS

Papildu informācija par piekļuvi programmai

Pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas minētas 6. pantā, ir, *inter alia*, arodbiedrības, izglītības iestādes un organizācijas, kas darbojas brīvprātīgā darba un amatieru sporta jomā.

1. DARBĪBA: Aktīvi iedzīvotāji Eiropai

Šī darbība veido programmas daļu, kas īpaši vērsta uz pasākumiem, kuros iesaista pilsoņus. Uz minētajām darbībām attiecas divi šādi pasākumu veidi:

Pilsētu sadraudzība

Šis pasākums ir vērsts uz darbībām, kas iesaista vai veicina tiešu apmaiņu Eiropas pilsoņu vidū, līdzdarbojoties pilsētu sadraudzības pasākumos. Tās var būt vienreizējas vai izmēģinājuma darbības, vai darbības strukturētu, daudzgadīgu, savstarpējas partnerības līgumu veidā, ievērojot programmatiskāku pieeju un ietverot plašu darbību klāstu no iedzīvotāju sanāksmēm līdz īpašām konferencēm par kopīgas intereses tematiem, kā arī attiecīgas publikācijas, ko organizē saistībā ar pilsētu sadraudzības darbībām. Šis pasākums aktīvi sekmēs savstarpējo zināšanu stiprināšanu un saprašanos starp iedzīvotājiem un starp kultūrām.

2007., 2008. un 2009. gadā strukturālo atbalstu var sniegt tieši Eiropas pašvaldību un reģionu padomei (CEMR) — strukturārai, kas īsteno mērķi, kuram ir vispārēja Eiropas nozīme un kas ir aktīva pilsētu sadraudzības jomā.

Iedzīvotāju projekti un atbalsta pasākumi

Saskaņā ar šo pasākumu, tieši iesaistot iedzīvotājus, tiks atbalstīti dažādi starptautiski un starpnozaru dimensijas projekti. Prioritāri ir projekti, kuru mērķis ir iedrošināt vietēja mēroga līdzdalību. Šādu projektu apjoms un darbības joma būs atkarīga no izmaiņām sabiedrībā, un, izmantojot novatoriskas metodes, tiks pētītas iespējamās atbildes uz noskaidrotajām vajadzībām. Tiks iedrošināta jaunu tehnoloģiju, jo īpaši informācijas sabiedrības tehnoloģiju (IST), izmantošana. Šādos projektos iesaistīs iedzīvotājus ar dažādiem uzskatiem, kuri kopā darbosies vai debatēs par visas Eiropas jautājumiem, tādējādi veicinot savstarpēju saprašanos, kā arī vairojot informētību par Eiropas integrācijas procesiem.

Lai pilnveidotu pilsētu sadraudzības un iedzīvotāju projektus, ir arī jāizstrādā atbalsta pasākumi, lai apmainītos ar labāko praksi, lai ieinteresēto personu, tostarp valsts iestāžu starpā apvienotu pieredzi vietējā un reģionālā mērogā, un lai attīstītu jaunas iemaņas, piemēram, ar apmācību palīdzību.

Indikatīvi šai darbībai piešķirs vismaz 47 % kopējā programmai plānotā budžeta.

2. DARBĪBA: Aktīva pilsoniskā sabiedrība Eiropā

Strukturālais atbalsts Eiropas sabiedrības politikas pētniecības organizācijām (ideju generatoriem)

Strukturāras, kas piedāvā jaunas idejas un pārdomas par Eiropas jautājumiem, ir nozīmīgi institucionālie sarunu biedri, kuri ES iestādēm spēj sniegt neatkarīgus stratēģiskus un starpnozaru ieteikumus. Tās var uzsākt darbības, kas uztur debates, īpaši par Eiropas Savienības pilsonību un par Eiropas vērtību un kultūru jautājumiem. Šā pasākuma mērķis ir stiprināt tādu iestāžu institucionālo darbību, kuras ir reprezentatīvas, sniedz reālu Eiropas pievienoto vērtību, būtiski var ietekmēt eiropisko ideju izplatīšanu un, visbeidzot, var sadarboties ar citiem šīs programmas atbalsta saņēmējiem. Šajā jomā svarīgs faktors ir Eiropas tīklu stiprināšana. Dotācijas var piešķirt uz daudzgadīgas darba programmas pamata, kurā apkopots plašs tematu vai darbību klāsts.

2007., 2008. un 2009. gadā strukturālo atbalstu var sniegt tieši Pētījumu un pētniecības grupai "Mūsu Eiropa" ("*Groupement d'études et de recherches Notre Europe*") un "Eiropas politikas institūtam" ("*Institut für Europäische Politik*") — strukturām, kas īsteno mērķi, kuram ir vispārēja Eiropas nozīme.

Strukturālais atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizācijām Eiropas mērogā

Pilsoniskās sabiedrības organizācijas ir nozīmīgas pilsoniskai, izglītojošai, kultūras un politiskai darbībai saistībā ar līdzdalību sabiedrībā. Tām ir jāpastāv un jāspēj darboties un sadarboties Eiropas līmenī. Tām būtu arī jāspēj piedalīties politikas veidošanā, izmantojot apspriešanos. Šis pasākums paredz minētajām organizācijām spējas un stabilitāti, lai tās starpnozaru un horizontālā dimensijā darbotos Eiropas mērogā kā starptautiski katalizatori savu biedru un pilsoniskās sabiedrības labā, tādējādi veicinot programmas mērķus. Šajā jomā svarīgs faktors ir Eiropas tīklu un Eiropas asociāciju stiprināšana. Dotācijas var piešķirt uz daudzgadīgas darba programmas pamata, kurā apkopots plašs tematu vai darbību klāsts.

2007., 2008. un 2009. gadā strukturālo atbalstu var sniegt tieši trim iestādēm, kas īsteno mērķi, kuram ir vispārēja Eiropas nozīme: Eiropas sociālo NVO platformai (*Platform of European Social NGOs*), Eiropas Kustībai (*European Movement*) un Eiropas Padomei bēgļu un izsūtīto personu jautājumos.

Atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizāciju uzsāktajiem projektiem

Pilsoniskās sabiedrības organizācijas vietējā, reģionālā, valstu vai Eiropas mērogā iesaista iedzīvotājus vai pārstāv viņu intereses, piedaloties debatēs, ar publikācijām, iedzīvotāju interešu aizstāvības pasākumiem un citiem konkrētiem starptautiskiem projektiem. Eiropas dimensijas ieviešana vai pilnveidošana pilsoniskās sabiedrības organizāciju pasākumos ļaus tām uzlabot savas spējas un sasniegt plašāku auditoriju. Dažādu dalībvalstu pilsoniskās sabiedrības organizāciju tieša sadarbība sekmēs savstarpēju izpratni starp dažādām kultūrām un uzskatiem, kā arī kopīgu jautājumu un vērtību apzināšanu. Lai gan tas var būt atsevišķu projektu veidā, ilgtermiņa pieeja nodrošinās arī ilgtspējīgāku ietekmi un tīklu un sinerģiju attīstību.

Indikatīvi šai darbībai piešķirs apmēram 29 % kopējā programmai plānotā budžeta.

3. DARBĪBA: Kopīgi Eiropai

Plašas ievērības pasākumi

Ar šo darbību tiks atbalstīti Komisijas vai, attiecīgā gadījumā, sadarbībā ar dalībvalstīm vai citiem attiecīgajiem partneriem organizēti pasākumi, kas ir būtiski apjomā un darbības jomā, šie pasākumi gūs rezonansi Eiropas iedzīvotāju vidū, palīdzēs vairot piederības izjūtu vienai kopienai, pievērsīs uzmanību Eiropas Savienības vēsturei, sasniegumiem un vērtībām, iesaistīs iedzīvotājus dialogā starp kultūrām un sekmēs viņu eiropiskās identitātes pilnveidošanu.

Tādi pasākumi var ietvert vēsturisku notikumu pieminēšanu, Eiropas sasniegumu cildināšanu, mākslas pasākumus, informētības palielināšanu par specifiskiem jautājumiem, Eiropas mēroga konferences un balvu piešķiršanu, lai izceltu ievērojamus panākumus. Tiks iedrošināta jaunu tehnoloģiju, jo īpaši IST, izmantošana.

Pētījumi

Lai Eiropas mērogā gūtu labāku izpratni par aktīvu pilsonību, Komisija veiks dažādus pētījumus un sabiedriskās domas aptaujas.

Informēšanas un izplatīšanas līdzekļi

Ņemot vērā to, ka uzmanība ir vērsta uz iedzīvotājiem un ka ierosmes aktīvas pilsonības jomā ir ļoti daudzveidīgas, plaša un daudzpusīga informācija par dažādiem programmas pasākumiem, citām Eiropas darbībām saistībā ar pilsonību un citām attiecīgām ierosmēm ir jāsniedz interneta portālos un ar citiem līdzekļiem.

2007., 2008. un 2009. gadā strukturālo atbalstu var sniegt tieši Žana Monē asociācijai (*“Association Jean Monnet”*), Robēra Šūmaņa Eiropas centram (*“Centre européen Robert Schuman”*) un *“Maisons de l'Europe”*, kas apvienoti valsts un Eiropas līmenī, — struktūrām, kas īsteno mērķi, kuram ir vispārēja Eiropas nozīme.

Indikatīvi šai darbībai piešķirs apmēram 10 % kopējā programmai plānotā budžeta.

4. DARBĪBA: Aktīvi piemiņas pasākumi Eiropā

Šajā darbībā var atbalstīt šāda veida projektus:

- svarīgāko ar masu deportācijām saistīto vietu un piemiņas vietu, bijušo koncentrācijas nometņu un citu vietu, kur nacisti plašā apmērā spīdzinājuši vai iznīcinājuši cilvēkus, kā arī arhīvu, kuros šie notikumi dokumentēti, saglabāšanai, un upuru, kā arī to, kas ārkārtējos apstākļos glāba cilvēkus no holokausta, piemiņas uzturēšanai;
- piemiņas nodrošināšanai ar staļinismu saistīto masu iznīcināšanu un masu izsūtījumu upuriem, kā arī piemiņas vietu un šos notikumus dokumentējošu arhīvu uzturēšanai.

Aptuveni 4 % no kopējā programmai piešķirtā budžeta ir paredzēti šai darbībai.

II. PROGRAMMAS PĀRVALDĪBA

Šo programmu īsteno, ievērojot pārskatāmības un atklātuma principu, ar lielu organizāciju un projektu dažādību. Tāpēc projektus un darbības parasti atlasīs, izmantojot atklātus uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus. Atkāpes būs iespējamās tikai sevišķos apstākļos un pilnīgā atbilstībā Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 2342/2002 168. panta 1. punkta c) un d) apakšpunktam.

Programmā attīstīs daudzgadu partnerības principu, kura pamatā ir saskaņoti mērķi, pamatojoties uz rezultātu analīzi, lai garantētu savstarpēju labumu gan pilsoniskajai sabiedrībai, gan Eiropas Savienībai. Maksimālais ilgums finansējumam, ko šajā programmā piešķir ar vienreizējas dotācijas nolīgumu, ir 3 gadi.

Attiecībā uz dažām darbībām var būt vajadzīgs pieņemt netiešu centralizētu pārvaldību, ko īsteno izpildāģentūra vai — īpaši 1. darbībai — valstu aģentūras.

Visas darbības tiks īstenotas starptautiskā mērogā. Tās veicinās pilsoņu un ideju mobilitāti Eiropas Savienībā.

Būs svarīga tīklu izveide un koncentrēšanās uz pavairošanas faktoriem, tostarp informācijas un komunikāciju tehnoloģijas (ICT) izmantošana, un to atspoguļos gan darbību veidos, gan iesaistīto organizāciju klāstā. Tiks iedrošināta dažādo programmā iesaistīto ieinteresēto personu mijiedarbības un sinerģijas attīstība.

No programmas budžeta var arī segt izdevumus, kas saistīti ar sagatavošanas, turpmākām, uzraudzības, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, kuras tieši vajadzīgas programmas pārvaldīšanai un tās mērķu īstenošanai, it īpaši tādām darbībām kā pētījumi, sanāksmes, informēšanas un publicēšanas darbības, izdevumus, kas saistīti ar informācijas apmaiņai paredzētiem IT tīkliem, kā arī visus citus administratīvos un tehniskā atbalsta izdevumus, par kuriem Komisija var pieņemt lēmumu saistībā ar programmas pārvaldīšanas vajadzībām.

Kopējiem programmas administratīvajiem izdevumiem būtu jābūt samērīgiem ar attiecīgajā programmā paredzētajiem uzdevumiem un indikatīvi tiem būtu jāatbilst apmēram 10 % no kopējā programmai piešķirtā budžeta.

Komisija var pēc vajadzības veikt informēšanas, publicēšanas un izplatīšanas pasākumus, tādējādi nodrošinot, ka par programmā atbalstītajiem pasākumiem ir plaša informācija un ka tie ir ļoti iedarbīgi.

III. PĀRBAUDES UN REVĪZIJAS

Projektiem, kas izraudzīti saskaņā ar šo lēmumu, izveido izlases revīzijas sistēmu.

Dotācijas saņēmējam Komisijai jāiesniedz visi apliecinātie dokumenti, kas saistīti ar izdevumiem piecu gadu laikposmā pēc pēdējā maksājuma datuma. Dotācijas saņēmējs gādā par to, lai vajadzības gadījumā Komisijai ir pieejami tādi apliecinātie dokumenti, kas atrodas pie partneriem vai dalībniekiem.

Komisija var veikt dotācijas izmantojuma revīziju vai nu tieši ar sava personāla palīdzību, vai izvēloties jebkuru citu kvalificētu neatkarīgu iestādi. Šādu revīziju var veikt visā līguma darbības laikā un piecu gadu laikposmā no atlikuma samaksas datuma. Attiecīgā gadījumā revīzijā atklātie fakti var būt par pamatu, lai Komisija pieņemtu lēmumus par līdzekļu atgūšanu.

Komisijas personālam un neatkarīgam personālam, ko Komisija pilnvarojusi, ir jābūt nodrošinātai pienācīgai pieejai saņēmēja birojam un visai informācijai, tostarp informācijai elektroniskā formātā, kas vajadzīga šādām revīzijām.

Revīzijas palātai un Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (OLAF) ir tādas pašas tiesības kā Komisijai, jo īpaši piekļuves tiesības.

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTS

I. IEVADS

1. Komisija 2005. gada 6. aprīlī pieņēma un vēlāk iesniedza Eiropas Parlamentam un Padomei priekšlikumu Lēmumam, ar ko izveido programmu, lai sekmētu aktīvu Eiropas pilsonību, pamatojoties uz EK līguma 151. un 308. pantu.
2. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja sniedza atzinumu 2005. gada 26. oktobrī.
3. Reģionu komiteja sniedza atzinumu 2005. gada 17. novembrī.
4. Eiropas Parlaments sniedza atzinumu pirmajā lasījumā 2006. gada 5. aprīlī.
5. 2006. gada 25. septembrī Padome pieņēma kopējo nostāju saskaņā ar EK līguma 251. panta 2. punktu.

II. MĒRĶIS

1. Kā programmas vispārējos mērķus Komisijas ir ierosinājusi:
 - iespēju iedzīvotājiem sadarboties un piedalīties arvien tuvākas Eiropas veidošanā, kuru vieno un bagātina kultūru daudzveidība;
 - Eiropas identitāti, kuras pamatā ir atzītas kopīgas vērtības, vēsture un kultūra;
 - savstarpējas saprašanās veicināšanu starp Eiropas iedzīvotājiem, cienot un cildinot kultūru daudzveidību, reizē sekmējot kultūru dialogu.
2. Ierosinātie īpašie mērķi, kas īstenojami starpvalstu mērogā, ir:
 - tuvināt vietējo kopienu iedzīvotājus visā Eiropā, lai dalītos pieredzē un apmainītos ar pieredzi, atziņām un vērtībām, kā arī lai mācītos no vēstures un veidotu nākotni;
 - atbalstīt rīcību, debates un pārdomas, kas saistītas ar Eiropas pilsoniskumu, pilsoniskas sabiedrības organizācijām sadarbojoties Eiropas līmenī;
 - padarīt iedzīvotājiem saprotamu un īstenojamu Eiropas ideju, sekmējot un cildinot Eiropas vērtības un sasniegumus, reizē saglabājot pagātnes piemiņu;
 - veicināt visu dalībvalstu iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības organizāciju vienmērīgu integrāciju, sekmējot kultūru dialogu un radot izpratni gan par Eiropas daudzveidību, gan par Eiropas vienotību, īpašu uzmanību pievēršot kopējām darbībām ar jaunākajām Eiropas Savienības dalībvalstīm.

III. KOPĒJĀS NOSTĀJAS ANALĪZE

1. Vispārējās piebildes

Padomes kopējā nostājā saglabāti Komisijas sākotnējā priekšlikuma galvenie elementi. Kopumā Padomei, Eiropas Parlamentam un Komisijai ir līdzīgi uzskati par šo lēmumu.

Par budžetu EUR 190 miljonu apmērā (2004. gada cenās — to koriģēs, lai ņemtu vērā inflāciju) visas trīs iestādes vienojās saistībā ar Iestāžu nolīgumu par finanšu shēmu 2007.–2013. gadam.

Padome kopējā nostājā ir iekļāvusi Eiropas Parlamenta ideju pievienot jaunu ceturto darbības virzienu saistībā ar aktīviem piemiņas pasākumiem Eiropā. Padome arī atbildēja apstiprinoši uz Parlamenta ierosinājumu pievienot trīs papildu "izraudzītās iestādes" (palielinot to skaitu līdz deviņām), kas saņems dotācijas saskaņā ar programmu. Tomēr, lai nodrošinātu pienācīgu līdzsvaru, šo deviņu iestāžu īpašo statusu pēc trīs gadiem pakāpeniski atcels.

Attiecībā uz provizorisko budžeta sadalījumu, Padome ir mēģinājusi vēl vairāk uzsvērt 1. panta relatīvo nozīmi (pilsētu sadraudzība un pilsoņu projekti) un, tāpat kā Parlaments, ir mēģinājusi samazināt programmas pārvaldības izmaksas.

Attiecībā uz programmas īstenošanu un komitoloģiju Padome ir paplašinājusi pārvaldības procedūru pielietojumu, attiecinot to arī uz atsevišķiem finansiāla atbalsta gadījumiem.

2. Eiropas Parlamenta iesniegtie grozījumi

Padome kopējā nostājā ir centusies ņemt vērā Eiropas Parlamenta bažas un prioritātes, un varēja pieņemt lielāko daļu Parlamenta grozījumu.

Pilnībā, daļēji vai pēc būtības ir pieņemti grozījumi Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 37, 39, 42, 43, 44, 46, 48, 49, 50, 51, 52, 60 un 61.

Attiecībā uz grozījumiem Nr. 8, 9, 11, 13, 23, 26, 33, 35, 38, 40, 47 un 53 Padome izvēlējās turpināt Komisijas aizsākto virzienu un nepieņemt grozījumus.

21. grozījumā ietvertais papildinājums attiecībā uz iestāžu likumību tika uzskatīts par nevajadzīgu. Attiecībā uz 27. grozījumu Padome nevēlējās paredzēt strukturāla atbalsta piešķiršanu tiesiski neskaidrajam jēdzienam "asociācijas vai tīkli". 36. grozījums attiecās uz programmas budžetu, kam trīs iestādes pievērsās un par ko vienojās saistībā ar vienošanos par finanšu plānu. Attiecībā uz 41. grozījumu Padome neuzskatīja par lietderīgu atsevišķi izcelt sadraudzības sporta klubu rīkodus pasākumus, ņemot vērā to, ka citas nozares nebija konkrēti minētas šajā teksta daļā, tomēr atsauce uz sporta organizācijām ir iekļauta pielikumā. 45. grozījums attiecas uz budžeta sadali, kurā Padome izvēlējās dot priekšroku 1. darbībai, atstājot 2. darbībai piešķirtos procentus līdzīgā apmērā, kā sākumā bija ierosinājusi Komisija.

IV. NOBEIGUMS

Padome uzskata, ka tās kopējās nostājas teksts ir līdzsvarots un tās grozījumos pilnībā ņemti vērā Eiropas Parlamenta mērķi, izdarot grozījumus Komisijas priekšlikumā. Padome cer tuvākā nākotnē panākt vienošanos ar Parlamentu, lai drīzumā pieņemtu šo lēmumu.
